

Onsdagen den 13 februari

Kl. 09.00–15.37

Välkomsthälsning

Välkomsthälsning

Anf. 1 TALMANNEN:

Innan vi inleder debatten vill jag välkomna representanterna för den diplomatiska kåren till Sveriges riksdag och vår utrikespolitiska debatt. Ni är varmt välkomna.

§ 1 Utrikespolitisk debatt

Utrikespolitisk debatt

Anf. 2 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S):

Herr talman, ärade ledamöter, representanter för den diplomatiska kåren, kära åhörare! Sveriges trygghet börjar i Europa. EU-samarbetet ger oss fred, stabilitet och tillväxt. Det är avgörande också för att möta klimathotet.

Samtidigt är det Europa som vi känner under förändring. Vi kan inte längre ta för givet att alla EU:s medlemmar tror på de värderingar som ligger till grund för det europeiska samarbetet. Nationalister och extremister utmanar politiska system på vår kontinent och i världen.

I en föränderlig omvärld är vår uppgift att föra en utrikespolitik som skapar trygghet i Sverige och runt om oss. För att göra detta kommer utrikespolitiken under mandatperioden att ha tre prioriteringar: främjandet av demokrati, ett delat ansvar för fred och säkerhet och en aktiv diplomati.

Herr talman! Demokratien i världen är på tillbakagång. I dag lever fler människor i länder med auktoritära tendenser än i länder som gör demokratiska framsteg. Journalister, förtroendevalda och människorättsförsvare trakasseras, förföljs och dödas. Hets och hat förgiftar samhällsdebatten. Demokratiska processer undergrävs. Och många förlorar förtroendet för det demokratiska systemet när den globala eliten blir allt rikare och de sociala klyftorna växer.

För att möta utvecklingen startar vi nu en offensiv för demokratin. Vi vill göra det gemensamt med riksdagen, och vi ska verka för att fler länder ska ansluta sig.

Herr talman! Vår demokratioffensiv kommer att märkas i all vår utrikespolitik. Det handlar om att ge stöd och näring överallt där demokratin kan växa och om att vara kritiska när den utarmas.

Vi ska utöka vårt demokratibistånd och stå upp för demokratins försvarare och institutioner. Vi behöver engagera fler unga i debatten om demokratin som den bästa samhällslösningen. Och vi ska ställa krav på att demokratin och rättsstatens principer respekteras av samtliga EU:s medlemsstater.

En fullt fungerande demokrati är omöjlig utan de mänskliga rättigheterna. Vi fortsätter att ta fram landrapporter om mänskliga rättigheter, demokrati och rättsstatens principer. Inom kort publicerar vi uppdaterade rapporter om 29 länder i Europa.

På många håll i världen sker förföljelser av religiösa minoriteter. Det är oacceptabelt. Vi stärker arbetet mot antisemitism och arrangerar år 2020 en internationell konferens om Förintelsen. Vi protesterar när yttrandefriheten begränsas, när journalister tystas och när försvarare av mänskliga rättigheter och hbtq-personer förföljs.

Herr talman! Det finns ett samband mellan växande sociala klyftor och en minskande tilltro till demokratin. Det är ett argument för mer jämlikhet. Världens resurser behöver fördelas solidariskt. Sveriges mål med biståndspolitikerna är att minska fattigdomen. När andra länder drar ned fortsätter Sverige att avsätta 1 procent av bni till biståndet. Fokusområden är demokrati och mänskliga rättigheter, konfliktförebyggande, klimat, miljö och jämställdhet.

En hållbar fred byggs genom att länka ihop humanitärt bistånd och långsiktigt utvecklingsarbete.

Agenda 2030 och utvecklingsmålen kan bara uppnås genom samverkan mellan ekonomisk, miljömässig och social hållbarhet.

Vi måste förbättra den sociala dialogen mellan stater, arbetsgivare och arbetstagarorganisationer. I detta är inte minst hundraårsjubilerande Internationella arbetsorganisationen, ILO, en viktig aktör. Och när nu OECD har blivit hem för statsministerns initiativ Global Deal ska det utvecklas och få större genomslag.

Herr talman! En viktig del av vår demokrati-offensiv är förstas ett fortsatt arbete för att kvinnor ska åtnjuta samma rättigheter, resurser och representation som män. Regeringen fortsätter att driva en feministisk utrikespolitik med full kraft världen över. Vi ser hur allt fler länder inspireras och tar efter.

Regeringens internationella jämställdhetskonferens ska följas upp i Tunisien i vår, och Sverige bidrar till genomförandet.

Herr talman! Vår andra prioritering är ett delat ansvar för fred och säkerhet. Klimatförändringarna, kärnvapnen och terrorismen känner inga landgränser. De behöver därför bemötas genom ett delat ansvar för vår gemensamma säkerhet.

Klimatet är vår tids ödesfråga. Forskningen förutspår en skrämmande utveckling om vi inte agerar. Vi är ännu långt ifrån att kunna möta utmaningen och målen i Parisavtalet.

Sverige ska fortsätta att visa ledarskap i det internationella klimatarbetet och bli världens första fossilfria välfärdsland. Vi ska söka samarbete för att tackla de klimatrelaterade säkerhetsriskerna.

Sverige uppfyller sina åtaganden om internationell klimatfinansiering och fortsätter engagemanget för haven och den biologiska mångfalden. Genom biståndet satsar vi på förnybar energi, energieffektivisering och ett

klimatanpassat jordbruk. På FN:s klimatoppmöte i höst ska Sverige visa på möjligheten att förena klimatåtgärder med ekonomisk utveckling.

Herr talman! Sveriges säkerhetspolitiska linje ligger fast. Vår militära alliansfrihet tjänar oss väl och bidrar till stabilitet och säkerhet i norra Europa. Den förutsätter en aktiv, bred och ansvarsfull utrikes- och säkerhetspolitik i kombination med fördjupade försvarssamarbeten, särskilt med Finland, och en trovärdig nationell försvarsförmåga.

Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik bygger på sammanhållning i EU och ett ökat samarbete på bred front: i Norden och Östersjöområdet, inom FN och OSSE och genom partnerskapet med Nato.

Sverige kommer inte att förhålla sig passivt om en katastrof eller ett angrepp skulle drabba ett annat EU-land eller ett nordiskt land. Och vi förväntar oss att dessa länder agerar på samma sätt om Sverige drabbas. Vi ska därför kunna ge och ta emot stöd, såväl civilt som militärt.

Vår säkerhet är beroende av att den europeiska säkerhetsordningen respekteras, och vi ska verka genom EU samt i OSSE och Europarådet för att upprätthålla den.

Den transatlantiska länken är av avgörande betydelse för Europa. Vi ska värna den bilaterala relationen till USA och samarbeta baserat på värderingar och intressen. Vi beklagar att USA har valt att frånträda ett antal internationella avtal.

Det nordiska samarbetet är prioriterat för regeringen och ska stärkas ytterligare. Vi ska verka för konkreta förbättringar för oss som bor, jobbar och studerar här, till exempel genom att ta bort fler gränshinder. Detta gör vår region tryggare och mer hållbar.

Herr talman! Regeringens Rysslandspolitik bygger på två spår:

I kraft av folkrätten fördömer vi den ryska aggressionen i östra Ukraina, som resulterat i tiotusentals dödsoffer, och den illegala annekteringen av Krim. Det är ett brott mot internationell rätt, och det utmanar den europeiska säkerhetsordningen. Vi fördömer attacker som den i brittiska Salisbury förra året. Vi är pådrivande för att EU:s sanktioner mot Ryssland ska bibehållas så länge skälen till att de infördes består. Vi stöder reformansträngningarna i Ukraina.

Samtidigt har vi, liksom EU, kontakter och dialog med Ryssland och det ryska samhället. Vi behöver samarbeta där vi har gemensamma intressen. Vi stöder det ryska civilsamhället och strävar efter stärkta mellanfolkliga kontakter. Östersjöstaternas råd, Barentsrådet och Arktiska rådet är format där vi har konkreta samarbeten.

Arktisfrågorna är viktiga för den globala säkerheten, och Sverige kommer under året att förnya sin Arktisstrategi och stå värd för EU:s första arktiska forum.

Det viktiga östliga partnerskapet fyller tio år i år. Vi stöttar deltagarländernas utveckling mot stabila demokratier.

Ett delat ansvar för fred och säkerhet handlar också om att gemensamt bemöta försök att skapa splittring och instabilitet i våra samhällen. Regeringen arbetar tillsammans med andra länder också mot icke-militära hot, som terrorism och på cyber- och hybridområdet.

Jämlikhet och demokrati har en viktig roll i byggandet av gemensam säkerhet. Ett samhälle präglad av rättvisa och tillit till institutionerna kan bättre stå emot vår tids säkerhetsutmaningar.

Herr talman! EU är vår viktigaste utrikespolitiska arena. Ett starkt och enigt EU är avgörande i ett osäkert omvärldsläge. Vi behöver stärka den gemensamma utrikes- och säkerhetspolitiken. Vi vill vässa EU:s instrument, såsom diplomati, militära och civila krisinsatser, bistånd och handel. Vi bidrar till samarbetet Pesco, som stärker den operativa förmågan och effektiviteten på försvarsområdet. Vi har spelat en avgörande roll för den europeiska pakten för civil krishantering.

Regeringen ska fortsätta att verka för att alla medlemsstater respekterar och upprätthåller EU:s gemensamma värderingar.

Valet till Europaparlamentet i maj blir viktigt. Vi behöver ett Europa för rättvisa jobb, en mer ambitiös klimatpolitik, jämställdhet och jämlikhet. Klyftorna måste minska och välståndet öka.

Det är också viktigt att EU får ett gemensamt asylsystem som är rättsäkert, humant och långsiktigt hållbart, där alla länder tar sitt ansvar.

Vi beklagar Storbritanniens beslut att lämna EU och arbetar för att utträdet ska ske under ordnade former. Det ger de bästa förutsättningarna för att Storbritanniens framtida relation med Sverige och EU blir nära och förtroendefull.

Det ska finnas ett tydligt EU-perspektiv för länderna på västra Balkan, men det ställer krav på fortsatta reformer som stärker ländernas institutioner och utvecklar demokratin – ett arbete som tar tid och som vi stöder.

Utvecklingen i Turkiet är mycket oroande. EU ska både samarbeta med och ställa krav på Turkiet.

Herr talman! Globala problem kräver globala lösningar. Sverige är en vän av FN och ser behovet av reform.

Vid årsskiftet lämnade Sverige FN:s säkerhetsråd, där vi var djupt engagerade i världens allvarligaste kriser. I ett polariserat säkerhetsråd har Sverige stått upp för folkrätt, mänskliga rättigheter, jämställdhet och humanitärt ansvar. Vi har satt kopplingen mellan klimat och säkerhet på rådets agenda.

I början av medlemskapet var Sverige ofta en ensam röst för kvinnors deltagande i freds- och säkerhetsarbete. I dag ser allt fler rådsmedlemmar nödvändigheten att inkludera kvinnor och flickor för hållbar fred.

FN:s och andra internationella insatser fyller en viktig funktion i krigshärjade områden, och Sveriges bidrag är uppskattade.

Herr talman! I snart 80 år har människan levt under hotet från kärnvapen. De senaste decennierna har det begränsats genom olika avtal. Det har bidragit till en säkrare värld.

Förutom att ett mänskligt misstag kan orsaka en mänsklig katastrof står vi inför ett antal problem. För det första ökar spänningen mellan stormakterna när USA och Ryssland lämnar nedrustningsavtalet INF efter ryska avtalsbrott. Säkerheten i vårt närområde försämras. Kärnvapenländerna behöver ta gemensamt ansvar och göra konkreta nedrustningsåtaganden.

För det andra är det mest centrala avtalet, icke-spridningsavtalet NPT, i fara på grund av att kärnvapenstaterna utvecklar nya förmågor och inte lever upp till överenskommelsen om nedrustning.

För det tredje är Nordkoreas kärnvapen- och missilprogram ett allvarligt hot mot internationell fred och säkerhet.

Slutligen riskeras nu den kärntekniska överenskommelsen med Iran. Landets kärnvapenförmåga har minskat avsevärt sedan avtalet slöts. EU tar nu konkreta steg för att skydda överenskommelsen.

Utredningen om konventionen om kärnvapenförbud har lämnats på remiss.

Regeringens mål är fortsatt en kärnvapenfri värld. Vi kommer därför att ta initiativ till att samla en bred krets länder i arbetet för kärnvapennedrustning.

Herr talman! Vår tredje prioritering är diplomatin. Det innebär att vi söker dialog och samarbete även med länder vars värderingar vi inte delar till fullo. Vi prioriterar vårt deltagande i multilaterala organisationer och står till förfogande för att delta i fredsprocesser.

Ett välfungerande internationellt samarbete är grunden för en regelbaserad världsordning byggd på folkrätten.

Sverige är nu en plats för samtal om nedrustning och fredlig konfliktlösning på koreanska halvön. Med träget diplomatiskt arbete och goda relationer med alla inblandade fortsätter vi att bidra till att försöka undanröja ett allvarligt hot.

Den politiska processen för fred i Jemen tog ett avgörande steg med Stockholmsöverenskommelsen i december 2018. Vi fortsätter vårt engagemang. Om några veckor står vi för tredje gången värd för en humanitär givarkonferens i Genève. Lidandet måste få ett slut för Jemens folk.

När regeringen under den förra mandatperioden lanserade en handlingsplan för relationerna med Latinamerika och Karibien hade demokratiutvecklingen varit positiv under många år. Sedan dess har läget försämrats.

Venezuela är ett av de länder där demokratin har urholkats under mycket lång tid. Läget är desperat. EU agerar nu gemensamt och med latinamerikanska länder för en fredlig och demokratisk lösning. Sverige deltar i den nya kontaktgruppen.

Regeringen verkar för en tvåstatslösning baserad på folkrätten i Israel–Palestina-konflikten. Sverige ser, liksom övriga EU, Jerusalem som framtida huvudstad för två stater. Vi har ett långvarigt, vänskapligt engagemang med Israel och Palestina. Regeringen bidrar till ett demokratiskt statsbyggande i Palestina, och vi står upp för Israels legitima säkerhetsbehov.

Sveriges breda engagemang i Afghanistan fortsätter, bland annat genom att stärka kvinnors deltagande i fredsprocesser.

Sverige stöder den nya irakiska regeringens reformansträngningar. Relationerna mellan landets olika etniska och religiösa grupper, exempelvis de kristna, samt kurdernas ställning är avgörande för långsiktig fred och stabilitet i Irak.

13 miljoner människor är på flykt på grund av Syrienkriget. Sverige har bland annat gett över 3 miljarder i humanitärt stöd sedan kriget bröt ut och stöttar den FN-ledda processen för att nå en hållbar fred.

Jag kommer aldrig att glömma rohingyakvinnornas fasansfulla vittnesmål från övergreppen i Myanmar. Sverige driver på för att ansvar ska utkrävas.

Herr talman! Vi förstärker vårt partnerskap med afrikanska länder och med Afrikanska unionen. Vårt arbete i säkerhetsrådet följs upp på Afrikas horn. Den långvariga konflikten mellan Etiopien och Eritrea har förbytts i en historisk fred. Regeringen har beslutat att fördubbla biståndet till Somalia, där situationen är sårbar. Vi ska fortsätta att verka för en positiv utveckling i regionen kring Röda havet. Våra breda relationer ger oss goda förutsättningar att bidra till försoning och utveckling.

Demokratiska republiken Kongo har genomgått ett historiskt makt-skifte, men landets utmaningar består. Sverige verkar för ett starkt civil-samhälle och för kvinnors politiska deltagande.

Herr talman! Indien spelar en allt större roll i världen och är en viktig samarbetspartner för Sverige inom handel och innovation.

Kinas stärkta internationella ställning innebär både möjligheter och utmaningar. Handeln med Kina bidrar till jobb och tillväxt i Sverige. Men situationen för demokrati och mänskliga rättigheter i Kina är mycket allvarlig. Regeringen arbetar med att ta fram en Kinastrategi.

Protektionistiska vindar blåser allt starkare. Handelskonflikten mellan USA och Kina är ett hot mot den multilaterala handelsordningen.

Diplomati är också främjande av vår handel. Under den förra mandatperioden ökade exporten. Regeringen lanserade en exportstrategi med en rad initiativ för att stärka näringslivets internationalisering och våra ekonomiska relationer med omvärlden. Strategin ska utvecklas med fokus på ekonomisk, social och ekologisk hållbarhet.

Sverige står upp för fri och rättvis handel. Vi värnar det multilaterala handelssystemet, där WTO är en central del.

Herr talman! Utrikesförvaltningen hanterar som ni vet ett antal konsuler-ärenden. Vissa av dem är politiskt svåra. De flesta hjälps i tysthet. Vi agerar alltid med deras bästa för ögonen. Arbetet med att hjälpa svenskar i nöd utomlands pågår dygnet runt, årets alla dagar.

Herr talman! Ärade ledamöter! Världens oro kan ibland få det att kännas som om domedagen är nära. Men världen kan göras tryggare med mer demokrati, mer solidaritet, mer samarbete. Hopp är, som någon har sagt, inte en känsla utan ett sätt att handla. Låt oss inte glömma det. Låt oss bekämpa domedagskänslan med en politik för hopp och framtidstro, i Sverige och i världen!

(Applåder)

Anf. 3 HANS WALLMARK (M) replik:

Herr talman! Jag hade förberett ett inlägg som skulle markera skillnaderna som finns mellan oss. Men jag tänkte faktiskt använda min första replik till att göra tvärtom, så jag lägger det i fickan. Jag tänker att vi ändå kommer att ägna rätt många timmar åt att markera de skillnader och olikheter som finns. Därför kan det vara klokt att inleda med att markera de likheter som finns, inte minst därför att företrädare från den diplomatiska kåren följer debatten.

Jag tror att om vi tittar på Europa i dag ser vi i Polen demonstrationer för fria, oberoende domstolar. Vi ser i Slovakien demonstrationer i raseri över ett journalistmord. Vi ser i Rumänien demonstrationer mot att man tänker ändra lagarna som försvårar korruption. Vi ser i Ungern en retorik som fyller oss med oro.

Därför, herr talman, tänker jag att den som tillhör en grupp i Europaparlamentet utan skuld kastar första stenen. Vi har alla i olika partikombinationer personer från dessa länder och ett antal andra länder som inte alltid står för en politik som vi tycker är rätt och riktig.

Därför finns det skäl att betona, herr talman, den likhet som finns i Sveriges riksdag och riksdagens kammare i stödet för demokratin, i stödet för institutioner som säkrar rättstrygghet och mediefrihet. Det förenar oss i Sverige. Det ska vi också tala om.

Därför tycker jag att det är bra att vi för en diskussion om vilka kriterier som ska gälla inte bara för att kunna träda in i vår europeiska gemenskap utan även för att vara kvar och vara delaktig i den. Därför välkomnar jag att man nu ska genomföra den demokratigenomlysning som utrikesministern föreslog i sitt anförande.
(Applåder)

Anf. 4 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Tack, Hans Wallmark! Vi brukar ju vara snälla mot varandra i debatten och uppskatta att föra debatt. Och inte skulle väl jag kasta första stenen. Absolut inte!

Jag tycker att det är alldeles utmärkt om vi kan få med riksdagens partier på en demokratiöffensiv, just därför att när vi ser ut över världen ser vi att demokratin och institutionerna som arbetar för en demokratisk ordning hotas, att människorättsförsvare och andra förföljs och till och med dödas och att journalister råkar illa ut.

Demokratiarbete har också varit en del av vår utrikespolitik. Vi har satsat mycket, inte minst genom våra ambassader, på att se till att man främjar yttrandefrihet och mötesfrihet. Det är bra om vi kan förenas i detta.

Jag är också stolt och glad över att vara utrikesminister i ett land där vi har bred samsyn i fråga om det som är grundvalarna i vår politik: en generös biståndspolitik, att stå upp för demokrati och mänskliga rättigheter och att försvara den multilaterala regelbaserade världsordningen. Det är våra grundläggande värden, som vi alltid ska värna.

Det handlar också om vad vi gör. Hur ser vi till att detta omvandlas till politisk handling? Jag hoppas att vi också där kan hitta samsyn. Det som skiljer oss åt får vi många möjligheter att återkomma till.

Som jag började med att säga kommer Europa även i fortsättningen att vara vår viktigaste utrikespolitiska arena. Där har vi en rad utmaningar under de närmaste åren. Det känns bra att höra att det inte är någon diskussion om svexit därifrån utan att vi ska stanna kvar i EU och satsa på det samarbetet.

Anf. 5 HANS WALLMARK (M) replik:

Herr talman! Jag lämnar ett löfte att jag i mitt anförande verkligen kommer att markera de stora skillnader som också finns. Men jag tror att det är viktigt att vi har denna uppslutning bakom demokrati, rättsstat och mediefrihet.

Jag noterar också de nya tongångar som även Peter Eriksson har gett uttryck för i medier om ett ökat demokratibistånd till Öst- och Centraleuropa, det så kallade östliga partnerskapet. Jag tycker att det är kloka ord.

Några av oss var aktiva när det gällde att säkra Baltikums frihet för 25 år sedan, liksom deras arbete för Nato- och EU-medlemskap. Där är min erfarenhet att partierna och det partinära biståndet betyder väldigt mycket. Att bygga upp partier är också en del i att bygga upp fungerande institutioner. Jag hoppas att regeringen ska bära med sig den insikten i sitt fortsatta demokratiarbete, inte minst med Öst- och Centraleuropa.

Anf. 6 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Jag tänkte väl det, Hans Wallmark. Du måste få med ordet Nato i något inlägg, annars skulle jag inte känna igen dig.

Det är viktigt att svenska folket vet att vår säkerhetspolitiska doktrin ligger fast. Det ska finnas trygghet och säkerhet i vår säkerhetspolitiska ordning. Den bygger på tre element: att vi även fortsättningsvis är militärt alliansfria, att vi utvecklar våra samarbeten med framför allt Finland men också många andra länder och även med Nato samt att vi stärker vår nationella försvarsförmåga.

I övrigt finns det mycket vi kan samarbeta om – inte minst inom Pesco, som jag vet att Hans Wallmark gick ut och kommenterade i morse. Här har vi tagit aktiv del. Vi är i mittfältet av medlemsländerna och på en likadan ambitionsnivå som till exempel Finland, för att svara på det argument som användes i morse.

Vi ska fortsätta föra en livlig debatt, och vi ska fortsätta värna demokratin och yttrandefriheten.

Anf. 7 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Jag har stor respekt för Margot Wallströms engagemang inom utrikespolitiken och det starka driv hon visar i flera olika frågor. Vi har dock inte alla gånger samma uppfattning om olika saker.

Återkommande här i plenisalen har vi diskuterat Palestina, svenskt bistånd till Palestina och vad som sker i detta område. Vi vet sedan länge att den palestinska myndigheten har betalat ut löner till terrorister och sprider antisemitism. Det är en genomkorrupt organisation som Sverige fortsätter att göda med pengar.

Palestinska myndighetens ministerråds beslut 23, som fattades 2010, visar vilket system man använt för utbetalning av löner till dömda terrorister. Fick de låga straff fick de lite mindre. Fick de längre straff fick de lite mer. För 0–3 år fick man 1 400 shekel per månad, för 3–5 år 2 000 shekel per månad och för 5–10 år 4 000 shekel per månad. Det fortsätter upp till 30 år eller mer och 12 000 shekel per månad.

Min fråga till Margot Wallström är om inte detta är oroväckande. Borde inte den svenska regeringen använda de medel man har, exempelvis bistånd, för att försöka få till en förändring med tanke på att vi inte har sett någon positiv förändring i detta område?

Anf. 8 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Vårt utvecklingssamarbete med Palestina har pågått under lång tid och under olika regeringar. Det inriktas på att stödja det palestinska folket, och kärnan är stöd för att få till stånd ett hållbart statsbyggande.

Den palestinska myndigheten måste göra framsteg; det är hela tiden en del av vår dialog med dem. Det handlar om att bekämpa korruption, ta avstånd från våld, respektera mänskliga rättigheter, utöka kvinnors och ungdomars inflytande och så vidare.

Det främsta hindret för Palestinas utveckling är först och främst det faktum att man är ockuperat. Palestiniernas liv försvåras väldigt mycket i vardagen. Israeliska myndigheter river palestinska strukturer som har finansierats med europeiska biståndsmedel, och vi protesterar såklart mot detta. Det skedde tre gånger bara den senaste månaden.

Inget svenskt bistånd går till den palestinska myndighetens budget. Det kanaliseras via FN, Världsbanken och civilsamhällets organisationer. Om

och när vi får rapporter om att det förekommit missbruk av dessa medel åtgärdar vi det. Så kommer vi att fortsätta att verka.

Men sluta påstå att vi betalar till palestinska terrorister eller att pengar skulle gå direkt till palestinska myndigheten. Så är det inte. Våra pengar kanaliseras på detta sätt. Jag undrar vad det är du läser ur – eller så vill jag inte veta det. Men jag tror att vi måste få fram sanningen och fakta när det gäller den här saken.

Anf. 9 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Jag kan överlämna mitt material till Margot Wallström sedan, om hon är intresserad. Det är offentlig statistik.

Som jag nämnde i min förra replik blir utvecklingen i detta område inte bättre. Även om Sverige inte ger något stöd direkt till palestinska myndigheten möjliggör svenskt stöd trots allt att en negativ utveckling fortsätter.

Vi har tydliga exempel på hur olika dömda terrorister får pengar. En person som avtjänar 20 livstidsstraff efter ett mord får 453 365 dollar i lön från palestinska myndigheten. Det finns flera exempel på detta. Det finns dessutom vittnesmål som visar att vissa personer begår brott enbart för att få pengar för att försörja sin familj.

Anf. 10 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! I den dialog som vi för med Palestina framför vi väldigt tydligt behovet av stärkt demokrati, respekt för mänskliga rättigheter, bekämpning av korruption och vikten av att agera på ett sätt som främjar möjligheterna att nå framsteg i fredsprocessen.

Det genomförs fortlöpande utvärderingar av biståndet. Vi kommer att fortsätta att göra detta och att hålla efter. Vi gör det i samarbete med FN, Världsbanken och civilsamhällesorganisationer, som är de som kanaliserar vårt stöd.

Det skulle dock vara intressant, om Markus Wiechel ville vara konstruktiv, att få höra något om hur ni tänker bidra till demokratiarbetet i Europa och världen.

Anf. 11 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Herr talman! Tack, utrikesministern, för en deklARATION som fokuserar på demokrati. Det är viktigt att vi har en offensiv demokratiprofil, inte minst nu när riksdagen har ett demokratijubileum under de kommande åren.

Det är också bra att det finns en vilja att agera och ta ett ledarskap när det gäller klimatet, med ett nytt arktiskt fokus, och, herr talman, en utredning som sänds på remiss – en utredning som rör vår säkerhet. Det är inte alla utredningar rörande vår säkerhet som har rönt det ödet.

Utrikesministerns offensiv rör naturligtvis många länder. Venezuela är ett av dem. Visst vore det bra att få höra utrikesministern tydligt markera att Maduro inte är en legitim president och att Guaidó är den som har det legitima ledarskapet som Venezuelas företrädare, med uppdrag att hålla val.

Herr talman! Den andra frågan jag vill lyfta fram handlar om det långvariga vänskapliga engagemanget med Israel. Det är naturligtvis viktigt, inte minst inför den kommande Förintelsekonferensen i Sverige 2020, att Sverige har vänskapliga relationer. Där brister det i dag.

Vi ska inte välja samma vägar som Trump och andra, med tillfälliga flyttar, eller, som ministern gjorde för fyra år sedan, ett plötsligt erkännande. Här krävs en kreativ diplomati för att mjuka upp och återskapa de vänskapliga förbindelser som vi länge har haft. Där skulle jag önska ett svar från ministern, herr talman.

Anf. 12 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:
Herr talman! Tack, Kerstin Lundgren!

Vi ser alla med stor oro på situationen i Venezuela. Vi sa redan efter presidentvalet att vi inte betraktade det som fritt och rättvist. Vi gjorde heller aldrig något uttalande till stöd för Maduros utropande av sig själv som president. Vi menar att det nu är hög tid att venezuelanerna själva i fria och rättvisa val får välja president och gärna också en ny nationalförsamling. Uttalandet har varit vår gemensamma plattform.

Jag har talat i telefon med Guaidó, och som Kerstin Lundgren väl vet har vi varit mycket tydliga med att vi ser honom som den som nu har till uppgift att leda processen mot att hålla nya val. Vi stöder honom som nationalförsamlingens ordförande, och vi stöder också hans ansträngningar att få fram humanitär hjälp. Landet befinner sig i ett så allvarligt läge att människor är på svältgränsen.

Det är dessutom väldigt bra att vi har kommit med i den internationella kontaktgrupp som EU har bildat för att hjälpa till exempel oppositionen att se till att den humanitära assistansen kommer fram och även på andra sätt bidra till att hjälpa ett land som är djupt splittrat och befinner sig i ett mycket allvarligt läge, inte minst ekonomiskt. Jag vill alltså påstå att vi har varit så tydliga som man kan vara.

När det gäller Israel fortsätter vi att säga att vi är deras vänner. Vi respekterar deras krav på säkerhet, och vi fortsätter dialogen med dem, inte minst när det gäller kampen mot antisemitism.

Anf. 13 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Herr talman! Jag hörde ”stor oro”, men jag hörde inte en tydlighet när det gäller Maduro – att han inte är en legitim företrädare. Den tydligheten skulle det vara värdefullt att få.

Jag hörde en vilja att föra samtal med Israel, men här krävs, herr talman, kreativ diplomati. För två år sedan pekade utrikesministern i sin utrikesdeklaration på att man skulle utse ett särskilt sändebud, men det har inte lett till någon förändring. Här krävs mer kreativ diplomati för att nå fram. Detta skulle jag vilja höra från utrikesministern.

Vi har väl anledning att återkomma till frågan om alliansfrihet, när vi nu närmar oss Finland. Är Sverige fortsatt alliansfritt när vi planerar militärt tillsammans med Finland, även för en krigssituation?

Anf. 14 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Tänk om man en enda gång fick höra vad ni har för förslag. Finns det någonting som ni har tagit initiativ till eller sagt som kan hjälpa processen framåt? Vi jobbar på, med både Palestina och Israel, i en dialog som kanske inte alltid är lätt men som ändå gör att vi kan tala direkt med varandra och hitta konstruktiva insatser som vi kan göra gemensamt. Men detta är en konflikt som vi har levt med länge, och it takes two to

tango, som man brukar säga. Vi fortsätter att anstränga oss för att ta steg mot en tvåstatslösning.

Vi kunde inte ha varit tydligare när det gäller Maduro. Vi har inte erkänt de val som förde honom till makten som fria och rättvisa, och vi stöder i stället Guaidó. Vi har gjort detta på alla möjliga sätt.

Anf. 15 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Herr talman! Världen står inför ett avgörande val. Antingen ser vi tillsammans till att göra världen säkrare genom en gemensam nedrustning av kärnvapen – det enda massförstörelsevapnet som kan förgöra hela mänskligheten – eller så låter vi vapenmakterna fortsätta att utveckla sina kärnvapen och göra världen alltmer osäker.

Kärnvapendebatten har de senaste åren handlat mycket om Iran och Nordkorea. Det är bra. Diktaturer ska inte få kapacitet att använda kärnvapen för att göra världen mer osäker. Men samtidigt glöms ofta ansvaret hos de stora kärnvapenmakterna USA och Ryssland, men också Kina, Frankrike och Storbritannien. Det är stater som enligt icke-spridningsavtalet NPT tillåts ha kärnvapen och ska avrusta, men i stället rustar de nu upp och moderniserar sina kärnvapen.

Det var därför glädjande att FN:s konvention om förbud mot kärnvapen antogs sommaren 2017. Sverige var pådrivande i förhandlingarna och röstade för konventionen men lämnade samtidigt en röstförklaring med kritik mot delar av den. Sverige har gått från att ha ett eget kärnvapenprogram till att avsluta det och ansluta sig till NPT och vara en stark röst för global kärnvapenedrustning. Många socialdemokrater som Alva Myrdal, Inga Thorsson, Maj-Britt Theorin och Olof Palme har genom sitt engagemang för nedrustning skrivit in sig i historieböckerna.

Som ordförande i den oberoende kommissionen för nedrustnings- och säkerhetsfrågor sa Palme 1980: ”Det går inte att hoppas på en seger i ett kärnvapenkrig, motståndarna skulle förenas endast i lidande och förstörelse.”

Nu är Sveriges röst på väg att tystna. Konventionerna för att förbjuda kemiska vapen, klusterbomber och personminor skrev Sverige under så fort man bara kunde. Nu har det gått 512 dagar sedan FN:s konvention om förbud mot kärnvapen öppnades för underskrift.

Under 2019 kommer det att avgöras. Kommer Sveriges regering att verka för nedrustning av kärnvapen och skriva under FN:s kärnvapenkonvention? På vilken sida av historien vill du stå, Margot Wallström?

Anf. 16 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Jo, jag har tänkt ställa mig på rätt sida av historien också när det gäller kärnvapenedrustning. Frågan är: Hur gör vi detta på det mest effektiva sättet? Hur fortsätter vi en lång svensk tradition av politiskt ledarskap, aktiv och skicklig diplomati och teknisk expertis. Det är det som har gjort att vi är en viktig röst.

Nu ser vi en ny nukleär upprustning. Nu tänker man sig vapen av ett nytt slag som faktiskt skulle kunna användas. Detta omsätts i nya förhandlingar. Vi tänker nu att vi ska samla en grupp länder med ett starkt engagemang i nedrustningsfrågor för att diskutera hur vägen framåt ska se ut.

Det bör vara både kärnvapenländer och icke-kärnvapenländer som, framför allt tillsammans med Tyskland, som också är ett land som är intresserat av den här processen, försöker få till stånd en ny dialog om detta.

Fokus kommer förstås att ligga på ett av de viktigaste verktyg vi har, nämligen icke-spridingsfördraget NPT. Det är hörnstenen på det här området, och det är också där som kärnvapenländerna har gjort konkreta utfästelser.

Vi vill förstås göra politiska markeringar mot varje form av kärnvapenanvändning. Vi tror ju inte på avskräckningsteorin, och vi kommer att fortsätta arbeta på alla olika områden. Det handlar om verifikationsmekanismer, riskreducering och alla de avtal som existerar, och när vi har lyssnat på remissinstanserna ska vi också ta ställning till hur vi ska göra med kärnvapenförbudskonventionen.

Detta kommer att vara en mycket viktig debatt, men vi behöver inte vänta på den. Det finns saker som vi redan nu kan, måste och ska göra.

Anf. 17 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Herr talman! Det är bra att Margot Wallström vill ställa sig på rätt sida i historien, men i dag får vi tyvärr inget svar på om Sverige tänker underteckna FN:s kärnvapenkonvention. Historien kommer att minnas om Margot Wallström skriver under eller inte.

Det finns en möjlighet att delta som observatör vid statsparternas möten innan man som stat undertecknar. Observatörer har rätt att yttra sig och lägga fram förslag men får inte rösta.

För första gången på länge kan vi komma i ett läge där Sverige inte finns med i rummet när kärnvapenedrustning diskuteras. Den schweiziska utredningen kom fram till slutsatsen att man som ett första steg ska utveckla och förbättra avtalet genom att delta som observatör. Frågan är om den svenska regeringen tänker gå i den riktningen. Avser regeringen att delta som observatör vid kärnvapenkonventionens översynskonferenser?

I dag lanserar du också ett nytt initiativ. Det kan ju låta bra, men varför behövs ett nytt initiativ? Det finns ju redan ett. Det heter FN:s kärnvapenkonvention.

Anf. 18 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Håkan Svenneling argumenterar effektivt, och det är de argument som vi också hör i den här debatten och kommer att höra framöver när det gäller hur Sverige ska agera. Det är viktigt att vi funderar igenom detta noga. Det har andra länder också tagit sig tid att göra. Det är inget konstigt att vi reder ut alla argument.

Vi hade synpunkter redan i processen. Det var en process som var så kort att vi inte riktigt hann reda ut till exempel relationen till NPT. Men jag vet att Tyskland – de sitter ju i säkerhetsrådet nu – har inbjudit till en debatt om de här frågorna den 2 april. De har bjudit in Sverige att komma och tala om detta.

Det finns en lång rad kanaler där vi fortsatt kan vara mycket aktiva i den här frågan, och mycket snart, inom bara ett par månader, kommer vi också att fatta beslut om hur vi ska göra med konventionen.

Anf. 19 LARS ADAKTUSSON (KD) replik:

Herr talman! ”Demokratien i världen är på tillbakagång. I dag lever fler människor i länder med auktoritära tendenser än i länder som gör demokratiska framsteg.” Så heter det i utrikesdeklarationen. Detta är både allvarligt och oroande.

Men, Margot Wallström, ett av de riktigt goda exemplen när det gäller demokratisk utveckling är Israel. Två internationella demokratiindex från The Economist och Freedom House har alldeles nyligen placerat Israel bland de bästa nationerna i världen.

I en region där världens mest auktoritära regimer styr och där trenden är tydlig, att demokratien försvagas, är Israels utveckling enastående.

Samtidigt är det uppenbart för var och en att relationerna till Israel i dag är sämre än någon gång tidigare, och då talar jag om Sveriges relationer. Av EU:s 28 medlemsländer är Sverige det enda land vars utrikesminister inte är välkommen i Mellanösterns enda demokrati. Oavsett vad man anser om den israeliska regeringens politik och oavsett var man står när det gäller den israelisk-palestinska konflikten är detta ett politiskt och diplomatiskt misslyckande. Sverige har inte längre möjlighet att föra samtal på regeringsnivå i Jerusalem, i Mellanösterns enda demokrati.

Mot bakgrund av detta vill jag fråga: Hur ser Margot Wallström på den här situationen? Vad beror misslyckandet på?

Anf. 20 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Sverige värdesätter en god relation med Israel. Vi fortsätter att ha vår hand utsträckt till Israel, som förstås reagerade väldigt starkt på att vi erkände Palestina. Det är förstås därifrån som många av problemen härrör.

Vi har en löpande dialog om olika frågor och samarbetar till exempel om satsningar mot antisemitism i det här landet och runt om i världen. Vi har ett mycket brett handels- och innovationsutbyte med Israel. Vi har i övrigt alla kontakter som vi behöver.

Netanyahu har varit på besök i EU-kretsen och så vidare, men också Israel har en del utmaningar demokratiskt. Jag tror ibland att Lars Adaktusson har en något ensidig syn på hela Mellanösternkonflikten.

Vi arbetar ju för en tvåstatslösning, och det betyder att man behöver ha en dialog. Man behöver faktiskt fundera över vilka åtgärder man ska vidta. Israel är ju också en ockupationsmakt. Man bygger en mur och har infört lagar som är tvivelaktiga, inte minst när det gäller religionsfrihet och annat.

Det finns bekymmer och utmaningar, men vi tänker fortsätta att uppmäna till dialog med Israel.

Vi har kanske utsetts till ett varnande exempel för andra länder som också ser problemen med konflikten i Mellanöstern och behovet av att stötta Palestina och en tvåstatslösning, något vi kommer att fortsätta att göra.

Jag har inte någonsin hört ett enda förslag från Lars Adaktusson om hur ett steg mot en tvåstatslösning ska tas. Finns det något?

Anf. 21 LARS ADAKTUSSON (KD) replik:

Herr talman! Jag noterar att Margot Wallström slår ifrån sig. Det finns inte ett ens av självkritik. Med all respekt, det är bedrövligt.

Samtidigt som utrikesministern talar om att det finns en dialog har vi ett underliggande problem. Längre har socialdemokratin och den samlade vänstern i Sverige förmedlat en bild av Israel som inte bara är obalanserad utan dessutom osann. När Israel framställs som ett apartheidland, när landets arabiska minoritet beskrivs som andra klassens medborgare och när utrikesministern talar om utomrättsliga avrättningar är det inget annat än svartmålning. Denna svartmålning och de skeva föreställningar som följer i dess spår har i förlängningen lett till en fiendtlighet mot Israel i Sverige.

Håller utrikesministern med om att fiendtligheten är ett problem, och hur ska utrikesministern återupprätta relationerna till Israel?

Anf. 22 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Det finns ingen fiendlig inställning. Det finns ett hopp och ett arbete för en tvåstatslösning. Då måste man respektera varandra. Då finns det en annan part också som man måste tala om ibland. Jag har aldrig någonsin hört Lars Adaktusson nämna hur vi ska ta ett steg mot en tvåstatslösning.

Vi fortsätter att säga att vi respekterar Israels behov av säkerhet. Om man inte förstår det kan man inte heller förstå konflikten i Mellanöstern. Vi måste se till att deras legitima säkerhetsbehov blir tillfredsställda. Samtidigt måste vi reagera mot ockupationen och de demoleringar som hela tiden sker och mot det faktum att palestinierna på Gaza inte kan försörja sig själva och inte längre har tillgång till vatten och elektricitet. Detta hjälper inte situationen.

Vi kommer att fortsätta att samarbeta, inte minst genom deras diplomatiska representation i Sverige. Vi kommer att fortsätta dialogen och fortsätta att kämpa för en tvåstatslösning.

Anf. 23 FREDRIK MALM (L) replik:

Herr talman! Jag tackar utrikesministern för deklarationen.

Det är bra att regeringen är tydlig med att ge stöd till ordföranden i Venezuelas parlament, Juan Guaidó. Jag hade gärna sett att den markeringen kom tidigare, men regeringens nya ståndpunkt innebär ändå att Europeiska unionen har gett tydligt stöd till Venezuelas demokrati och oppositionsledare, vilket är tacknämligt.

Venezuela är förstört och står på randen till en kollaps. 3 miljoner människor har lämnat landet. År 2017 förlorade sex av tio invånare elva kilo i vikt till följd av matbrist och brist på nödnödheter. Nu måste såklart Europeiska unionen och Sverige bistå Venezuela i dess demokratiska utveckling.

Trots regeringens markering väljer en majoritet av de svenska socialdemokratiska ledamöterna i Europaparlamentet att ingå en pakt med kommunister och rösta nej till en resolution som kräver att demokratin ska återupprättas i Venezuela. Denna resolution är framförhandlad av den socialdemokratiska partigruppen i Europaparlamentet, så detta är minst sagt anmärkningsvärt och förbryllande.

Herr talman! Jag frågar därför utrikesministern: Vad är Socialdemokraternas inställning till Venezuela? Kan man lita på att hela partiet Socialdemokraterna står bakom ett återupprättande av demokratin i Venezuela?

Anf. 24 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Det enkla svaret är ja, det kan Fredrik Malm lita på.

Jag ska inte svara för Europaparlamentarikerna, men om jag har förstått det rätt var det framför allt en diskussion om de folkrättsliga begreppen. Det handlade om ordet ”erkänner”. Vi gör samma distinktion, precis som diskussionen i EU-kretsen var, det vill säga att man inte erkänner enskilda personer eller regeringar utan stater. Därför var det en lång diskussion om exakt vilken formulering som skulle användas.

Det måste dock ha framgått tydligt av våra uttalanden, vår politik och av hur vi har agerat att det är Guaidó som vi ger vårt stöd. Han är folkvald och har nu uppgiften att utlysa nya, fria och rättvisa val i Venezuela.

Maduro har bidragit till att Venezuela har en ekonomi i fritt fall med väntande svält och ett fruktansvärt lidande för det venezuelanska folket. Därför träder vi in och ger stöd via EU. Vi har fått en plats i kontaktgruppen, och vi kommer att fortsätta att verka för att Venezuela ska komma samman igen och hitta en förhoppningsvis fredlig och även god ekonomisk utveckling in i framtiden.

Anf. 25 FREDRIK MALM (L) replik:

Herr talman! Jag tackar utrikesministern för svaret.

Även om det kunde ha skett tidigare är det bra att Sveriges regering och utrikesministern nu är tydliga i fråga om Venezuela och den status som Juan Guaidó bör ha, det vill säga att Sverige i praktiken erkänner honom som Venezuelas legitima ledare fram till att val ska hållas i landet.

Men Europeiska unionen har också ett stort ansvar, och de socialdemokrater som har valt en helt annan linje i fråga om Venezuela är inga dussinlirare. Det är Marita Ulvskog, före detta minister och partisekretär, Jytte Guteland, tidigare ordförande i ungdomsförbundet och Aleksander Gabelic, tidigare ordförande i Svenska FN-förbundet.

Frågan blir därför: Kan man inför Europaparlamentsvalet lita på att Socialdemokraterna är tydliga och eniga i fråga om Venezuela och går på utrikesministerns linje?

Anf. 26 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Även om vi uppskattar att få Europaparlamentarikernas cv:n redovisade vill jag påstå att vi har samma hållning vad gäller Venezuela och att vi betraktar Guaidó som folkvald med uppgift att styra processen framåt på ett sätt som minskar lidandet för Venezuelas folk och bidrar till att återupprätta en demokratisk ordning i landet.

Anf. 27 HANS WALLMARK (M):

Herr talman! Från moderat utgångspunkt har jag tre uppmaningar till regeringen på det utrikespolitiska området: Kom hem! Kom i balans! Kom till insikt!

Sveriges två år i FN:s säkerhetsråd är över, och det finns anledning att summera. Kampanjen för att nå fram till den åtråvärda platsen kantades av hemligstämplade papper och en inte alldeles genomskinlig process.

Tiden i säkerhetsrådet präglades av svåra saker såsom mordandet i Syrien och kärnvapenutvecklingen i Nordkorea. På kontot ”väl genomfört” får skrivas Sveriges obrutna engagemang för Ukraina, ett land i vars östra delar ett lågintensivt krig rasar sedan 2014 med runt 13 000 döda och

30 000 skadade. Sverige har aldrig tvekat utan fortsatt att beskriva den illegala annekteringen av Krim för vad den är.

Till detta kommer nu de senaste händelserna vid Azovska sjön, då Ryssland provocerar världssamfundet med att hålla tjugotalet sjömän och matrosar från Ukraina tillfångatagna. De ska frigges.

Det viktiga för regeringen är nu att komma hem till Europa. Självfallet går det inte att upprätthålla ett kvalitativt intresse för alla händelser. FN och arbetet i säkerhetsrådet har tagit sin tid och krävt sina resurser, men det är genom EU och dess institutioner som Sverige utövar sin centrala utrikes- och säkerhetspolitik.

I tider då populismens och extremismens krafter till höger och vänster utmanar och vill hacka sönder det europeiska samarbetet måste Sverige värna institutioner som säkrar rättssäkerhet och utformningen av det gemensamma. Särskilt viktigt är att slå vakt om goda kontakter i vårt naturliga närområde: Östersjöregionen, Tyskland, Nederländerna och Storbritannien.

År 2014 utsåg Stefan Löfven inte ens någon EU-minister. Mycket värdefull tid gick förlorad, och Sveriges inflytande i Europasamarbetet gynnades knappast av att denna stol stod tom. Det skulle dröja 18 månader tills Löfvenregeringen fick sin första, i och för sig mycket kompetenta, EU-minister i och med Ann Lindes utnämning.

I maj går vi till Europaval. Jag ser ett antal givna teman: stärkt säkerhet inom och runt EU, stärkt ekonomisk tillväxt, ordnad migrationspolitik samt effektivt klimatsamarbete för att möta de hot vi alla står inför.

Herr talman! Min andra uppmaning är: Kom i balans! De senaste åren har regeringen intagit ett antal positioner som har mer med partipolitik att göra än med Sveriges intressen. Den förra mandatperioden rivstartades med ett erkännande av Palestina, där ingen notis togs om vad riksdagen hade för uppfattning, och det fanns heller ingen gedigen samverkansprocess med andra partier. Det hela motiverades med att fredsprocessen skulle främjas. Har det då blivit bättre i regionen? Har våldet minskat? Ingen kan med ärlighet besvara dessa frågor med ett ja. Sveriges möjligheter att uppfattas som en seriös part grusades.

Till detta kommer den nya hotbilden i regionen. Iran flyttar fram positionerna. Med hjälp av kontrollerade grupper i Syrien och Libanon kryper man allt närmare av Israel utrustade missiler. Att Israel ser detta som existentiellt hot är begripligt, med krafter som genom indoktrinering får lära sig att ifrågasätta landets självklara rätt att finnas till och där det rent antisemitiska frodas. Var finns Sverige där? När ledde utrikesministern en delegation till Israel? När hade vi en större på besök hos oss?

I fråga om att komma i balans finns det också anledning för regeringen att läsa den utredning som ambassadör Lars-Erik Lundin tagit fram för regeringen med rekommendation när det gäller det så kallade kärnvapenförbudet, NBT. Hans slutsats är entydig: att vi inte ska underteckna eller ratificera. Säg det! Gör så! Det handlar om svenska försvars- och säkerhetsintressen. Ett annat mycket viktigt skäl är att försöka säkra de processer som finns när det gäller nedrustning, kärnvapenbegränsning och icke-spridningsavtal. Detta är ordningar där kärnvapenmakter som Ryssland, USA, Kina, Storbritannien och Frankrike redan deltar och är involverade, inte som NBT, där de står utanför och inte är delaktiga. För att säkra en

svensk linje som innebär fortsatt hårt arbete för att begränsa hotet från kärnvapnen behövs realism, inte plakat.

I Venezuela pågår nu en tydlig kamp. För mig är det naturligt att stå bredvid den politiskt legitima institutionen: nationalförsamlingen. Maduro har förrått sitt folk och förött sitt land. På andra sidan står ordföranden Guaidó, som försvarar Venezuela. Det handlar inte om två parter i en konflikt. Det handlar om folket kontra förtrycket, friheten mot Maduros socialism. Ingen tvekan får råda om var Sverige står i denna kraftmätning. Det har talats om kontaktgrupper och medling, men stödet kan bara ges till en sida. Det humanitära bidrag som Sida var villigt att lyfta fram måste ovillkorligen komma folket till del och inte fördelas som allmosor som på något sätt trollats fram av Maduro och hans män.

Herr talman! Min uppmaning är: Kom till insikt! Diplomatin är första försvarslinjen. Försvaret är faktiskt den andra försvarslinjen. Båda behövs!

Försvarsberedningen konstaterade i december 2017 att ett väpnat angrepp mot Sverige inte kan uteslutas. Några dagar senare, i samband med Folk och Försvars årskonferens i Sälen, utbröt vad som får beskrivas som tumult i regeringslägret då statsministern och utrikesministern distanserade sig från den formulering som Socialdemokraterna varit med om att förhandla fram i den försvarsberedning som på just regeringens uppdrag ska ta fram underlag som kan ligga till grund för ett kommande försvarsbeslut.

Jag utgår ifrån att insikten nu finns att det är korrekt att tala om att ett väpnat angrepp mot Sverige inte kan uteslutas. Just denna syn på verkligheten ligger till grund för den satsning på försvaret som regeringen nu ställt sig bakom genom att fullt ut acceptera Moderaternas och Kristdemokraternas budget för 2019, som innebär början på en ekonomisk trappa uppåt med 18 miljarder kronor mer de kommande tre åren, helt i enlighet med Försvarsmaktens tidigare inlämnade underlag.

För oss moderater är det dock viktigt att detta är steg på väg upp mot motsvarande 2 procent av bnp i försvarsansträngningar. Här väntar alla fortfarande på besked från Socialdemokraterna. Och vi är mycket tydliga med att ett svenskt Nato-medlemskap skulle bidra till ökad säkerhet i vårt närområde och därmed till att säkra freden runt Östersjön.

I fråga om insikt är det alldeles uppenbart hur vi i västvärlden har att mejsla fram en strategi ifråga om Folkrepubliken Kina – ett betydande land, på väg att bli världens största ekonomi. Men vad vi också ska påminna oss om är att det redan är världens största enpartistat. Kommunistpartiet är intimt sammanvuxet med ekonomi och militär. Det är svårt att veta var det ena börjar och det andra slutar.

Avslutningsvis har jag en rent personlig reflektion. Jag är fortfarande tjänstledig från mitt jobb som politisk redaktör. Därför, till alla utländska företrädare som lyssnar på denna debatt: Man spärrar inte in journalister och förläggare för uppdiktade brott för att de skriver och trycker sanningen. Man hindrar inte det fria ordet och det fria sanningssökandet. Man raljerar inte över den reporter som har att bevaka makten, allra minst på min europeiska kontinent, men heller inte i Asien, Amerika eller Afrika. Från riksdagens talarstol uttalar vi namn som Dawit Isaak och Gui Minhai. (Applåder)

Anf. 28 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:
Herr talman! Det var fyndigt, Hans Wallmark. Då säger jag: Gå vidare!
Gå fram med egna förslag! Gå på djupet i frågorna!

Först och främst är ni fortfarande kvar i säkerhetsrådskampanjen. Ni har aldrig kommit vidare efter den, och det tycker jag är sorgligt. Jag tycker nog att vi förtjänar erkänsla för det som vi har bidragit med i säkerhetsrådet. Vi har också gjort Sverige mycket säkrare med alla de kontakter som vi har fått genom att visa att vi har varit en pålitlig partner som har kunnat bidra till att göra EU till FN:s bästa vän och FN till EU:s bästa vän.

Vi har aldrig lämnat Europa; det är precis tvärtom. Vi har sett till att EU alltid har haft en röst genom oss också i säkerhetsrådet. Vi har heller inte försummat EU-samarbetet. Vi betraktades som en av fem viktigaste föredragna partner när ECFR gjorde en kartläggning av detta.

I går upptäckte vi att också Moderaterna är emot kärnvapen, förstås, och vi kan säga: När syntes det? Syntes det i något engagemang under de åtta år då ni hade makten? Har vi i några förslag över huvud taget sett hur man ska komma vidare med denna fråga?

Vi behöver förstås samarbeta och gå på djupet i somliga frågor, med korrekt information. Vi fortsätter att kämpa för att Gui Minhai ska släppas fri. Detta har vi gjort under åren, och vi fortsätter oförtröttligt att kämpa för hans sak.

(Applåder)

Anf. 29 HANS WALLMARK (M) replik:

Herr talman! För det första tycker jag att detta är viktigt, och där tror jag inte att det finns några större skillnader. Det är viktigt att vi betonar demokratin och såväl rättssäkerheten som kampen för mediefrihet. Därför är det bra att vi uttalar namnen. De ska aldrig falla i glömska.

För det andra vill jag, när det gäller kärnvapenarbetet, i all ödmjukhet påminna om det arbete som skedde under alliansåren, inte minst på det spår som jag uppfattar att utrikesministern själv nu öppnade, nämligen NPT, icke-spridningsavtalet. Det är viktigt att vi försöker slå vakt om ordningar som hittills har visat sig vara hyggligt framgångsrika, som har stor uppbackning av flera stater och som, inte minst, involverar kärnvapenländerna själva.

Som jag uppfattade replikskiftet här tidigare, att man distanserade sig bort från kärnvapenförbudet och mot det tyska erbjudandet och att man ska delta i säkerhetsrådsarbetet i april, är detta steg i rätt riktning.

Det som ibland är ett problem, herr talman, för socialdemokrater när vi diskuterar utrikespolitik är att de blir så förnärmade när andra har synpunkter och åsikter. Jag försökte lite vänligt påpeka att det är bra om man ibland tonar ned den egna självbilden och inte helt automatiskt avfärdar de andra. Det är naturligtvis en retorisk figur som jag använder när jag säger: Kom hem, kom i balans och kom till insikt. Men det finns också ett par påpekanden som jag hoppas att utrikesministern kanske tar till sitt hjärta med något större ödmjukhet.

Anf. 30 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik:

Herr talman! Vi väljer alltid i utrikespolitiska deklamationer hur vi ska göra. Ska vi nämna namn, och ska vi då bara nämna ett namn, två namn eller ska vi nämna namnen på alla dem som vi faktiskt försöker hjälpa?

Detta är alltid en balansgång, och man kan välja det ena eller det andra. Det har gjorts på lite olika sätt. Men jag valde att beskriva hur vi arbetar oförtröttligt för alla de personer som nu faktiskt sitter fängslade eller på olika sätt behöver vårt konsulära stöd.

Jag är inte alls förnärad. Jag bad egentligen bara om några exempel, eftersom det alltid är lätt att klanka på någon annan. Men var är de egna förslagen om hur vi ska flytta fram positionerna på dessa områden? Jag tycker att det är svårt att anklaga någon för att faktiskt vilja följa en tydlig linje eller lansera någonting, som vi har gjort med en feministisk utrikespolitik och som faktiskt är någonting som sticker ut. Det är att leda vägen i världen. Jag ångrar ingenting av det. Jag tycker att vi ska fortsätta att synas.

Anf. 31 HANS WALLMARK (M) replik:

Herr talman! Jag vill ge ett stort tack. Nu är utrikesministern väl medveten om att vi också försöker ge ett bidrag till den svenska säkerhetspolitiska debatten med vårt engagemang för ett svenskt Natomedlemskap. Det menar vi medverkar till ökad säkerhet. Sedan avfärdas det från socialdemokratiskt håll. Men det fråntar inte oss rätten att mena att detta faktiskt medverkar till ökad säkerhet. Det menar jag är på fullt allvar.

Jag menar också att det bidrag som vi har gett, och som jag inte nödvändigtvis tycker är alltför konfliktsökande, är betonandet av den norra flanken som en del av vår naturliga familj. Norden, Baltikum, Östersjöområdet, Tyskland, Nederländerna och Storbritannien är det självklara rummet som vi ska agera utifrån. Rätt hanterat tror jag inte att det behöver vara alltför stora skillnader om detta. Men jag vill ändå påpeka, herr talman, att vi bidrar konstruktivt i en säkerhetsdebatt genom att vara en tydlig röst för ett svenskt Natomedlemskap. Vi bidrar också konstruktivt genom att betona Nordeuropa som vår naturliga arena för utrikes- och säkerhetspolitik. (Applåder)

Anf. 32 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Herr talman! Jag applåderar och uppskattar Hans Wallmarks tydlighet om Gui Minhai och Dawit Isaak. Jag tycker att utrikesministern var lite för otydlig, och jag är glad att hon rättade till det i det senaste replikskiftet.

Herr talman! En annan sak som Hans Wallmark tog upp i sitt anförande var hans oro för populism. Vid årsskiftet installerades högerpopulisten Bolsonaro som Brasiliens president. Bolsonaros regering har fler militärer som ministrar än den regering som landet hade under militärstyret efter kuppen 1964. Två av 22 ministrar är kvinnor, och en av hans söner har anslutit sig till Stephen Bannon. Dessutom har Bolsonaro hunnit legalisera vapeninnehav, öppna upp för exploatering av skyddade områden i regnskogarna i Amazonas och flytta Brasiliens ambassad i Israel till Jerusalem. Han har av sagt sig Brasiliens värdskap för FN:s klimattoppmöte i höst. Man kan säga att han kort och gott är en klimatskeptiker.

I motionen *Frihet, fred och utveckling i världen* från i höstas skriver Hans Wallmark och Moderaterna: "EU behöver också fördjupa sitt samarbete med länder som Brasilien ---."

Detta slog Moderaterna fast en månad efter att Bolsonaro valts till president och två dagar efter att han ställde in klimattoppmötet. Ändå är ett

av de områden som Moderaterna särskilt pekar ut som det som de vill samarbeta om just klimatet.

Den självklara frågan blir därför: Varför vill Moderaterna samarbeta mer med en högerpopulist, och varför vill Moderaterna samarbeta om klimatfrågan med en klimatskeptiker?

Anf. 33 HANS WALLMARK (M) replik:

Herr talman! Den provkarta på den politik som Brasiliens nya president står för, som Håkan Svenneling redogjorde för, är direkt ohälsosam. Det tror jag att de flesta i kammaren håller med om. På den punkten är jag kanske lite mer traditionalist, lite grann som utrikesminister Margot Wallström. Ska man ha en fungerande diplomati och en fungerande utrikespolitik måste man ibland även tala och samverka med länder och regimer vars åsikter man inte delar.

Vi kan inte helt komma ifrån att Brasilien är ett betydande land i Sydamerika. Om vi dessutom ser tillbaka på deras historia har de också haft en del turbulens tidigare, om jag uttrycker mig på det sättet. Jag tror att den förra presidenten för närvarande sitter inspärrad i fängelse. Om vi tittar på Brasiliens historia under en längre tid finns det onekligen mycket att anmärka på. Men vi kan inte komma ifrån att Brasilien är ett betydande land och att det finns all anledning för oss att ha ett diplomatiskt utbyte med landet. Jag utgår dessutom ifrån att om man till exempel arbetar inom klimatområdet finns det skäl att driva fram de svenska positionerna. De är väldigt långt från dem som Håkan Svenneling redogjorde för är Bolsonaros.

Anf. 34 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Herr talman! Jag tycker att den oro som Hans Wallmark uttrycker för högerpopulismen ekar ganska tom om han sedan i nästa steg vill samarbeta med en högerpopulist. Ett av Bolsonaros mest kända tecken är att han imiterar ett automatvapen när han ofta talar om sina politiska motståndare. Under 2017 var Brasilien det land som Sverige exporterade mest vapen till. Det svensk-brasilianska kontraktet om stridsflygplanet JAS knyter Sveriges och Brasiliens regeringar till varandra under lång tid för ett ömsesidigt beroende. Man har varit mycket aktiv för att få igenom denna affär och hjälpt Saab med det. Man har gått i god för hela 40 miljarder kronor som Brasilien har fått i lån för att kunna ha råd att köpa JAS-planen och även vapen från Sydafrika och Israel.

Riskerna är nu stora att svenska vapen används för att kränka mänskliga rättigheter och skapa ett instabilt Latinamerika. Frågan är, Hans Wallmark, varför vi ska exportera mer vapen till högerpopulister.

Anf. 35 HANS WALLMARK (M) replik:

Herr talman! Vi har ett regelverk för detta. Dessutom har vi ändrat regelverket i närtid, det vill säga förra året. Vi har alltså mycket klara regler, inklusive ett demokratikriterium, för export av krigsmateriel. Mig veterligen är den affär som är gjord med Brasilien godkänd, och jag har ingen annan uppgift än att den skulle fortsätta. Med det svenska regelverk som vi har innebär det att man gör en helhetsbedömning mellan vad som är svenska intressen och demokratikriteriet.

Däremot, och det tycker jag hedrar Håkan Svenneling, är det som han beskriver ändå en gradvis försämring av tillståndet i Brasilien. Det finns all anledning att med stor uppmärksamhet följa den.

Prot. 2018/19:52

13 februari

Utrikespolitisk debatt

Anf. 36 FREDRIK MALM (L) replik:

Herr talman! Costa Rica, Mauritius, Mongoliet, Brasilien, Argentina, Panama, Ghana, Trinidad och Tobago, Senegal samt Botswana är länder som har en sak gemensamt. När Freedom House har gjort sin frihetsrankningsrapport för 2018 har samtliga dessa länder mer frihet än vad Ungern har. Ungern är från och med 2018 det första EU-landet att inte längre kategoriseras som fritt, eller som Viktor Orbán själv uttrycker det: Den liberala demokratins tid är över. Och så är fallet, i alla fall i Ungern.

Det som är ett bekymmer är att Ungerns styrande parti Fidesz ingår i partigruppen EPP, där både Moderaterna och Kristdemokraterna ingår, och man lägger fram en gemensam kandidat till kommissionsordförande. Jag är väl medveten om att Hans Wallmark ogillar händelseutvecklingen i Ungern lika mycket som jag gör samt att flera företrädare för Moderaterna – senast i går – tydligt har markerat sitt missnöje med EPP:s behandling av det ungerska partiet. Men det är högst problematiskt att ett parti som har kampen mot liberal demokrati som främsta rättesnöre tillåts vara med i Moderaternas och Kristdemokraternas partigrupp i Europaparlamentet.

Bland annat svenska Fria moderata studentförbundet har motionerat om att utesluta Fidesz ur EPP. Jag skulle därför vilja fråga Hans Wallmark följande: Är du beredd att stödja Fria moderata studentförbundet och agera för att Fidesz ska uteslutas ur EPP?

Anf. 37 HANS WALLMARK (M) replik:

Herr talman! Det är nya tider – det är inte alltid liberaler begär replik på en. Jag uppskattar dock den nya scen som har intagits här i kammaren.

Jag säger lite grann som jag sa i replikskiftet med utrikesministern: Den som har en partigrupp helt utan skuld kastar första stenen. Det finns samarbetspartier även till Alde som inte har den absolut bästa historien bakom sig, till exempel i Rumänien. Nu står jag inte här för att någon ska kasta en sten så att jag kan ta upp en annan och kasta tillbaka, utan jag tror att vi alla har anledning att fundera igenom utvecklingen i en del europeiska länder. Ungern är ett sådant land – jag delar den bilden – men som jag lyfte fram kan vi se liknande utvecklingar i Rumänien, Slovakien och Polen.

Det är alltså ingen hemlighet att det pågår en diskussion om partifamiljer, även om den än så länge är rätt intern. Jag tror att vi efter Europavalet i maj möjligtvis kommer att få se förändringar – inte bara i den grupp som mitt parti hör till, EPP, utan även i den grupp som Fredrik Malm hör till, nämligen Aldegruppen.

Det har tagits fram en så kallad spetskandidat för EPP. Jag röstade och verkade aktivt för den finska kandidaten Alex Stubb. Jag tror att han hade varit en alldeles utmärkt person för jobbet att som kommissionsordförande samla Europa.

Anf. 38 FREDRIK MALM (L) replik:

Herr talman! Inför Europaparlamentsvalet, som äger rum senare i vår, tycker jag att det är viktigt att partierna här klargör sina principiella ställningstaganden kring och synpunkter på viktiga frågor. Jag begärde replik

på utrikesministern tidigare, och det handlade också om Europaparlamentet. Jag kan känna att det är rimligt att göra detsamma med Moderata samlingspartiet för att få lite klargöranden.

Det är mycket riktigt så att det finns bekymmer med partier i alla partigrupper i Europaparlamentet, och det pågår nu en process inom Aldegruppen där man ska reda ut exakt vad som pågår i det rumänska parti som är med. Men oavsett bekymren i Rumänien och de historierna, även om utmaningarna där är stora, har landets regering inte klargjort att man ser den liberala demokratin som det största hotet eller det man framför allt vill bekämpa. Så är ju fallet i Ungern.

Frågan blir därför ändå: Kommer Moderaterna att agera för att Fidesz utesluts ur EPP-gruppen?

Anf. 39 HANS WALLMARK (M) replik:

Herr talman! Precis som Fredrik Malm konstaterade tror jag att vi alla, inte minst svenska partier verksamma i de europeiska partigrupperna, har en del att göra. Det handlar både om att slåss för våra positioner och om att markera gentemot andra partier.

När det sedan gäller kampen mot liberal demokrati kan man uttrycka den retoriskt, vilket är allvarligt. Men man kan också göra det i handling, genom att på olika sätt försöka införa regelverk som skulle tolerera eller acceptera en rätt utbredd korruption. Jag skulle vilja säga att man då verkar i en anda som i grunden går rätt mycket emot den liberala demokratin. För mig är liberal demokrati nämligen rättsstat, mediefrihet, kampen mot korruption och fungerande, starka institutioner.

Jag tror alltså att vi här i kammaren kan förenas i kampen för och uppslutningen bakom den liberala demokratin, herr talman – både i ord och i handling.

Anf. 40 JANINE ALM ERICSON (MP) replik:

Herr talman! Den feministiska utrikespolitiken var en stor framgång under den förra mandatperioden. I våra utrikespolitiska relationer och där vi kan trycka på har regeringen tydligt lyft fram att kvinnors fri- och rättigheter behöver vara en av de centrala punkterna.

I dag ser vi tyvärr inte bara att det går ganska långsamt framåt för kvinnors rättigheter, utan vi ser även en tillbakagång. Kvinnors fri- och rättigheter och kvinnors rätt till den egna kroppen går faktiskt tillbaka och hotas än mer i dag. Samtidigt säger Moderaterna nej till den feministiska utrikespolitiken. Jag skulle därför helt enkelt vilja fråga Hans Wallmark vad det är Moderaterna tycker är så provocerande med att stå upp för kvinnors rättigheter och med att se kvinnors rättigheter som mänskliga rättigheter.

Anf. 41 HANS WALLMARK (M) replik:

Herr talman! Jag har faktiskt funderat rätt mycket på detta. Jag tror att skälet till att många av oss har reagerat är själva orden, för det finns något plakatpolitiskt över dem – och även något rätt självberömmande.

Jag kommer ihåg att det vid den allmänpolitiska debatten för ett antal månader sedan var en ung, nybliven socialdemokrat – Aylin – som höll sitt jungfruanförande. Det var ett mycket bra jungfruanförande, där hon utvecklade den feministiska utrikespolitiken. Jag berömde henne för hennes inlägg, inte så mycket på grund av de retoriska formuleringarna utan

på grund av innehållet. Det där tror jag att vi ska tänka på ibland, det vill säga att det som regeringen ger uttryck för i grunden inte är några extraordinära hållningar. Det är i stället rätt normalt svenskt sunt förnuft.

Ju längre bort från Europa man kommer desto mer märker man att den svenska hållningen när det gäller jämställdhet och när det gäller att använda sig av hela befolkningen i stället för bara 50 procent röner respekt och uppmärksamhet. Det tycker jag att vi ska vara stolta över. Sedan kan vi diskutera vilken typ av marknadsföringsslogan vi ska ha, och jag tycker kanske att det är bättre att ha någonting modernt än någonting som har mer av plakatpolitik över sig.

Att Sverige står upp för kvinnors rättigheter, att Sverige står upp för jämställdhet och att Sverige står upp för att vi ska använda oss av hela samhället är dock inte block- eller partiskiljande. Det är inte socialdemokratiskt eller miljöpartistiskt, utan det är väldigt mycket ett tryggt, svenskt värde som jag tror att de flesta partier ansluter sig till – med eller utan den formulering som regeringen har valt att använda.

(Applåder)

Anf. 42 JANINE ALM ERICSON (MP) replik:

Herr talman! Tack, Hans Wallmark! Det gläder mig naturligtvis att vi är eniga om dessa rättigheter och att arbetet för mer jämställdhet i världen är gemensamt.

Om vi behöver ett modernt uttryck och om ”en feministisk utrikespolitik” inte lever upp till det ser jag fram emot ett annat kraftfullt förslag som vi i så fall kanske kan enas om. Faktum kvarstår nämligen att sedan vi lanserade detta och gick ut på bred front är det, precis som utrikesministern tidigare sa i talarstolen, flera länder som följer efter. Vi ser också att Sveriges utrikespolitik har mycket större fokus på kvinnor och kvinnors rättigheter i dag än vad den hade tidigare.

Även om man tycker att det är sunt förnuft att se till att använda hela sin befolknings kompetens och kunskap samt se till att deras rättigheter tillgodoses är det ju inte fallet i världen. Vi vet också att ord spelar roll, och när man understryker vad som är viktigast blir det fokus på det. Man blir en ledare, och fler följer efter. Jag ser fram emot att även Moderaterna kan följa oss på den vägen.

(Applåder)

Anf. 43 HANS WALLMARK (M) replik:

Herr talman! Det är inte så att Moderaterna följer någon annan. Det jag verkligen vill understryka är att det handlar om grundläggande svenska värden, och det tycker jag borde präglade vår utrikes- och säkerhetspolitik i större utsträckning.

När det gäller definitionen handlar det om att fundera igenom vad som är de svenska intressena. Vilka är de svenska värdena? Det är det som borde utgöra fundamentet för vår politik. Jag är helt enig om att jämställdhet och att använda sig av hela samhället är ett oerhört viktigt och centralt svenskt värde, men det finns även andra centrala värden och intressen.

Med tanke på att det här är det sista replikskiftet med anledning av mitt anförande, herr talman, vill jag ändå påminna regeringssidan om just detta att det ska sammanfattas i: Kom hem, kom i balans och kom till insikt!

(Applåder)

Anf. 44 MARKUS WIECHEL (SD):

Herr talman! Den globala utvecklingen är tyvärr ganska dystert i dag. Hårdför islamism sprider sig, och vi ser spridningen av sharia även i Väst-europa. Vi ser att allt fler länder väljer en auktoritär riktning och att Kina intar en alltmer betydande roll globalt. Vi ser samtidigt hur den fria världen ofta viker sig när svaga grupper behöver vårt stöd.

I dessa tider är det värt att Sverige står upp för frihandel, för nära samverkan med andra länder och för våra principer, som grundar sig i våra självklara rättigheter. Vi får aldrig acceptera stats sanktionerat förtryck eller att stater som Turkiet och Ryssland bryter mot internationell rätt. Vi ska vara en global aktör att räkna med.

I dag ser vi tyvärr flera oroande trender, vilket även har uppmärksamats här i Sverige. Efter snart sex år under den impopulära presidenten Nicolás Maduro och tjugo år under en socialistregim har Venezuelas befolkning fått nog. Folket, som under större delen av Maduros styre har styrts med dekret, har levt under enorma ekonomiska svårigheter och omfattande statligt sanktionerade övergrepp. Demonstranter har skadats och till och med dödats.

Samtidigt som flera länder valde att erkänna oppositionsledaren Juan Guaidó var den svenska regeringen förhållandevis tyst. Trots att Maduro knappast kan betraktas som en konstitutionellt legitim president valde svenska EU-parlamentariker från S, MP och V att rösta emot förslaget om att erkänna den valda oppositionsledaren. Först efter att EU erkände Guaidó yttrades ett blygsamt stöd från den svenska regeringen.

I höstas uppmärksammades den stats sanktionerade jakten på homosexuella i Tanzania. Detta är ett land som under 2017 fick över 1,1 miljard svenska kronor i bistånd, vilket motsvarar 0,26 procent av landets bni. Tanzania är den enskilt största mottagaren av svenskt bilateralt bistånd. Tidigare har den svenska regeringen valt att frysa biståndet till Tanzania efter att man uppmärksammat korruption och andra oegentligheter, men nu tycker regeringen tydligen att det är fullt legitimt att fortsätta med ett generöst stöd till ett land som aktivt förtrycker sexuella minoriteter.

Även Palestina erhåller enorma biståndsbelopp, trots att det tydligt och länge uppenbarats hur det genomkorrupta PLO aktivt betalar ut löner till terrorister och indoktrinerar barn och andra med antisemitism. Man namnger skolor och annat efter terrorister och uppmuntrar människor att bli martyrer. Även här är regeringen passiv, trots att detta uppenbarligen både försvårar fredsprocessen och späder på extremism.

Efter att svenska Säpo på dansk begäran stoppat iransk säkerhetstjänst från att utföra ett planerat mord i Danmark valde den danska regeringen att snabbt vidta åtgärder, exempelvis att kalla hem sin ambassadör. Danmark fick ett tydligt stöd från Storbritannien och från USA. Inte helt oväntat var det dock förhållandevis tyst från Sverige, trots vetskapen om att Irans säkerhetstjänst inte tvekar att utföra mord och terror i Europa, främst riktat mot exiliranier, och att man har varit ett hot mot vår del av världen i 40 års tid.

Listan över saker som skett i samband med vilka den svenska regeringen agerat långsamt eller inte agerat alls kan göras mycket längre.

Herr talman! Utrikespolitiken handlar om olika former av utveckling och om medmänsklighet. Den handlar om internationell handel, om miljöfrämjande samarbeten, om främjande av demokrati och stabilitet och om

att skapa och bevara grundläggande mänskliga fri- och rättigheter. Utrikespolitiken är, kort sagt, väldigt viktig, varför denna utrikespolitiska debatt har mycket hög status i Sverige.

Den senaste tiden har den svenska debatten i stor utsträckning dominerats av nyheter om januariöverenskommelsen. I denna överenskommelse var det glesst med reformer rörande till exempel äldreomsorgen, sjukvården och rättsväsendet, och detta är väldigt allvarligt.

Kanske än mer förvånande berörde endast en enda punkt det utrikespolitiska området. S, MP, C och L vill att Sverige lägger 1 procent av bni på bistånd. Ni hörde rätt: Enprocentsmålet och plakatpolitiken är det viktigaste för dessa partier. Vart pengarna går är mindre viktigt för S, MP, L och C. Det viktigaste för dessa partier är att tillräckligt mycket pengar skickas ut ur Sverige till andra länder.

Herr talman! I denna enstaka punkt som rör utrikespolitiken finns det faktiskt ett tillägg; det ska erkännas. Man avser att särskilt verka för ett stärkt fokus på demokratibistånd. Jag har stor respekt för att man önskar skynda på demokratiseringen i världen, inte minst när vi ser hur land efter land nu går i en alltmer antidemokratisk riktning.

Dock är även detta ett exempel på hur man har börjat i helt fel ände. Kopplingen mellan bistånd och demokrati är nämligen mycket omdiskuterad och komplex. Tydlig forskning visar att demokratibistånd är förhållandevis ineffektivt för att nå en demokratisk samhällsutveckling.

Den väl citerade forskaren Stephen Knack från Världsbanken har uttryckt att sambandet mellan bistånd och demokrati är svagt och att det i stället är tydligt att många andra faktorer, såsom utbildning, hälsa, utveckling – inte minst ekonomisk utveckling – och frånvaron av krig och konflikter, spelar en mycket stor roll för att främja demokrati i ett utvecklingsland.

Det är tyvärr just detta som får stå tillbaka när man aktivt verkar för ineffektiva åtgärder. Utan läskunnighet, bildning, säkerhet och dylikt är det oerhört svårt att öka demokratin.

Herr talman! Jag har flera gånger tidigare talat om hur viktig utrikespolitiken är, och jag har – kanske lite naivt – trott att detta är en syn som delas av samtliga svenska riksdagspartier. Men tack vare januariöverenskommelsen ser vi svart på vitt att alla uppenbarligen inte tycker att utrikespolitiken är särskilt viktig, trots att vi mycket väl vet att det är regeringen som så att säga äger utrikespolitiken och att riksdagsmajoriteten har ett väldigt begränsat utrymme.

C och L har här visat att de helt lämnar walkover till S och MP på det utrikespolitiska området och fullt ut accepterar att dessa partier erbjuds full kontroll över Sveriges utrikespolitik.

Herr talman! Jag tycker att det är pinsamt.
(Applåder)

I detta anförande instämde Jonas Andersson i Skellefteå, Sara Seppälä och Björn Söder (alla SD).

Anf. 45 HANS WALLMARK (M) replik:

Herr talman! Om ungefär två veckor är det fyra år sedan oppositionsledaren Boris Nemtsov dödades, bokstavligen talat i skuggan av Kreml – ett oerhört avskyvärt dåd. Det kastar ljus över den utveckling vi ser i Ryssland

med demokratiinskränkningar och i form av det hot som man utgör mot andra länder.

Därför skulle jag vilja ställa en väldigt öppen fråga: Vad är dagskursen på Sverigedemokraternas Rysslandspolitik? Vad har man för inställning i dag?

Jag säger detta eftersom det har gjorts lite olika uttalanden. Det har dessutom gjorts lite olika resor – er tidigare försvarspolitiska talesperson dök plötsligt upp på en konferens i Moskva, där man från Putinkretsen försökte samla ett antal likasinnade. Nu slutade ju den försvarspolitiska talespersonen utanför ert parti; det ska jag vara helt ärlig med. Han hamnade i en alternativ rörelse. Men ändå!

Skulle det vara möjligt för Markus Wiechel att på de två minuter som ges till förfogande utveckla Sverigedemokraternas Rysslandspolitik sådan den är för närvarande?

Anf. 46 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Tack, Hans Wallmark, för frågan!

Vi är väldigt tydliga i vår Rysslandspolitik. Vi har en stor motion om Ryssland där vi förespråkar ökade sanktioner, just på grund av att vi ser med oro på utvecklingen i Ryssland och har gjort det under en lång tid. Bland annat har min partikollega Björn Söder skrivit på sin blogg om hur han varnade för den utveckling vi såg när han författade det första försvarspolitiska programmet för Sverigedemokraterna på 90-talet. Inte minst avsåg detta den militära nedrustningen i Sverige. Detta var en nedrustning som Moderaterna tyvärr bidrog till på ett väldigt omfattande sätt.

Jag skulle till och med vilja välkomna Hans Wallmark att göra gemensam sak med Sverigedemokraterna när det gäller exempelvis införande av Magnitskijlagstiftningen, som är någonting som vi också har motionerat om här i Sverige.

Vår syn på Ryssland är tydlig. Vi är väldigt kritiska till den auktoritära, antidemokratiska riktning som vi ser landet gå i. Vi har flera gånger fördömt det förtryck som utövas i Ryssland och av Ryssland i andra länder och tycker att det är fullkomligt oacceptabelt att de inkräktar på och bryter mot internationell rätt genom intåg på exempelvis Krim och tidigare i Georgien och andra områden.

(Applåder)

Anf. 47 HANS WALLMARK (M) replik:

Herr talman! Jag kanske inte fullt ut ska recensera Sverigedemokraternas linje, men jag tror ändå att den för den breda allmänheten framstår som betydligt mer otydlig än det Markus Wiechel nu redogjorde för. Det har ju förekommit en del mystisk reseverksamhet, inte nödvändigtvis bara till Ryssland – det finns ju andra länder där Ryssland har ett betydande intresse, till exempel i Syrien.

Det är ändå bra att Markus Wiechel ger uttryck för den oro som Ryssland utgör skäl för.

Jag menar dessutom att det som Försvarsberedningen kom fram till i sin delrapport *Motståndskraft* som jag hänvisade till i mitt anförande, nämligen att man inte kan utesluta en konflikt i vårt närområde, måste leda till ett antal operativa slutsatser. Fortsatt förstärkning av det svenska försvaret

är en av dem. Jag menar, till skillnad från Sverigedemokraterna, att vi också skulle få ökad säkerhet och kunna säkra freden i vårt närområde genom ett Natomedlemskap.

Min Rysslandssyn leder till ett antal operativa slutsatser som Sverigedemokraterna saknar.

Prot. 2018/19:52
13 februari

Utrikespolitisk debatt

Anf. 48 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Om vi ska börja med vår tidigare försvarspolitiska talesperson valde han, precis som Hans Wallmark sa, att lämna partiet och ansluta sig till ett annat parti. Det fanns nog flera skäl till det.

Beträffande Nato har Sverigedemokraterna, som jag nämnde tidigare, hela tiden verkat för en upprustning av det svenska försvaret, vilket är en grundförutsättning för att vi ska kunna försvara vårt territorium. Och det är bara vi som kan ha ett starkt intresse av att försvara vårt territorium. Men vi föreslår också en försvarssamverkan med Finland, vilket skulle trygga hela vårt område.

När det kommer till Nato i övrigt är det en stor allians som nu dessutom är ganska bräcklig och vars två största länder, Turkiet och USA, styrs av ledare som Erdoğan och Trump. I Syrien har vi dessutom sett hur Natoländer indirekt slåss mot varandra. Jag vet inte om det här är Hans Wallmarks syn på en stabil allians att gå in i, men det är ingen syn som jag delar.

Anf. 49 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Herr talman! Jag kan förstå att det kanske kan vara svårt för Sverigedemokraterna att tänka att man inte ska ha inflytande på alla områden i en regeringspolitik. Det var väl det som man drömde om från Sverigedemokraternas sida när man röstade ja till en M-KD-budget och så vidare.

Från vår sida är vi tydliga. Vi har ställt upp ett antal punkter i januariavtalet och är en tydlig opposition, så vi har till exempel inte förhandlat utrikesdeklarationen. Den står regeringen för.

Herr talman! Det är intressant att höra när Sverigedemokraterna och Markus Wiechel talar om demokrati. Vad är det för demokratisyn som Sverigedemokraterna står upp för? Är det den liberala demokratin eller är det Orbáns demokratisyn som framförs av Sverigedemokraterna?

Herr talman! När Sverigedemokraterna nu drar ned på biståndet hör jag en och annan röst som talar om att utveckling i de fattiga länderna leder till att människor får förmåga att röra sig, kanske migrera till Europa och kanske till Sverige. Detta är ju någonting som Sverigedemokraterna inte vill se. Är det manne därför Sverigedemokraterna drar ned på biståndsbudgeten?

Anf. 50 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Nej, vi sänker vår biståndsbudget av den enkla anledningen att det har förts en väldigt oansvarig ekonomisk politik i Sverige under de senaste åren. Trots högkonjunktur har vi sett omfattande problem som troligtvis kommer att förvärras, inte minst nu när vi står inför en lågkonjunktur. Detta är någonting som jag hade hoppats att fler partier skulle ta på allvar. Det är trots allt Sverige som är vårt främsta ansvar som svenska riksdagspartier.

Sverigedemokraterna är anhängare av att hjälpa människor som har det svårt, inte minst genom biståndet. Det är därför som vi år efter år har haft Sveriges mest generösa biståndsbudget efter att de andra partierna har gjort sina avräkningar. Vi är alltså varma anhängare av att hjälpa människor som har det svårt, även personer som har det väldigt fattigt och är benägna att lämna sina hemländer.

Jag skulle säga att Centerpartiet saknar trovärdighet med tanke på överenskommelsen. Om nu utrikespolitiken hade varit så viktig skulle man åtminstone ha lyft upp någon annan punkt än enprocentsmålet i biståndsramen. Jag ser inte hur man kan kritisera regeringen med vetskapen om att det faktiskt är regeringen, vilket jag sa tidigare, som äger utrikespolitiken. Vi kan inte göra särskilt mycket i den här kammaren när det kommer till Sveriges utrikespolitik, och det vet Centerpartiet. Trots det har man inte lyft fram detta i januariöverenskommelsen.

Beträffande Viktor Orbán vet jag inte om vi någonsin har uttalat något stöd för de kritiserade reformer som Orbán har genomfört, i annat fall får Kerstin Lundgren gärna rätta mig. Och är Orbáns parti ett samarbetsparti till Sverigedemokraterna? Nej, det är det inte.

Anf. 51 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Herr talman! Det vore spännande att få höra vad det egentligen är för demokratisyn som Sverigedemokraterna står för. Den handlar uppenbarligen inte om Maduro, och det är bra, och inte heller om en del andra som berördes tidigare. Men jag hör ingen kritik mot dem som tar fajten mot den liberala demokrati som vi har byggt upp, som tjänat Sverige och Västeuropa så väl och som är grunden för hela EU:s arbete. Är det detta som Sverigedemokraterna numera vill komma in i EU och försöka förändra tillsammans med Fidesz och de krafter som verkligen vill demontera vår liberala demokrati? Svaret på frågan måste komma, herr talman.

Anf. 52 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Det som Kerstin Lundgren refererar till, liberal demokrati, beträffande EU tycks vara överstatlighet, det vill säga den direkta motsatsen till demokrati. Sverigedemokraterna förespråkar i stället det som Centerpartiet kanske känner som närodlad politik: att besluten ska fattas nära folket. Det är därför vi önskar reformera EU inifrån så att besluten fattas av rätt beslutsfattare, inte av byråkrater i Bryssel utan här i Sverige av de människor som faktiskt påverkas av besluten.

I övrigt när det kommer till demokratiarbete har vi en egen motion på området där vi bland annat förespråkar ett nytt förbund för demokratiska länder. Vi har flera gånger yttrat vikten av fria medier och demokratiska rättigheter för samtliga invånare, egentligen överallt i världen. Den synen är inte särskilt otydlig, men om den uppfattas så skulle jag gärna förtydliga den ytterligare.

Anf. 53 LARS ADAKTUSSON (KD) replik:

Herr talman! Vi har på sistone kunnat läsa om att Sverigedemokraterna har skiftat position när det gäller Europeiska unionen. Det är uppenbarligen inte längre aktuellt att driva frågan om ett svenskt utträde. Detta ska naturligtvis välkomnas. Om det beror på politisk strategi och taktik eller

om det beror på ett nyvunnet engagemang för Europasamarbetet återstår än så länge att se.

Om jag förstått det rätt har utgångspunkten för Sverigedemokraternas kritik mot EU till stor del byggts på en principiell hållning mot internationalism och överstatligt beslutsfattande. När detta nu uppenbarligen ändå bedöms som acceptabelt i de sammanhang som handlar om Europeiska unionen skulle det vara intressant att veta vad som gäller även i andra sammanhang av internationellt samarbete.

På det säkerhetspolitiska området driver Kristdemokraterna tillsammans med Moderaterna, Centerpartiet och Liberalerna ett svenskt Nato-medlemskap. Anledningen är en insikt om att få länder i dag klarar sig på egen hand när det gäller att försvara sig. För att bygga säkerhet krävs det samarbete och samverkan på olika sätt.

Min fråga är om Sverigedemokraterna efter omsvängningen när det gäller EU också kan tänka sig att byta åsikt när det gäller ett svenskt Nato-medlemskap.

Anf. 54 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Tack, Lars Adaktusson, för frågan!

När det kommer till det säkerhetspolitiska området – precis som jag nämnde i ett tidigare replikskifte – är det främst vi här i Sverige som bryr sig om säkerheten i vårt territorium. Sedan har vi flera gånger lyft fram vikten av att skapa ett försvarsförbund med Finland.

Vi har gärna goda relationer till Nato. Vi vill se ett utvecklat samarbete under förutsättning att Sverige kan bevara sin alliansfrihet. Vi ser inte Nato som en garant för vår säkerhet.

Som jag också nämnde tidigare har vi ett stort behov av att rusta upp vårt eget svenska försvar. Låt oss börja där!

Anf. 55 LARS ADAKTUSSON (KD) replik:

Herr talman! Det låter som att Sverigedemokraterna fortfarande har en väg att vandra när det gäller synen på vikten av internationellt samarbete.

Jag noterar att partiet i den här frågan finns på samma sida som vänstersidan tillsammans med Socialdemokraterna, Miljöpartiet och Vänsterpartiet.

Om Sverigedemokraterna verkligen vill visa på ett internationellt engagemang är det omöjligt att komma ifrån ett internationellt säkerhetspolitiskt samarbete.

Den grundläggande frågan som då måste ställas till Markus Wiechel är ju: Tror Sverigedemokraterna att säkerhet byggs bäst och mest effektivt genom internationell samverkan?

Anf. 56 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Svaret är väldigt tydligt: Ja.

Vi är väldigt öppna för goda relationer till all världens länder. Vi ska föra en dialog med alla, precis som någon här tidigare sa. Det gäller öppna demokratier, välfungerande länder eller länder som påminner om Sverige. Vi bör ha en dialog med samtliga länder, och det kan vi också ha på flera sätt.

Vi kan använda oss av EU som nu finns för att där diskutera med andra länder. Vi är också varma anhängare av FN, även om inte allt fungerar perfekt. Det gäller också Europarådet och så vidare.

Samtal med andra länder är en grundförutsättning för att vi också ska kunna främja diplomati och demokrati i världen.

Anf. 57 FREDRIK MALM (L) replik:

Herr talman! Under de senaste åren har Ryssland genomfört krigsövningar och mobiliserat hundratusentals man. Man har övat kärnvapenfall mot Sverige.

Från Kaliningrad kan Ryssland i dag nå större delen av vårt land. Samtidigt rankas nu Ryssland i Freedom Houses frihetsrankningsindex lägre än Kazakstan.

Med den osäkra tillvaron i vårt närområde och i Europa inser Liberalerna att Sveriges försvarsambitioner måste öka. Det är glädjande att även Sverigedemokraterna vill öka försvarsanslagen, men de verkar inte göra det mot bakgrund av utvecklingen i Ryssland.

I valrörelsen fick Sverigedemokraternas partiordförande Jimmie Åkesson frågan om han kunde välja mellan Vladimir Putin och Emmanuel Macron, och det kunde han inte.

Herr talman! I Sverigedemokraternas budgetmotion nämns Ryssland bara två gånger. Det är lika många gånger som Nato nämns. Sverigedemokraterna tycks inte vilja göra någon distinktion mellan dessa parter, utan man hänvisar till spänningen dem emellan. När man läser Sverigedemokraternas texter och lyssnar på er partiordförande tycks ni likställa Nato med den ryska aggression som på tio år har angripit två grannländer.

Så frågan är: Vilken aktör anser Sverigedemokraterna vara den största risken för svensk och europeisk fred? Är det Nato eller är det Ryssland?

Anf. 58 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Jag och Sverigedemokraterna som parti har varit tydliga med att Ryssland är det största säkerhetspolitiska hotet mot Sverige i dag, i alla fall som nation.

Sedan finns det andra former av extremism som också är ett problem. Men Ryssland är absolut det största hotet.

Anf. 59 FREDRIK MALM (L) replik:

Herr talman! Tack för svaret! Då blir den logiska följdfrågan: Varför ägnar sig Sverigedemokraterna i så hög grad åt att motverka och motarbeta Nato? Om nu Ryssland är det största hotet mot svensk säkerhet borde givetvis ett närmande till Nato och ett framtida medlemskap vara den logiska följden av detta.

Vi ser i dag hur säkerhetsstrukturerna i Europa undermineras och utmanas av det ryska agerandet. Det är väldigt viktigt att stärka Natosamarbetet, inte minst i vår del av världen, med tanke på säkerhetsdimensionen när det gäller de baltiska staterna.

Herr talman! Markus Wiechel är inte någon obetydlig underhuggare i Sverigedemokraterna, men det finns ändå en som befinner sig högre upp i hackordningen, och det är ju partiordförande Jimmie Åkesson. Han kunde bevisligen inte välja mellan Vladimir Putin och Emmanuel Macron.

Jag förstår att Markus Wiechel är beredd att välja, men när partiordföranden inte är beredd att göra det blir frågan: Vad innebär då en röst på Sverigedemokraterna i Europavalet senare i vår? Innebär det en röst för att man ser det hot som Ryssland nu utgör, eller innebär det något annat?

Anf. 60 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Herr talman! Nu handlar det här inte om att man inte kunde välja. Det är självklart att vår partiordförande skulle välja en demokrat framför en auktoritär ledare som Vladimir Putin. Däremot handlar det om att när man kan säga pass säger man gärna det. Det handlar om två ledare som på olika sätt styr en region på ett överstatligt sätt. Men självklart väljer man demokraten framför antidemokraten.

När det kommer till militär samverkan med Nato har jag tidigare sagt att jag inte ser hur vi på något sätt skulle motverka Nato. Däremot är vi inte öppna för att gå med i Natosamarbetet. Men vi samverkar gärna med Nato eller Natoländer, inte minst med våra grannländer. Det är absolut inte aktuellt när det gäller Ryssland.

Anf. 61 KERSTIN LUNDGREN (C):

Herr talman! Ärade åhörare!

Sveriges utrikespolitik ska säkra såväl befolkningens liv och hälsa som grunderna för vårt samhälle. Vår demokrati, mänskliga fri- och rättigheter och oberoende rättsväsende utmanas i dag. Den fria världen krymper inför våra ögon. De strukturer som vi har byggt upp undermineras. Det krävs att vi samlar oss för att stärka motkrafter.

För 70 år sedan på ruinerna av andra världskrigets folk mord och brott mot mänskligheten bildades Europarådet och Europadomstolen för mänskliga rättigheter – detta för att rida spärr mot totalitära förtryckarrigimer, mot fascism, nazism, antisemitism och diktaturer, detta för att förhindra att människor ännu en gång delades upp efter etnicitet, religion, hudfärg och sexuell läggning för förföljelse och brott mot mänskligheten.

Freedom House redovisar att den demokratiska utvecklingen i världen för 13:e året går bakåt, nu inte bara i nya utan också i gamla demokratier. Detsamma gäller korruptionens utbredning, och sambanden är obestridliga. Sverige har en viktig roll att med likasinnade länder stå upp för de liberala värden på vilka vårt välstånd och frihet bygger. Vi ska göra det tillsammans i Norden, i EU och genom att utveckla den transatlantiska länken med Kanada och USA. Vi ska självklart, oaktat brexittider, värna och utveckla samarbetet med Storbritannien.

Vårens Europaparlamentsval gäller verkliga framtiden för de grundläggande värden som vi skrivit under på. De trojanska hästarna trampar på nytt. Vi hör dem långt borta, men ändå nära, i form av Xi Jinping. Vi ser hur Putin, Erdoğan, Alijev, Orbán, Kaczyński, Salvini, Strache med följare söker attackera grunderna för vårt välstånd, vår demokrati och vårt Europa.

För 70 år sedan var Europa delat. Järnridån drogs ned i öst mot våra öppna, fria och demokratiska länder. Det slutna, ofria kommuniststyret dikterat från Kreml höll östra Europa i ett järngrepp som tydligt manifesterades med Berlinmuren.

För 70 år sedan diskuterades ett nordiskt försvarsförbund. Då bildades Nato. Sverige valde bort dem båda för neutralitet. Det var då. I dag har vi tagit ställning, lämnat neutraliteten, gått med i EU och uttalat solidaritet

om någon angriper våra nordiska grannar eller annat EU-land. Efter Berlinmurens fall för 30 år sedan och Sovjetunionens och kommunistpartiernas fall i östra Europa upplevde Sverige frihet från hot och valde då att tillsammans med Finland gå med i EG.

Vårt säkerhetspolitiska läge är inte gott. Det kräver att Sverige söker lösningar för en ny tid. Vi kan inte bara samarbeta militärt med Finland i krigstid, bilda en allians, utan vi måste bygga upp den nordliga dimensionen med Norden–Baltikum, med EU och som medlem i Nato. Vi väntar oss militärt stöd, men då måste vi ge våra grannar garantier. Det gör vi genom ett Natomedlemskap. Först då skapar vi tydlighet om vår hållning och medverkar till att höja de konfliktavhållande trösklarna i vår del av Europa och att bygga fred. Det gäller såväl runt Östersjön som vid Arktis och i norra Europa.

Sverige ska undanröja hot tillsammans med andra. Hoten kan se olika ut men är ytterst militära. Det är lätt att inse att ensam inte är stark. Sverige ska inte vara en gråzon mellan Natovännerna och Ryssland. I dag är det Putins Ryssland som den svenska militära alliansfriheten tjänar väl. Den bjudningen måste upphöra. Tillsammans med våra vänner måste vi bygga säkerhet syftande till att avhålla Ryssland både från hot och militära angrepp. Sverige bör under mandatperioden sikta till att söka medlemskap i Nato, gärna tillsammans med Finland.

Fru talman! Centerpartiet vill se en kärnvapenfri värld. Vägen dit kan bara gå genom en balanserad, trovärdig och verifierbar nedrustning via att fortsatt arbeta för NPT, IAEA och provstoppsavtal och genom att försöka stärka dessa.

Sverige ska inte tillträda den konvention om kärnvapenförbud som regeringen röstade för. Nu har även regeringens utredare kommit till den slutsatsen. Vi har sett hur Ryssland har gjort kärnvapen till en del av en konventionell militär konflikt, hur INF-avtalet har underminerats och nu har sagts upp av båda parter. Detta är en verklighet som påverkar våra grannar och samarbetspartner och som påverkar oss. Centerpartiet vill inte att Sverige på nytt ska tvingas att anpassa sig och bli måltavla för ryska hot.

Vi har sett hur Kreml under Putin med korruption, propaganda och hybridkrigföring har försökt stoppa länders fria val att närma sig EU och Nato. När vi i år firar tio år med det östliga partnerskapet finns rysk militär i Sydossetien, Abchazien, Krim och östra Ukraina. Ryssland gick från hot till att invadera och ockupera delar av Georgien och Ukraina samt olagligen annektera Krim. Det driver i dag krig i Donetsk och Luhansk.

Centerpartiet vill se en fortsatt och stärkt sanktionsregim tills Ukraina förfogar över sitt territorium. Vi betonar respekt för Georgiens territorium och vill efter giftmord och Kertjsundsangreppet få en Magnitskijlagstiftning på plats.

Fru talman! EU är Sveriges viktigaste utrikespolitiska arena. Genom att stärka EU:s röst kan vi nå längre i försvaret av våra värden och skydda våra medborgare och våra intressen globalt sett. Sverige och EU ska stå upp för frihandel, hållbara villkor och marknadsekonomi samt för ett EU som tar ledarskap för de stora gränsöverskridande utmaningarna och för miljö- och klimatarbetet.

FN är en hörnsten i utrikespolitiken för Sverige och EU. Den internationella rätten ska hävdas, och arbetet för fred, frihet och försoning ska stödjas. Agenda 2030 är en vägkarta till global utveckling.

Sverige ska i samverkan med EU och likasinnade utveckla en effektiv och modern utvecklingspolitik på grundval av Agenda 2030. Frihetens gryning ska göras synlig. Centerpartiet tar ansvar genom att utlova att 1 procent av bni ska säkras för att bidra till demokrati, stärka mänskliga fri- och rättigheter, utrota fattigdom och rädda klimatet.

När andra väljer protektionism ska Sverige vara en aktiv röst för öppenhet i EU och världen. När andra väljer att förminska kvinnors rättigheter ska Sverige bistå för att stärka dem. När andra försöker rasera rätten att välja vem man är eller vem man vill älska ska vi bistå för att stärka hbtqi-personers lika rättigheter.

Sverige ska och kan inte göra allt. Centerpartiet kommer att verka för ett fokuserat och strategiskt bistånd, ett ökat bilateralt bistånd samt ökad prioritering av de fattigaste länderna, jämställdhet, utbildning och klimat. Vi står upp för att stärka demokrati, öppenhet och tolerans.

Fru talman! Sverige ska ta ansvar för en inkluderande hållbar utveckling. En hållbar värld för våra barn och barnbarn är fortfarande möjlig.

Anf. 62 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Fru talman! Kerstin Lundgren har under de senaste åren haft ganska omfattande kritik mot den utrikespolitik som regeringen har fört. Mycket av kritiken har delats av Sverigedemokraterna liksom även av många andra partier, exempelvis Liberalerna. Trots detta har Centerpartiet, vilket jag har nämnt tidigare, valt att släppa fram samma statsminister som kunnat bilda en regering lik den han ledde under föregående mandatperiod. Med andra ord har Centerpartiet lämnat walkover till Socialdemokraterna och Vänsterpartiet att styra Sveriges utrikespolitik.

Precis som jag tidigare nämnde i mitt anförande är det enda man har tagit upp i den överenskommelse som har gjorts att biståndet ska ligga på 1 procent av bni. Det är lite märkligt att man som mål för biståndet bara har satt upp en viss procentsats i stället för att utgå från en viss verksamhet. Borde man inte ha ett effektivt arbete för att nå ett specifikt mål? Är det inte detta man vill uppnå med biståndet?

Jag tycker att det är väldigt konstigt att man mer eller mindre utan krav och som enda förslag i överenskommelsen väljer att lägga 1 procent av bni på bistånd.

Anf. 63 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Fru talman! Centerpartiet hade att välja mellan två onda ting. Det ena var att släppa fram en regering där Sverigedemokraterna uppenbart inte skulle ha bara ett litet finger med i spelet. När jag hör Markus Wiechel förstår jag att de önskar sig ett stort finger eller hela handen på ratten för en regering. Det var inget vi var beredda att medverka till. Vi står för liberala värden och för en politik som har gjort att Sverigedemokraterna uppenbarligen ser oss som sina huvudmotståndare. Det var skälet.

Fru talman! Jag hör att Markus Wiechel talar om procentsatser. Men jag läser i Markus Wiechels egna handlingar och ser också där en procentsats. Den är lägre än vår, men det är fortfarande en procentsats: 0,75 procent i stället för 1 procent av bni.

Att vi har valt att gå den vägen handlar naturligtvis om att vi har ett samarbete om budgeten. Är det något som kammaren och riksdagen kommer att få besluta om är det nivån på biståndet, och det har vi klargjort eftersom det är en viktig signal inför framtiden.

Fru talman! När jag ändå har ett replikskifte med Markus Wiechel är jag intresserad av att få höra om en sak. Han nämnde att de vill ha ett förbund, en allians, med Finland. Hur kan Markus Wiechel och Sverigedemokraterna då anse att Sverige ska vara militärt alliansfritt?

Anf. 64 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Fru talman! Låt mig börja med det som replikskiftet handlade om. Kerstin Lundgren talar om två onda ting och refererar då till Ulf Kristersson respektive Stefan Löfven som statsminister. Det är dessa två onda ting som Centerpartiet tydligen hade att välja mellan.

Det är väldigt tydligt nu att Centerpartiet valde Stefan Löfven, den statsminister som man under fyra års tid ägnade tid åt att kritisera. Kritiken var dessutom väldigt hård. Man valde ändå honom då man inte litade på sin egen förmåga att över huvud taget lyssna eller samtala med andra partier i Sveriges riksdag eller höra sig för vilka olika förändringar de vill ha för att kunna släppa fram en regering.

Två onda ting – det är skönt att Kerstin Lundgren klargör att det handlar om Ulf Kristersson och Stefan Löfven.

Anf. 65 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Fru talman! Detta beror på att vi har hört om, läst om och sett Sverigedemokraternas politik. Vi ser också vilka vänner de har i den europeiska kontexten och det budskap som kommer om illiberal demokrati, som man ser som sin motståndare. Av det tydliga skälet, fru talman, vill vi inte se en regering som i varje läge blir beroende av Sverigedemokraternas röst. Det var orsaken. Hade vi haft ett annat valresultat, så att Sverigedemokraterna inte hade kunnat få handen på styråran, hade situationen varit en annan.

Vi valde inte mellan Ulf Kristersson och Stefan Löfven. Vi valde mellan en regering baserad på Sverigedemokraternas röst och en regering baserad på en liberal röst. Det valet var enkelt.

Anf. 66 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Fru talman! Centerpartiet har historiskt varit en tydlig röst för en kärnvapenfri värld. Längre var man emot kärnkraft, men där har man svängt. Nu verkar det också som att man har svängt i sin syn på kärnvapen. Centerpartiet anser inte att Sverige ska underteckna FN:s konvention mot kärnvapen. Det var Kerstin Lundgren tydlig med i sitt anförande. Man tycker att det ”går stick i stäv med våra försvars- och säkerhetspolitiska intressen”, som det heter i en motion från i höstas.

Numera är man också tydligt för ett Natomedlemskap, som vi hörde Kerstin Lundgren säga, även om man inte tycker att Nato ska få föra in kärnvapen i Sverige.

Så sent som 2014, fru talman, skrev Centerpartiets Kerstin Lundgren: ”I en tid då kärnvapenarsenaler förnyas krävs starka och tydliga röster för nedrustning från fler länder i Europa. Kärnvapnen har ännu inte fångats in i en konvention. Tiden är därför mogen för Sverige att tillsammans med

likasinnade länder gå vidare och arbeta för en konvention om förbud mot kärnvapen.” När nu kärnvapen har fångats i en konvention vill Centerpartiet inte längre skriva under en sådan. Jag tror att anledningen stavas N-a-t-o.

När Socialdemokraterna vacklar om Nato är den svenska högern tydlig. Att gå med i Nato är viktigare än att förbjuda kärnvapen. Tillsammans med Trump, Orbán och Erdoğan vill ni använda vapen för att försvara vår demokrati och frihet, i stället för att sätta stopp för det värsta vapen mänskligheten uppfunnit.

Under Kerstin Lundgrens långa tid som Centerpartiets utrikespolitiska talesperson har Centerpartiet tydligt svängt högerut och rättat in sig i det borgerliga ledet.

Varför är ett Natomedlemskap viktigare än en kärnvapenfri värld för dig, Kerstin Lundgren?

Anf. 67 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Fru talman! Svensk säkerhet är viktig för Centerpartiet. Det är det som är utgångspunkten. Världen ser i dag inte ut som den gjorde för ens tio år sedan. Det som hände 2014 har verkligen öppnat mångas ögon för att Ryssland är berett att använda kärnvapen i en militär konflikt. Man ser eskalering med kärnvapen som en möjlighet.

Från vår sida har vi varit tydliga. Vi vill se nedrustning, har ett långvarigt engagemang för kärnvapenedrustning, har lyft fram frågan om taktiska kärnvapen och så vidare. Men ska vi gå in i någonting måste det vara effektivt för nedrustning; det är den slutsats vi har dragit. Och är det någonting som är alldeles tydligt är det att den förbudskonvention som nu ligger på bordet inte ger någon grund för nedrustning. Det är mer en plakatprotestkonvention än ett verktyg som leder till nedrustning. Detta leder inte till säkerhet, inte för oss i Sverige, inte för våra grannar och inte för dem vi samarbetar med. Däremot ger det Ryssland en möjlighet att fortsätta att sabotera internationella avtal.

Anf. 68 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Fru talman! Inte ens Centerpartiets väljare håller med Kerstin Lundgren. 93 procent av dem vill att Sverige skriver under FN:s kärnvapenkonvention.

År 1998 bildade sju länder NAC, New Agenda Coalition, för att arbeta tillsammans för nedrustning av kärnvapen. Sverige var medlem fram till 2013, då Carl Bildt lämnade samarbetet. Alla länder som är med i NAC i dag, förutom ett, har antingen signerat eller ratificerat FN:s kärnvapenkonvention.

När Sverige lämnade NAC sa Kerstin Lundgren: ”Faller ett ben riskerar helheten att falla. Det är viktigt att detta inte skickar ut en bild av att Sverige omprioriterar i kärnvapenfrågan.”

Nu kan vi konstatera att Centerpartiet har omprioriterat i kärnvapenfrågan. Centerpartiet prioriterar avskräckning genom kärnvapenhot inom militäralliansen Nato framför nedrustning. Därför vill ni ingå i Natos kärnvapenparaply.

Då blir den viktiga frågan: När menar Centerpartiet att kärnvapen ska användas för att skydda Sverige?

Anf. 69 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Fru talman! Det som är uppenbart är att Vänsterpartiet inte ser Sveriges och våra grannars säkerhet som det vitala. För vår del går svensk säkerhet och våra grannars säkerhet först. Vi måste förhålla oss till en verklighet som ser annorlunda ut nu än 2013. Det är vad vi har gjort. Vi ser att vi bygger säkerhet. Vi läser inte bara en utredning, utan flera utredningar. Jag rekommenderar de två tidigare utredningarna om svensk säkerhet av Bertelman och Bringéus. De visar tydligt att vi befinner oss i ett nytt säkerhetspolitiskt läge i Östersjöregionen. Vi måste förhålla oss till detta. Därför är det ännu viktigare att vi inte ger oss in på en väg som handlar om en konvention om förbud mot kärnvapen, när vi ser att den inte leder till nedrustning utan bara blir en protestskrivning från de länder som inte har kärnvapen.

Anf. 70 HÅKAN SVENNELING (V):

Fru talman! Den rikaste procenten äger redan lika mycket som vi övriga 99 procent äger tillsammans. Det är i denna ojämlikhet som många av världens problem grundar sig. Om våra ekonomiska resurser skulle vara mer jämnt fördelade skulle fattiga ha mat, skolgång och sjukvård, samtidigt som de superrika inte skulle kunna belasta klimatet genom privatflyg och lyxkonsumtion. Dollarmiljardärernas årliga förmögenhetsökning skulle räcka till att utrota fattigdomen sju gånger om. Vi behöver en värld som är till för alla, inte bara för de rikaste.

Därför krävs en politik för global jämlikhet, en politik som stoppar skatte- och kapitalflykt från världens fattigaste länder och möter de växande skuldkriserna.

Biståndet ska ha höga ambitioner. Biståndsbudgeten ska uppgå till minst 1 procent av bni. Utöver detta behöver vi ett additionellt klimatbistånd för att motverka klimatförändringarna. Vänsterpartiet kommer att vara en tydlig oppositionsröst mot regeringen, för vi är vänsteroppositionen.

Fru talman! Kriget i Syrien har nu pågått i snart åtta år. Samtidigt som mycket av IS har slagits i spillror riskerar kriget och våldet att ta fart på nytt när Turkiet hotar kurdiska Rojava. Kurderna är de som har bekämpat IS allra hårdast. Turkiet är nu ett land som fullständigt lämnat demokratins väg. Den auktoritära presidenten Erdoğan fängslar och förtrycker oppositionella. Detta drabbar framför allt den kurdiska minoriteten hårt. För vänsterpartiet HDP har i princip hela partiledningen fängslats. Många av dem har samma uppdrag som vi: att vara parlamentariker i opposition.

Situationen i Jemen är en mänsklig tragedi. Efter att den Saudiledda koalitionen inledde en väpnad attack mot landet för snart fyra år sedan har läget utvecklats till den värsta humanitära katastrofen i världen. Trots det har Saudiarabiens och Förenade Arabemiratens krigföring och terror mot Jemens folk inte fått några större konsekvenser. Vapenexporten har fortsatt som vanligt. Än en gång har vi sett hur pengar och olja går före mänskliga rättigheter.

Men efter det brutala mordet på journalisten Jamal Khashoggi är det som att världen fått upp ögonen. Frågan är hur många jemenitiska liv den svenska vapenexporten har kostat. Fredssamtalen ger ett litet hopp om att 2019 kan bli ett bättre år för Jemens folk. Men Sverige måste städa framför egen dörr. Kommande vapenexport till länderna måste avbrytas.

En annan av Mellanösterns regionala stormakter, Iran, fortsätter sin hårda linje mot alla som försöker yttra sig eller organisera sig fackligt. Under 2017 avrättade Iran fler än 500 personer, enligt Amnesty. Bara Kina var värre.

I 1 214 dagar har den svenske medborgaren, författaren och förläggaren Gui Minhai varit fängslad i Kina. Fallet med Gui Minhai är mer än ett vanligt konsulärt ärende. Utrikesminister Wallström har varit väldigt sparsam med sina uttalanden om Gui Minhai, och inte heller i årets debatt lyfte hon frågan förrän i ett replikskifte.

I Xinjiangregionen i nordvästra Kina sitter enligt en FN-rapport otroliga omkring 1 miljon uigurer i indoktrineringsläger. När religiösa och folkliga minoriteter förtrycks, oavsett om det sker i Kina, Myanmar eller Ryssland, får våra kritiska röster aldrig tystna.

I Ryssland ser vi hur president Putin utvecklas i alltmer auktoritär riktning. Oppositionen förtrycks och fängslas. Yttrandefriheten samt minoriteters och hbtq-personers rättigheter är kraftigt tillbakapressade. Samtidigt för president Putin en alltmer hårdför internationell linje. I Ukraina suddas gränsen mellan krig och fred ut i ett gråskaligt hybridkrig med den olagliga annekteringen av Krim och östra Ukraina. Blockaden av Kertjsundet är det senaste exemplet på hur Ukrainas frihet och möjlighet till handel begränsas. Samtidigt blir det fler proxykonflikter mellan Ryssland och USA, precis som om kalla krigets dagar vore tillbaka.

I och med Trumps twittrande har vi fått en ledare som skapar oro och konflikt och som sprider hatisk retorik. Attackerna på aborträtten varvas med krigsretorik och avsteg från multilaterala samarbeten. Trump försöker förändra USA:s roll i världen. Samtidigt förändrar han synen på vilket ledarskap som premieras. I Trumps värld är det den starka auktoritära ledaren som är bäst i såväl demokratier som diktaturer.

För oss som vill se en annan världsordning är det viktigt att stå upp. Vi ska stå upp för det goda samtalet, dialogen, mänskliga rättigheter och en multilateral värld – och framför allt för fred framför vapen och militära hot. Det krympande utrymmet för oppositionella, människorättsförsvarare, journalister och civilsamhället i stort utgör en växande utmaning runt om i världen. Omvärldens stöd måste finnas för dem som höjer sina röster för en bättre värld.

Samtidigt ser vi hur ett starkt motstånd växer fram. Det sker omfattande feministiska protester mot inskränkt aborträtt i kölvattnet av metoo. I januari genomfördes världshistoriens största strejk i Indien när uppemot 200 miljoner arbetare under två dagar strejkade för högre lön och bättre arbetsvillkor.

Fler och fler högerregeringar tar nu plats på den latinamerikanska kontinenten. Latinamerika är fortfarande en våldsam och mycket ojämlig kontinent där du kan dödas för dina åsikter om miljö, mark eller politik.

I Brasilien har den högerextrema presidenten Bolsonaro installerat sig. Han bedriver en extrem politisk retorik mot sina motståndare, och hans favorittecken är att imitera ett automatvapen. Brasilien var 2017 den största köparen av svensk vapenexport. Det är dags för Sverige att fundera på om man så ohämmat ska fullfölja den planerade vapenexporten.

Åren efter millennieskiftet lyftes miljoner venezuelaner ur fattigdom då de ekonomiska klyftorna minskade. Om det i många år gick att se både framsteg och bakslag i Venezuela har utvecklingen de senaste åren varit

entydigt negativ. Venezuela kan inte längre beskrivas som en demokrati. Ekonomin har kollapsat, och ansvaret för utvecklingen vilar tungt på landets politiska ledning. Vänsterpartiets utgångspunkt är vår solidaritet med det venezuelanska folket. Därför står vi upp för venezuelanernas rätt att få uttrycka sina åsikter, delta i demonstrationer och välja sina ledare i demokratiska val.

Presidentvalet i maj 2018 var inte fritt och rättvist. I det spända läge som nu råder i landet måste omvärlden mana till dialog och försoning mellan parterna. Målet måste vara att nya demokratiska val ska hållas. USA:s hot ökar riskerna för en blodig eskalering.

Fru talman! Samtidigt är samarbetet i vårt närområde Norden viktigare än på länge. I en orolig värld ska man hålla sina vänner nära. Trots att högerpopulistiska partier har kommit till makten i flera av våra grannländer finns en grundläggande värderingsgemenskap och säkerhetspolitiska intressen som är viktiga att värna.

På den afrikanska kontinenten, där några av världens snabbast växande ekonomier finns, sker i dag både framgångar och bakslag. Moçambique, Angola, Lesotho och Seychellerna har avkriminaliserat samkönade relationer och därigenom gjort livet enklare för hbtq-personer. I Etiopien har den nya premiärministern utvecklat demokratin och gett oppositionen bättre förutsättningar att verka. Efter 20 år blev det äntligen fred mellan Etiopien och Eritrea. Men det syns tyvärr ingen ljusning för journalisten Dawit Isaak, som är fängslad sedan 18 år tillbaka. Och samtidigt går utvecklingen för demokrati och mänskliga rättigheter i fel riktning i bland annat Zimbabwe, Uganda, Kamerun och Tanzania.

I maj står Sverige inför ett EU-val. Runt om i Europa ser vi hur den konservativa högern tar makten med hjälp av högerextrema partier. I Sverige har vi lyckats hålla emot ännu en gång. Europa har aldrig varit så rikt och samtidigt så ojämnt som nu. EU:s svar på finanskrisen är ännu mer av den högerpolitik som skapade krisen. Den växande ojämlikheten har skapat en grogrund för nationalister och rasister som vill inskränka demokratin. Med högerens hjälp tar de makten i Europa genom en retorik och en politik som sparkar nedåt. Därför kommer EU-valet den 26 maj att vara avgörande; det kommer att vara ett tydligt val mellan vänster och höger.

Fru talman! Utrikesministern har i dag lämnat den utrikespolitiska deklARATIONEN. Sverige styrs nu av Socialdemokraternas högeruppställning. Vänsterpartiet kommer att vara en tydlig vänsteropposition för en rättvisare, jämlikare och mer jämställd värld.

Anf. 71 HANS WALLMARK (M) replik:

Fru talman! Jag tänkte ge Håkan Svenneling en möjlighet att utveckla dagsformen på Vänsterpartiets åsikter om Venezuela. Håkan Svenneling hade i sitt anförande insikt om att demokratin har inskränkts i Venezuela. Därför vore det intressant att få höra när han tycker att inskränkningarna började.

Sanningen är den, fru talman, att redan på Hugo Chávez dagar med chavismen – vi pratar alltså sent 1990-tal och början av 2000-talet – kom organisationer som Freedom House fram till att landets styre gick i fel riktning. Man var på väg att upplösa kongressen och domstolarna. I praktiken är det vi har sett att den venezuelanska socialismen har förrått sitt folk och förott sitt land. Vi pratar om 1 miljon procent i inflation, och vi pratar om

3 miljoner människor som har lämnat Venezuela. I det läget har Vänsterpartiet en partiledare som 2013 efter ett bevisligen riggat presidentval skriver på Facebook att han gratulerar Maduro till segern.

Följande kan möjligtvis dementeras om det skulle vara en felaktig uppgift, men jag har sett att vissa vänsterpartistiska klubbar i Sverige sprider en teckning av en lieman som knackar på dörren i ett antal länder för att sprida demokrati och frihet. Ut under dörrarna rinner blod. Liemannen bär också som av en händelse lien i form av en israelisk flagga. Nu knackar man på Venezuelas dörr och vill erbjuda demokrati och frihet, och under dörren riskerar blodet att flyta.

Fru talman! Min fråga till Håkan Svenneling är därför: Vad är dagsnoteringen när det gäller Vänsterpartiets syn på socialismens Venezuela?

Anf. 72 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Fru talman! Jag uppskattar alltid den svenska högerns tydlighet när det gäller Venezuela. Man kan alltid räkna med att den svenska högern så fort det händer någonting i Venezuela höjer rösten och riktar skarp kritik mot Vänsterpartiet – detta trots att vi inte har stött den venezuelanska regimen utan i stället har precis den linje som jag talade om i mitt anförande.

Omkring 3 miljoner människor flydde Venezuela under förra året. Det är 10 procent av befolkningen. Inflationen uppgår till ofattbara 1 miljon procent, och fattigdomen har ökat kraftigt den senaste tiden. Världssamfundet var överens om att valet 2018 inte var fritt och rättvist, och det är en bild som Vänsterpartiet delar. Maduros misskötsel av Venezuela är ett avsteg från demokratin, och inskränkningar av grundläggande rättigheter belastar honom, hans regering och hans ledarskap. Men hans brist på demokrati gör det inte självklart att man ska erkänna Juan Guaidó som den legitima presidenten.

Enligt Vänsterpartiet är det Venezuelas folk som ska välja sin president. Det gjorde man i valet 2013, och då valde man Maduro. När man valde 2018 fanns det betydligt större problem i den valrörelse som då bedrevs; den gick inte rätt och riktigt till. Därför anser Vänsterpartiet att nya val ska hållas och att det vore det bästa. Men det måste finnas en linje mellan Guaidó och Maduro och att välja mellan dessa båda. Man måste kunna få säga att samtal och dialog för att nya val ska kunna hållas är den bästa vägen i stället för att hela tiden öka konfliktnivån mellan parterna och med detta riskerna för en blodig eskalering.

Jag vill inte se liemannen komma till Venezuela. Allt jag kämpar för är att det venezuelanska folket ska få rätt till humanitär hjälp, rätt till värdiga liv och framför allt rätt till fria och demokratiska val.

Anf. 73 HANS WALLMARK (M) replik:

Fru talman! Jag håller inte med Håkan Svenneling, och jag beklagar att han inte ser vad som verkligen sker i Venezuela. Det är inte på något sätt likvärdiga parter, och det är inte någon medling. Det ena är en korrump regim som gör precis det Håkan Svenneling beskriver – 3 miljoner människor är på flykt, och det är en inflation på 1 miljon procent. Det andra är den enda politiska institution som i dag har legitimitet, nämligen nationalförsamlingen och dess ordförande Guaidó.

Det som också är intressant med Vänsterpartiet, utöver att Håkan Svenneling inte vill kommentera sin partiledares eventuella beröm till Maduro

vid valet, är att det här inte har uppstått i ett vakuum. Det är inte otur som gör att Venezuela förråds och föröds. Det är för att det är ett medvetet politiskt projekt som har pågått i decennier och söker sig tillbaka ända till sent 90-tal, när chavismen upplöste kongressen, hotade domstolarna och inskränkte friheten.

Anf. 74 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Fru talman! Det är väl det här som är problemet. Den svenska högern ser aldrig de framsteg som faktiskt skedde i Venezuela. Venezuela är ett land där klyftorna är enorma mellan fattiga och rika. Det som skedde under Chávez var många framsteg för att minska den ojämlikhet som fanns i Venezuela och som fortfarande finns där. Man minskade klyftorna, och många människor lyftes ur fattigdom. Men allt var långt ifrån perfekt. Chávez tog inte tag i frågan om mäns våld mot kvinnor, men han inkluderade urfolket för första gången – det var en positiv del.

De positiva delarna vill man aldrig se. Man stödde kuppöversöket som USA genomförde redan 2003. Det fick Chávez stoppa, och i stället fortsatte han med en politik för att utjämna klyftor mellan människor. Sedan har det inte gått bra för Venezuela. Maduro valdes, och då var det många av oss inom vänstern som hoppades på en ny utveckling i positiv riktning. Men Maduro klarade aldrig av att leva upp till det. Jag förstår att Jonas Sjöstedt gratulerade Maduro när han valdes första gången, men i dag är det ingen i Vänsterpartiet som gratulerar Maduro till den politik han bedriver.

Anf. 75 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Fru talman! Jag lyssnade på Håkan Svenneling för att höra hur han tar ställning i dag, om han kan välja mellan Maduro och Guaidó. Uppenbarligen vill Vänsterpartiet inte göra det valet. Det säger rätt mycket om vilken väg Vänsterpartiet går när det gäller demokrati, att stå upp för mänskliga rättigheter och att stå upp för de valda företrädarna i nationalförsamlingen och för nationalförsamlingens konstitutionella ledare, som också som den legitime ledaren har uppdraget att genomföra val, vilket borde uppskattas av Vänsterpartiet. Men Vänsterpartiet kan inte välja. Det är talande.

Anf. 76 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Fru talman! Det är rätt talande vilken demokratisyn Centerpartiet och Kerstin Lundgren har när man tycker att det ska vara den svenska högern som ska bestämma vem som ska vara president i Venezuela framför det venezuelanska folket. För det blir i praktiken det som händer när man säger att ett val måste göras mellan Maduro och Guaidó och att det aldrig finns en linje däremellan. Jag menar att det finns det och att det är den linjen som vi borde stödja i det här landet i stället för att erkänna en människa som president som inte är vald till president.

Guaidó är en kille som har valts med 100 000 röster i ett land med 33 miljoner väljare. Han skulle inte ens klara fyraprocentsspärren i Sveriges riksdag. Ändå tycker ni att det ur det internationella samfundets perspektiv vore bättre om han blev president. Jag tycker att det som Margot Wallström har sagt och varit tydlig med om att det ska hållas nya val i Venezuela är centralt. Det vore jättebra. Men den svenska högern och

Trump framför allt andas hela tiden i ett sug efter att Guaidó ska styra och högern ska få makten i Venezuela.

Det är det här som är högerns problem om och om igen när man ser sig om runt om i världen. Man tittar mer på vem det är som styr i landet och om det är en vänster- eller högerregering än huruvida den regeringen representerar demokrati och mänskliga rättigheter och försöker utjämna skillnader mellan människor och ojämlikhet. Det är det som gör att jag inte tycker att jag har rätten att välja. Jag har inte rätten att välja om det ska vara Maduro eller Guaidó, men jag har rätten att från det internationella samfundets sida trycka på för att vi ska få till samtal och dialog och se till att det blir demokratiska val.

Nu har Sveriges regering erkänt en kille som inte ens ville resa till Montevideo och samtala med kontaktgruppen. Jag tycker att det är ganska tydligt att man fortfarande tror att man kan ta makten, antingen via militären, en amerikansk intervention eller på något annat sätt som riskerar att bli en blodig eskalering av konflikten. Det vill jag aldrig se.

Anf. 77 KERSTIN LUNDGREN (C) replik:

Fru talman! Det här är inte en fråga om höger eller vänster. Det är fråga om det venezuelanska folket, som har blivit berövat sin nationalförsamling därför att Maduro har stoppat den från att verka. Det är ett folk som har förlorat sina mänskliga rättigheter och alla möjligheter till att ha en fungerande rättsstat.

Jag tycker att Limagruppens möte i Ottawa var värdefullt. Där var Kanada som initiativtagare med många av de latinamerikanska staterna med för att markera vikten av att man verkligen får ett val som kan fungera rättvist. Det enda som kan säkra det valet är om Maduro inte är i ledningen utan det är nationalförsamlingen, helt enligt den venezuelanska konstitutionen, som ser till att ett sådant val äger rum. Det valet borde även vänsterpartisterna kunna göra.

Anf. 78 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Fru talman! Kerstin Lundgren har rätt i en sak. Det var när Maduro tog bort makten från nationalförsamlingen som han begick det stora demokratiska misstaget. Då lämnade han demokratins väg fullständigt. Det går inte att säga något annat.

Att Limagruppen skulle vara något slags neutral part när den består av högerregeringar från Nord- och Sydamerika som inte under många år har velat störta Maduros styre i Venezuela är en felaktig beskrivning.

Jag tror att det som är allvarligt och som vi behöver se här och nu är att socialdemokratin ändrar svensk utrikespolitik nu utifrån sina nya samarbetspartner. Tidigare var Socialdemokraterna tydliga med att man erkände stater och inte personer. Men nu har man svängt, och det är under anpassningen till sina nya samarbetspartner C och L som denna svängning sker. Hade man i stället varit med Vänsterpartiet skulle man tydligt ha stått upp för folkrätten, låtit det venezuelanska folket bestämma och faktiskt inte erkänt en person som inte ens hade klarat riksdagsspärren.

Anf. 79 LARS ADAKTUSSON (KD) replik:

Fru talman! I höst är det 30 år sedan Berlinmuren föll. Det var en i alla avseenden historisk händelse. Tyskland återförenades, och människors

längtan efter frihet besegrade kommunismens förtryck. Det som hände var fantastiskt. Tidigare diktaturer förvandlades under ordnade förhållanden till demokratier och blev medlemmar av Europeiska unionen.

Bara sedan Sverige blev medlem av EU har över 100 miljoner människor som tidigare levde under kommunistiskt förtryck integrerats i det samarbete som står för demokrati, mänskliga rättigheter och rättssäkerhet. Efter murens fall bytte Vänsterpartiet namn 1990 från Vänsterpartiet Kommunisterna till Vänsterpartiet. Detta hindrar inte att ledande medlemmar av partiet fortsatt definierar sig som kommunister. Några av dem finns till och med i Håkan Svennelings riksdagsgrupp.

Det är också uppenbart att de ideologiska förebilderna finns kvar. I Vänsterpartiets partikorridor i Europaparlamentet hänger idolporträtt på Marx, Lenin och Hugo Chávez vid sidan av partisymboler med hammaren och skäran. I partigruppen ingår Europas kommunistiska partier.

Min fråga, Håkan Svenneling, är: Varför har Vänsterpartiet 30 år efter murens fall inte gjort upp med sin historia?

Anf. 80 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Fru talman! I somras hade jag förmånen att besöka Berlin på min semester och kunde se alla historiska monument över hårda tider som har passerat. Det som slog mig mest var att när nazisterna tog makten och införde Nazityskland var det vänstern som fick lida först. Man såg till att ta bort de parlamentariker som representerade Vänsterpartiet och Socialdemokraterna innan man kunde ha så kallad majoritet i den tyska förbundsdagen, rösta igenom sin politik och ta makten. Det blev ett tydligt minne för mig.

Lars Adaktusson försöker ge sken av att det fortfarande finns kommunister i Vänsterpartiet. Det har bara gått några månader sedan vi fick en ny riksdag och Lars Adaktusson klev in. Men jag tror mig ändå känna mina 27 partikamrater så pass väl att jag kan säga att ingen i min riksdagsgrupp kallar sig kommunist. Det är jag stolt över.

Det är samtidigt roligt att se hur högern försöker måla upp en bild av att det fortfarande finns något kommunistiskt över Vänsterpartiet. Särskilt i reportaget från Europaparlamentet som Lars Adaktusson hänvisar till försöker man ge en bild av att Marx skulle vara någon massmördare genom att klistra etiketter på honom. Det är tråkigt när man svartmålar en av Europas största tänkare genom tiderna. Han var en man som reste mellan olika städer i Europa, tänkte kring det klasslösa samhället och hur vi faktiskt skulle kunna få det jämlikare mellan människor. Han dödade ingen. Möjligtvis tog han stryk av en förkylning. Men det var i så fall det enda, och det låg han själv bakom.

Hans Wallmark sa det väldigt bra: Den som först tar upp stenen och kastar om någonting i den andra partigruppen tar också första steget mot någonting som rämnar ganska fort.

Vi ser hur det är i alla partigrupper. Lars Adaktusson har i många år suttit bredvid Fidesz i sin grupp. Det är på det sättet i Europa. Det ser inte ut som i den svenska politiken. Ibland tycker jag att vi går lite för långt med att försöka jaga varandra med våra systerpartier i Europa.

Anf. 81 LARS ADAKTUSSON (KD) replik:

Fru talman! Anfall är bästa försvar, heter det. Det fungerade så där i Håkan Svennelings fall. Fidesz är ett parti som det finns skäl att ta avstånd från. Det är ett parti som står för bland annat politisering av rättsväsendet och begränsningar av pressfriheten, det vill säga centrala politiska funktioner.

Det här måste vi vara öppna med. Det är därför jag har uppfattningen att Fidesz inte hör hemma i EPP-gruppen. Det har jag framfört till företrädaren för Fidesz, jag har framfört det till ledningen för EPP och jag har gett uttryck för det i offentliga sammanhang. Inom EPP pågår nu en diskussion, en debatt och en utvärdering av hur frågan ska hanteras. Vi får se var det landar. Men vår uppfattning är som sagt tydlig.

Med detta sagt har jag ändå en kort fråga. Tycker verkligen Vänsterpartiet att Fidesz, med sina stora felaktiga politiska beslut, är ideologiskt jämförbart med kommunismen?

Anf. 82 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Fru talman! Det är i grunden bra att Lars Adaktusson tar avstånd från Fidesz. Jag hoppas att han blir glad den dagen de förhoppningsvis får lämna EPP, precis som jag var glad när de grekiska kommunisterna en gång lämnade vår vänstergrupp.

Man ska förstå att Vänsterpartiets grupp i Europaparlamentet är en konfederal grupp. Det betyder att vi samarbetar om våra gemensamma nämnare. Men vi har inte någon partipiska eller något som säger att alla partier i gruppen behöver tycka samma sak. Det betyder att när det kommer uttalanden från GUE/NGL, som gruppen heter, håller jag inte med per automatik. För mig är det ett bra samarbete för en vänster i Europa, att samarbeta med de partier som är oss närmast. Vi har sju partier som vi samarbetar närmare med än med dem som är på den absolut yttersta vänsterkanten.

Det är svårt att jämföra Fidesz med en ideologi. De är faktiskt inte ens värda att vara med i en sådan jämförelse. Men det är tydligt att Ungern inte längre är en demokratisk nation. Jag oroar mig väldigt mycket över den utvecklingen.

Anf. 83 FREDRIK MALM (L) replik:

Fru talman! Riksdagen har två flankpartier. Det ena är längst ut till höger, Sverigedemokraterna, och det andra är längst ut till vänster, Vänsterpartiet. De två partierna har haft betydande bekymmer med att hantera Sveriges medlemskap i Europeiska unionen.

Nyligen gick företrädare för Sverigedemokraterna ut och sa att partiet inte har för avsikt att driva frågan om ett svenskt EU-utträde, alltså en svexit. Och dessförinnan har Jonas Sjöstedt tonat ned Vänsterpartiets krav på ett EU-utträde, inte av det skälet att man tyckte bättre om Europeiska unionen utan därför att man ansåg att man inte skulle driva frågan så länge Sverigedemokraterna gjorde det. Men nu har Sverigedemokraterna klargjort att de ämnar sluta driva frågan. Då är frågan om Vänsterpartiet ska börja tona upp kravet på en svexit igen.

Frågan blir: Om man röstar på Vänsterpartiet i maj, röstar man då för samarbete i EU, eller röstar man mot samarbete i EU?

Fru talman! Vi kan rekapitulera lite. För två år sedan skrev Håkan Svenneling en artikel om svexit. Rubriken var "Dags för SwEXIT!" Där skrev han att Vänsterpartiet kan "sätta en vänsteragenda för krav ... om en ny folkomröstning om EU". Om Håkan Svenneling för två år sedan ansåg att frågan var så att säga görbar är frågan vad Håkan Svenneling anser nu.

Anser Håkan Svenneling fortfarande att Sverige bör lämna EU? Och är en röst på Vänsterpartiet en röst för ett EU-utträde, eller är det en röst för att vi ska vara med i Europeiska unionen och förbättra situationen på vår kontinent?

Anf. 84 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Fru talman! Jag ska börja med den andra frågan om vad Vänsterpartiet anser, och svaret kommer tyvärr att göra Fredrik Malm lite ledsen. Jag kan nämligen inte svara på det. Våra ombud bestämmer det på en konferens i helgen när vi ska bestämma vår valplattform inför EU-valet. Vår medlemsdemokrati fungerar på det sättet att det är ombuden på våra konferenser som bestämmer och inte Håkan Svenneling, som är utrikespolitisk talesperson.

Efter helgen lovar jag dock att ha en tydlig linje för exakt vad Vänsterpartiet tycker. Det är det som helgens diskussioner ska handla om.

Jag tycker att SD-argumentet som Fredrik Malm tar upp, att vi på något sätt skulle anpassa oss utifrån att SD skulle hålla med oss, är det sämsta argumentet av alla i den här diskussionen. För oss handlar det inte särskilt mycket om vad SD gör, tycker eller tänker. Vi förhåller oss väldigt lite till dem som parti. För oss handlar det helt enkelt om hur utvecklingen ser ut i Europa om vi inte ska driva det här kravet, tillfälligt.

Jag är glad att Fredrik Malm har hittat min gamla artikel om svexit som jag skrev för två år sedan. Den är väldigt läsvärd. Men jag skrev faktiskt en artikel i går också. Jag lovar att skicka den till Fredrik Malm. Där förklarar jag varför jag inte tycker att vi ska ha en svexit i dag och varför det är den linjen som jag går med till EU-vals konferensen på lördag och som jag tänker driva där.

Det handlar om att jag tycker att vi absolut ser ett Europa där det måste vara lättare än i dag att lämna EU och EMU. Men vi ser också de farliga konsekvenserna av brexit och det dåliga läge som vi är på väg att hamna i, att vi kan få ett avtalslöst tillstånd. Jag är orolig för att det kommer att få negativa konsekvenser, både för Storbritanniens folk och för Sverige.

Det finns också ett annat argument som är viktigt för mig. Det är att Vänsterpartiets väljare i dag nog är mer EU-positiva än de har varit historiskt. Det leder till att vi också måste lyssna på dem och se att man kan göra skillnad i EU på ett tydligare sätt. Därför tänker vi peka ut och driva klimatfrågan som den viktigaste frågan i EU-valet. På europeisk nivå kan man göra mycket mer för klimatfrågan än man gör i dag.

Jag hoppas att det gläder en liberal att en vänsterpartist kan säga det.

Anf. 85 FREDRIK MALM (L) replik:

Fru talman! Förmågan att ändra åsikt skiljer den vise från den enwise, brukar det sägas. Det stämmer väl i Håkan Svennelings fall, om Håkan Svenneling nu anser att Sverige bör fortsätta vara medlem i Europeiska unionen.

Men det blir ändå ett något tvetydigt besked här från riksdagens talarstol. Sverige har varit medlem i Europeiska unionen sedan den 1 januari 1995. Den här unionen har inneburit fred i Europa i årtionden. Det är ett samarbete som har byggts upp på ruinerna av det som Stalin, Mussolini och Hitler förstörde. Genom en inre marknad, genom ett Europaparlament, en kommission, strukturer och långsamt och mödosamt arbete har vi enat Europas kontinent.

När man då frågar Vänsterpartiet om de vill vara med i det eller inte säger de: Ni får vänta till efter helgen då vi ska fatta beslut på en konferens. Det blir ett jättemärkligt besked i en av de största frågorna vårt land står inför.

Man vill driva klimatfrågan. Men man vet ändå inte om man vill vara med. Det blir något märkligt.

Anf. 86 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Fru talman! Till skillnad från Liberalerna har vi en interndemokrati. Om vi ska svänga i en fråga om att flytta ambassader eller inte låter vi medlemmarna bestämma. Det gäller även vad vi ska tycka i EU-frågan, innan vi går ut och berättar det.

Jag tycker att vi ska lämna EU på sikt. Jag tror att det vore det bästa. Men det finns fördelar med EU som man också måste se: Det är viktigt med en fungerande marknad som fungerar på ett bra sätt, och det är viktigt att det finns fri rörlighet för människor på ett bra sätt. Det är en viktig reform som EU har sett till att genomföra.

Men jag håller inte med om beskrivningen av detta som det fantastiska fredsprojektet, för vi ser också hur det i EU-leden, hos federalisterna, bullras för fullt om att vi ska ha en europeisk armé. Det är sådant som oroar mig. Vi ser hur samarbetet på försvarsområdet fördjupas, och EU alltmer blir en krigsmaterielsammanslutning och en försvarssammanslutning. Det är en retorik som oroar mig snarare än gör att jag tror att det är ett frihets- och fredsprojekt.

Men, som sagt, tydlighet kommer efter helgen, Fredrik Malm. Du får lugna dig.

Anf. 87 LARS ADAKTUSSON (KD):

Fru talman! Jag vill inleda detta inlägg med att nämna tre personer som inte fick plats i regeringens utrikesdeklaration: Dawit Isaak, Gui Minhai och Ahmadreza Djalali. Samtliga är anklagade för brott de inte har begått. Samtliga är fängslade i brutala diktaturer: Iran, Eritrea och Kina.

Genom åren har UD arbetat för att dessa fängslade landsmän ska frigges. Hittills har det arbetet varit resultatlöst. Den tysta diplomatin har inte fungerat. Alla känner vi sorg och frustration över detta. En del av oss anser att det är dags att höja rösten och använda andra verktyg.

Kring detta kan vi ha olika uppfattningar, men en sak måste vara helt klar. De som hoppas att Dawit Isaak, Gui Minhai och Ahmadreza Djalali ska falla i glömska hoppas förgäves. Från denna talarstol kommer deras namn att nämnas fram till den dag då de återfår sin frihet och de som berövat dem friheten ställs inför rätta. Den dagen kommer – ju förr, desto bättre.

Fru talman! Utvecklingen i Iran är oroande på mer än ett sätt. Landet styrs, 40 år efter den islamiska revolutionen, av en regim som förtrycker sin befolkning, som avrättar oliktankande och som leder en politisk utveckling bort från demokrati. Det allt överskuggande målet för de styrande är makt och hegemoni, inte bara över den egna befolkningen utan över Mellanöstern.

Det är ingen tvekan om att Iran utgör en destabiliserande kraft i större omfattning i dag än tidigare. De extremistiska shiamuslimska föreställningarna är ett hot mot en redan svårt plågad region. Vi ser det i Libanon. Vi ser det i Syrien. Och vi ser det i Jemen. Detta understryker vikten av verkningfulla ekonomiska sanktioner mot den iranska regimen, sanktioner som kan behöva bli mer – inte mindre – omfattande.

I slutet av januari förklarade chefen för det iranska flygvapnet att Iran står redo att militärt angripa Israel. Brigadgeneralen Aziz Nasir-Zadeh gjorde klart att ungdomarna i flygvapnet är helt redo och otåliga att konfrontera den sionistiska regimen och utplåna den från jordens yta.

Att Iran år 2019 har ledande företrädare som drivs av hat och antisemitiska vanföreställningar blottlägger en mycket mörk utveckling. Iran blev medlem av FN före länder som Sverige, Tyskland och Österrike men är i dag en av världens värsta diktaturer.

Inför det existentiella hotet från Iran och inför en ökande säkerhetspolitisk utsatthet behöver Israel Europas och Sveriges stöd. Samtidigt är det ett faktum att vårt land på ministernivå inte har någon som helst dialog med Israel. Regeringen saknar därigenom den möjlighet som funnits under lång tid tidigare att göra Sveriges röst hörd i viktiga frågor, som den israelisk-palestinska konflikten.

Detta är en allvarlig försvagning av svensk utrikespolitik. Omvärldens förtroende för vårt land påverkas. Men det är också egendomligt. Inte sällan har andra europeiska utrikesministrar kritiska synpunkter på den israeliska regeringspolitiken. Ändå är de välkomna i Jerusalem. Uppriktiga diskussioner förs. På viktiga områden råder oenighet, men i grunden finns en värdegemenskap och en ömsesidig respekt.

Så måste Sveriges relation till Israel också fungera. Det är hög tid att återupprätta relationerna till Mellanösterns enda demokrati.

Fru talman! Främjandet av demokrati är en av regeringens prioriteringar under mandatperioden. Ett av demokratins fundament är religionsfrihet.

Kristna är i dag världens mest förföljda religiösa grupp. Enligt den internationella organisationen Open Doors pågår oavbrutet trakasserier och övergrepp mot kristna i över 100 länder. I Mellanöstern såg vi år 2014 hur förföljelsen övergick i folkrättens värsta och mest avskyvärda brott: folkmordet på assyrier, syrianer, kaldéer och yazidier.

I motsats till ett stort antal av västvärldens övriga demokratier vägrar den svenska regeringen att erkänna IS övergrepp som folkmord. På samma sätt väljer regeringen, trots ett tydligt löfte före valet 2014, att inte erkänna seyfo, det armeniska folkmordet 1915. Detta, Margot Wallström, är att svika de mest utsatta, folkmordets offer och deras familjer, men det är också att svika grundläggande värderingar om människovärde och humanitet.

Fru talman! Under denna mandatperiod kommer Kristdemokraterna att arbeta för att EU åter ska bli den centrala arenan för svensk utrikespolitik. Vi säger nej till den så kallade oberoende utrikespolitiken och till vurmen för diktaturstater i FN.

I grunden står kristdemokratien för en värderingsbaserad utrikespolitik som alltid prioriterar mänskliga rättigheter högst. Det är en väsentlig ambition. Men det är också ett förhållningssätt och en grundinställning som präglar ställningstaganden och bedömningar och som i dag, fru talman, leder oss till slutsatsen att det krävs omfattande förändringar och förnyelse av svensk utrikespolitik.

Anf. 88 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Fru talman! Under Osloprocessen 1994 upprättades observatörsstyrkan TIPH, Temporary International Presence in Hebron, i syfte att skydda palestinier i Hebron. Detta skedde efter att en bosättare hade skjutit ihjäl 29 palestinier under morgonbönen. Observatörsstyrkan består av 64 oberoende observatörer från sex länder, däribland Sverige.

Den israeliska regeringen har nu beslutat att inte förlänga mandatet för observatörsstyrkan. Två incidenter anses ligga bakom beslutet. En israelisk polis har observerat att en bosättarbil har vandaliserats av en observatör, och en annan har sett att en bosättarpojke har fått en örfil.

Beslutet kan också vara en reaktion på en intern TIPH-rapport med hård kritik mot den israeliska regeringen. I den konstateras bland annat att Israel har brutit mot internationella regler kring hur en ockupationsmakt ska agera och att de radikala bosättarna gör livet svårt för palestinier i den del av Hebron som kontrolleras av Israels armé. I rapporten har det enligt uppgift dokumenterats över 40 000 övergrepp och brott mot internationell rätt under två decennier i Hebron.

Samtidigt meddelar Kyrkornas världsråd att de av säkerhetsskäl tillfälligt avslutar det ekumeniska följeslagarprogrammets närvaro i Hebron. Följeslagarna fyller en liknande funktion, och genom sin blotta närvaro som en tredje och oberoende part har de förhindrat våldsamma sammandrabbningar och övergrepp. När de nu lämnar Hebron minskar den internationella närvaron drastiskt i ett av de mest konfliktfyllda områdena på Västbanken. Detta sker i en tid då den israeliska människorättsorganisationen B'Tselem rapporterar att israeliska säkerhetsstyrkor har arresterat minst 117 palestinier, gjort 204 räder mot städer och byar, gjort räder i 161 hem och satt upp minst 146 mobila check points.

Vad anser Lars Adaktusson om situationen i Hebron och om att Israel inte följer överenskommelsen i Osloavtalet?

Anf. 89 LARS ADAKTUSSON (KD) replik:

Fru talman! Det är ingen tvekan om att situationen i Hebron är en av de mest komplicerade men också en av de mest oroande lokaliseringarna i det här området. Det har varit en oroshärd under många år. Det har förekommit våld åt båda håll och på olika sidor. Det har förekommit situationer där civilbefolkningen, återigen på båda sidor, verkligen har fått lida svårt.

Den här internationella organisationen har funnits på plats väldigt länge och har varit värdefull. Internationell närvaro – när den fungerar –

är viktig. Det gäller inte bara i Mellanöstern utan även på andra platser runt om i världen.

När det gäller de senaste besluten bygger de på en klar och tydlig uppfattning om att de här personerna som har funnits på plats inte längre är just det som Håkan Svenneling sa, nämligen opartiska, utan att de har blivit en del av konflikten snarare än observatörer av konflikten. Om förtroendet inte finns från en av parterna i en sådan här situation blir det svårt, för att inte säga omöjligt, att bedriva verksamheten i fortsättningen. Båda parter har möjlighet att här bedöma om dessa monitorer ska finnas kvar.

Nu har Israel gjort sin bedömning. Jag kan inte bedöma i vilken utsträckning underlaget för detta är bra eller dåligt. Men faktum är att förtroendet uppenbarligen inte finns.

Anf. 90 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Fru talman! Jag skulle behöva ett förtydligande från Lars Adaktusson: Menar Lars Adaktusson att de kristna följeslagarna från följeslagarprogrammet, som har sitt ursprung i att kyrkorna i Jerusalem bad världssamfundet att komma med internationella observatörer, inte är opartiska? Eller menar han att det är styrkan som inte är opartisk? Menar han att det vore bra om den internationella närvaron kom tillbaka till Hebron, eller anser han att det är en bättre situation när det inte finns några observatörer på plats?

Vi har nyligen sett New York Times rapportera att bosättarattacker mot palestinier har ökat med 50 procent. Detta riskerar att leda till en eskalering av den konflikt vi ser. Samtidigt är den israeliska högerregeringen ganska försiktig i sin kritik mot bosättarrörelsen, eftersom det är en viktig väljarbas i det parlamentsval som har tidigarelagts till april i år, vilket är rätt snart.

Frågan är: Hur ser Lars Adaktusson på det ökade bosättarvåldet på Västbanken? Vad behöver vi göra åt det problemet, om man nu ser att det finns?

Anf. 91 LARS ADAKTUSSON (KD) replik:

Fru talman! Det var många frågor på en gång från Håkan Svenneling.

Är det bra med internationell närvaro? Som jag sa tror jag att det är viktigt. Jag tror att det är väsentligt i en situation där det behöver finnas en stabiliserande kraft. Men det bygger på att det finns förtroende från de parter som är inblandade i den konflikt som ska övervakas. Om inte det förtroendet finns och om de som ska övervaka har blivit en part i konflikten förstår ju även Håkan Svenneling att det finns ett grundläggande problem.

När det gäller följeslagarprogrammet och resorna har det funnits uppgifter i många år om att de har övergett opartiskheten, och jag ansluter mig till det. Jag tycker också så.

Anf. 92 FREDRIK MALM (L):

Fru talman! Venezuela är i dag ett förstört land på gränsen till kollaps, och 3 miljoner människor har tvingats lämna landet. Våldsnivån är bland de högsta i världen. Ekonomin är slagen i spillror med en inflation på astronomiska nivåer. År 2017 förlorade sex av tio venezuelaner elva kilo i vikt som en direkt följd av bristen på mat och förnödenheter.

Katastrofen i Venezuela visar att det auktoritära vänsterprojektet i Latinamerika, där regimerna i Kuba, Venezuela, Bolivia och Nicaragua ingår, bara har elände, fattigdom och förtryck att erbjuda invånarna. Tanken var att Venezuelas oljepengar skulle finansiera spridningen av socialism, men nu är Venezuela så vanskött att man knappt förmår att borra upp sin egen olja.

Ansvarig för katastrofen i Venezuela är diktatorn Nicolás Maduro och regimen i Caracas. Omvärlden måste vara mycket tydlig med att fria val ska hållas i Venezuela, att demokratin ska återupprättas i landet och att ansvariga ska ställas inför rätta. Sanktioner bör skärpas och den venezuelanska demokratiska oppositionen ges kraftigt ökat stöd. Juan Guaidó ska erkännas som landets legitime ledare fram till att val hålls.

Fru talman! Regeringen är i utrikesdeklarationen tydlig med att demokratifrämjande ska prägla svensk utrikespolitik. Det är positivt. Liberalerna har drivit kravet på stärkt demokratifokus i många år. Demokrati och mänskliga rättigheter är förutsättningar för fred och för ett gott samhälle.

Men ord förpliktar, och frågan är hur regeringen ska åstadkomma detta stärkta fokus på demokrati. Det vi har sett under föregående mandatperiod är att frågan om demokrati och mänskliga rättigheter ibland har satts på undantag i utrikespolitiken, och i årets utrikesdeklaration nämns till exempel inte Dawit Isaaks namn, trots att han är svensk medborgare och politisk fånge i Eritrea sedan 2001.

Faktum är att regeringen inte säger någonting i utrikesdeklarationen om den diktatur som ligger närmast Sverige, nämligen Vitryssland – Belarus. Sverige och det svenska civilsamhället har en väldigt viktig roll att spela för att stödja den rörelse som vill bygga demokrati och frihet i Belarus. Om inte grannländer engagerar sig för människor som är förföljda försvagas arbetet för demokrati avsevärt. Om regeringen menar allvar med fokus på demokratisering och mänskliga rättigheter i utrikespolitiken behövs mer än fina ord.

Fru talman! Kriget i Syrien har pågått i nästan åtta år. Det är ett fruktansvärt blodbad med hundratusentals döda och miljontals syrier som har flytt inom landet, till grannländerna och till Europa. Skövlingen och övergreppen har slitit landet i stycken. Nu är snart den ökända terrorsekten Daish – IS – helt militärt besegrad i Syrien, men samtidigt är den syriska regimen under Bashar al-Asad kvar vid makten i Damaskus och fortsätter att begå omfattande krigsbrott. Vi ser med oro på att USA nu har aviserat att man ämnar lämna Syrien och området Rojava öster om Eufrat.

Men tragedierna i regionen stannar inte vid Syrien. Vi ser ett mycket bredare sönderfall med omfattande övergrepp, flyktingströmmar och en humanitär härdsmläta från Libyen över Jemen till Irak och på andra håll i regionen.

En annan konflikt som har pågått väldigt länge är Israel–Palestina-konflikten. Liberalerna står bakom en tvåstatslösning, där en palestinsk stat bildas med östra Jerusalem som huvudstad. Det innebär också att Sverige bör erkänna västra Jerusalem som Israels huvudstad. Sverige har haft relationer och utbyte med Israel i över 70 år, och det är rimligt att vår ambassad också ligger i landets huvudstad. I Jerusalem finns Israels parlament, där finns landets regering, högsta domstol och president. Sverige bör därför vid en lämplig tidpunkt flytta vår ambassad i Israel till Jerusalem.

Fru talman! Barnen i världens flyktingläger har ingen rättsstat på sin sida. De har ingen rösträtt att använda. De har ofta inte ens det mest grundläggande: mat, värme, tak över huvudet och trygghet. Men det har vi i Sverige.

Jag är inte född i det här landet för att jag är extra stark, smart eller vacker. Jag är född i det här landet för att jag hade tur. Jag hade turen att födas i ett land med frihet och demokrati. På det följer ett moraliskt ansvar att som medborgare i ett fritt land ställa upp för människor som aldrig varit så lyckligt lottade som vi är som får leva i en demokrati.

Vi bör steg för steg öka vårt stöd för humanitära hjälpinsatser, för ett fungerande och långsiktigt ambitiöst bistånd och för att fler länder ska ställa upp för flyktingar och ge dem möjligheter att integreras i ett nytt land, i ett nytt samhälle, om det inte går att återvända till de länder de flytt från därför att städer är sönderbombade, åkrarna inte går att använda och ekonomin är slagen i spillror. Då finns det ingen framtid där. Då måste man ha möjlighet att bygga ett nytt liv i ett annat land.

Det är ingen lätt uppgift att stå upp för detta i dagens värld, där populism och högerradikala idéer breder ut sig. Men just därför, fru talman, är detta så viktigt – därför att vi genom våra beslut, våra prioriteringar och vårt engagemang formar tillvaron och samhället för fler än bara oss själva.

Fru talman! Det kommer att vara omöjligt att skapa en positiv utveckling i Mellanösternregionen, som många människor i dag flyr från. Det kommer att vara omöjligt så länge som de destruktiva krafterna fortsätter att diktera villkoren för regionen. Sverige måste anamma en tuffare linje gentemot stater som Saudiarabien och Islamiska republiken Iran, för de regimerna och deras allianser har ett stort ansvar för den nedåtgående spiral som hela Mellanösternregionen i dag befinner sig i.

Fru talman! Avslutningsvis vill jag betona att Liberalerna är ett parti som tar ansvar för Sverige. I en tid av ökad polarisering och politiska låsningar i Sveriges riksdag har vi valt att ingå en uppgörelse över blockgränsen med Centerpartiet, Socialdemokraterna och Miljöpartiet. Vår överenskommelse omfattar 73 punkter, men den omfattar inte utrikespolitiken annat än på yttersta marginalen. På detta område agerar därför Liberalerna som ett oppositionsparti. Vi kritiserar regeringen när så är påkallat. Vi är ett självständigt parti som utvecklar vår egen utrikespolitik för ökad demokrati, stärkt frihet och ett liberalt, öppet samhälle i Sverige, i Europa och i världen.

Anf. 93 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Fru talman! Liberalerna och Fredrik Malm lyfter ofta upp demokrati och mänskliga rättigheter – samt bristen på dessa i vissa fall – i utrikespolitiken. Det ska ni ha beröm för; det tycker jag är bra. Demokrati och mänskliga rättigheter är hörnstenar i den svenska utrikespolitiken och ska så vara.

För Vänsterpartiet är det självklart att aldrig kompromissa med demokrati och mänskliga rättigheter. Det gäller alla och överallt. Det gäller varje brott, oavsett var, av vem eller med vilka motiv det har begåtts.

Fredrik Malm nämnde många brott mot mänskliga rättigheter i sitt anförande. Men han nämnde inte en muslimsk minoritet som har utsatts för grova övergrepp, vilket uppmärksammats mycket i medierna det senaste året, nämligen uigurerna.

Xinjiangregionen i nordvästra Kina beskrivs av Human Rights Watch som en polisstat där uigurer utsätts för systematisk masskränkning av sina mänskliga rättigheter. Enligt en FN-rapport från augusti sitter omkring 1 miljon uigurer, helt otroligt många, i indoktrineringsläger.

Om detta har det varit väldigt tyst från Liberalernas sida. Det nämndes inte i Fredrik Malms anförande, och Liberalerna har inte nämnt denna minoritet i riksdagen på åtta år. Ni gjorde det senast i en flerpartimotion 2011. Frågan är varför Liberalernas engagemang för mänskliga rättigheter inte omfattar uigurer. Varför är det så tyst i just den frågan?

Anf. 94 FREDRIK MALM (L) replik:

Fru talman! Jag tycker att det är en mycket viktig fråga som Håkan Svenneling tar upp. Tyvärr nämns uigurer inte heller i utrikesdeklarationen, som utrikesministern nu läste upp.

Det är fruktansvärda förföljelser som begås mot befolkningen i Xinjiang – eller Östturkestan, som området historiskt har kallats. Vi har sett skildringar i medierna, som Håkan Svenneling nämner, och även rapporter från de människorättsorganisationer som slagit larm om detta och beskriver det som rena omskolningsläger, där man på något sätt ska försöka banka ur hundratusentals människor deras uiguriska identitet. Det är klart att det är absolut fruktansvärt.

Från Liberalernas sida är vi tydliga med att när människorättsövergrepp begås ska Sverige vara ett land med en tydlig värderingsburen utrikespolitik som reagerar mot detta. Jag samarbetar gärna om det. Även om vi inte samarbetar med Vänsterpartiet på särskilt många områden samarbetar vi gärna också med Vänsterpartiet i dessa frågor för att lyfta fram dem och öka trycket på Sverige och EU att agera i FN och på andra sätt för att uppmärksamma de övergrepp som begås.

Uigurer förföljs på två sätt – dels för att de inte tillhör majoritetsbefolkningen i Kina och för att de strävar efter självstyre, dels för att de som muslimer utgör en religiös minoritet. Det innebär att de kan utsättas för dubbel press från myndigheterna i Kina, vilket också är mycket allvarligt och något som vi givetvis måste adressera och uppmärksamma.

Anf. 95 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Fru talman! Jag är glad att Fredrik Malm nu är så tydlig i sin retorik och även med att han tycker att regeringen borde göra mer i den här frågan. Jag hoppas att vi kan hitta enighet och samförstånd framöver och pressa regeringen att göra mer.

Jag vill dock återvända till Liberalernas stora nyhet i dag, som Fredrik Malm tog upp i sitt anförande. Ni vill flytta Sveriges ambassad i Israel från Tel Aviv till Jerusalem. Det verkar inte ha varit någon lång eller noggrann beredning, utan ni har tänkt er att rösta för en enskild motion från en kristdemokratisk ledamot. Känslan man får är att ni har kommit på det här lite i sista sekunden.

Jan Björklund twittrade för ett år sedan att ”Jerusalem ska erkännas som huvudstad och Palestina som stat när ett fredsavtal finns. Oklokt att göra något av detta i förväg. Pressa båda parter.” Därför blir man lite förvånad nu när Liberalerna svänger och vill ansluta sig till Trump och Bolsonaro. Även Polen och Ungern tycker att detta kan vara en bra idé. Det känns inte som att det är era bästa vänner som tycker att en ambassadflytt

är så himla bra. Hur ska det bli fred i Jerusalem när ni vill slänga bensin på brasan?

Anf. 96 FREDRIK MALM (L) replik:

Fru talman! Det är ju rena vulgärretoriken att försöka klumpa ihop Liberalerna med Donald Trump.

Sverige fattar givetvis beslut om sina diplomatiska beskickningar, och det rimliga enligt vår uppfattning är att Sveriges ambassader ligger i andra länders huvudstäder. Sverige har haft relationer och utbyte med Israel i 70 års tid nu, och det innebär väl rimligen att vår ambassad bör förläggas till Israels huvudstad – på samma sätt som Sveriges ambassad efter ett fredsavtal om ett självständigt Palestina med östra Jerusalem som huvudstad bör ligga i östra Jerusalem. Vi står mycket tydligt bakom en tvåstatslösning på Israel–Palestina-konflikten och ser med stor oro på alla de krafter som på olika sätt hämmar processen för att skapa en tvåstatslösning. För vår del är det rimligt att Sverige har goda relationer med båda stater och att vår ambassad vid lämplig tidpunkt förläggs till Jerusalem.

Anf. 97 LARS ADAKTUSSON (KD) replik:

Fru talman! Utifrån perspektivet att Liberalerna och Kristdemokraterna i det nya politiska landskapet har olika funktioner här i riksdagen och i relation till regeringen vill jag ställa en fråga till Fredrik Malm.

När det gäller utrikespolitiken delar vi uppfattning i de allra flesta frågor, och jag har stor respekt för Fredrik Malm som skicklig utrikespolitiker. De frågor där vi har samma uppfattning är stora frågor. Det handlar om utvecklingen i Mellanöstern, om Sveriges relation till Europeiska unionen och om vikten av att vi har en utrikespolitik som är grundad i Europapolitiken. Vi delar också uppfattning när det gäller mänskliga rättigheter och kampen för demokrati.

Men just därför tror jag att många som har sett Liberalernas starka engagemang i dessa frågor är bekymrade och konfunderade över det faktum att Liberalerna utan att på något sätt villkora eller förhandla om utrikespolitiken var beredda att släppa fram den nuvarande regeringen.

Jag tror att inte minst de som är angelägna om bättre relationer till Israel känner en besvikelse över att ledningen för Utrikesdepartementet och utrikesministern sitter kvar en mandatperiod till, den här gången med stöd av Liberalerna. Hur ser Fredrik Malm på detta?

Anf. 98 FREDRIK MALM (L) replik:

Fru talman! Ända sedan riksdagsvalet i september fram till januari när man till slut kom i mål har samtal förts. Utgångspunkten för Liberalerna var att vi ville söka stöd för en alliansregering, men vi måste också vara realistiska och se hur valresultatet blev. Om man vill att politiken ska förankras i mittfåran och framför allt att Sverige inte ska kastas in i regeringskriser under mandatperioden är det viktigt att ha en majoritetskonstellation och ett regeringsunderlag här i Sveriges riksdag som gör att beslut kan tas framöver, utan att vi dras mot extraval eller stora regeringskriser.

Detta ledde fram till att mitt parti, Centerpartiet, Miljöpartiet och Socialdemokraterna efter samtal enades om det januariavtal som nu har trätt i kraft. Men jag vill betona att det inte omfattar utrikespolitiken, precis som

Lars Adaktusson nämner. Det beror bland annat på att mitt parti förmodligen står närmare Lars Adaktussons parti än till exempel Miljöpartiet och Socialdemokraterna i många utrikespolitiska frågor. Vi menar att vi bör ta ansvar för den linje vi står för och måste kunna driva den i Sveriges riksdag. Därför omfattas inte utrikespolitiken av överenskommelsen.

I grund och botten är det dock så att Sverige måste kunna styras och ha en budgetordning och en ekonomisk politik som ligger fast. Nu närmar vi oss en lågkonjunktur, och det innebär att alla partier i Sveriges riksdag har ett ansvar för att få stabilitet i svensk politik. Vi har från Liberalernas sida bidragit till detta och kommer att fortsätta att göra det. På de områden där vi inte samarbetar befinner vi oss i opposition.

Anf. 99 LARS ADAKTUSSON (KD) replik:

Fru talman! Det alternativ som Liberalerna bestämde sig för var ju inte det enda för att styra Sverige. Samtidigt har jag självklart respekt för Liberalernas beslut, som naturligtvis fattas inom och av partiet självt.

Politik handlar i stor utsträckning om ideologi, värderingar och grundläggande syn på hur de politiska besluten ska fattas. Min känsla är att när den djupare dimensionen av politiken plötsligt blir förhandlingsbar i alla avseenden går något förlorat, och jag tror att väljarna känner att förtroendet för politiken minskar. Anser Fredrik Malm att ni har klarat att inte kompromissa med grundläggande värderingar och principer i den här uppgörelsen?

Anf. 100 FREDRIK MALM (L) replik:

Fru talman! I Lars Adaktussons första anförande fick jag en kanonad av vänliga ord och beröm, som jag vill tacka så mycket för. Jag anser också å min sida att Lars Adaktusson är en synnerligen kompetent och duktig politiker, som jag gärna samarbetar med framöver när det gäller viktiga utmaningar och de frågor som våra partier driver tillsammans.

Med detta sagt är det givetvis så att den lösning som regeringsfrågan nu fick i Sverige inte var det enda tänkbara alternativet. Det fanns andra alternativ, men flera av dem blockerades tyvärr under resans gång, vilket innebar att vårt parti i slutändan, i likhet med Centerpartiet, beslutade sig för att ställa sig bakom överenskommelsen mellan de fyra partierna.

Jag tror tyvärr inte att man kommer undan det faktum att det ofta förhandlas i politiken, och för ett parti handlar det då om att stå upp för sina värderingar och få så mycket inflytande som möjligt när det gäller det man vill få genomfört. På den punkten tycker jag att Liberalerna och även Centerpartiet har lyckats väldigt väl.

Anf. 101 JANINE ALM ERICSON (MP) replik:

Fru talman! Liberalerna har ju i dag meddelat att de tycker att Sveriges ambassad ska flyttas. Därmed sällar man sig till bland annat USA, som tidigare har meddelat detta. Det konstaterades då att detta ses som ett brott mot folkrätten och strider mot FN:s resolution, som gör tydligt att man tycker att frågan ska lösas i samband med ett fredsavtal. Det gläder mig att Fredrik Malm tydligt säger att Liberalerna fortfarande ställer sig bakom en tvåstatslösning, men denna inställning är ändå problematisk.

Jag skulle vilja fråga Fredrik Malm hur riksdagsgruppen har resonerat i denna fråga. Man har ju övergivit den klassiska liberala hållningen, som

bland annat Maria Leissner har gett uttryck för på Facebook i dag. Vad fick Liberalerna att överge den klassiska liberala hållningen för att i stället ansluta sig till andra länder som har en helt annan grund för sitt ställningstagande än folkrätten?

Anf. 102 FREDRIK MALM (L) replik:

Fru talman! Vi har inte övergett någon grundläggande liberal hållning över huvud taget. Liberalerna står bergfast bakom tanken på en tvåstatslösning. Vi vill gärna se en palestinsk stat bildas – dock inte på ruinerna av Israel, vill jag påpeka, utan vid sidan om Israel. En sådan lösning kan man bara komma fram till genom förhandlingar.

Samtidigt konstaterar vi att Sverige nu i över 70 års tid har haft relationer med Israel, och Israel är en utvecklad statsbildning. Israel har en huvudstad, och det är Jerusalem. Miljöpartiet kan bestrida detta, men det är ett faktum. I Jerusalem ligger landets parlament, där finns landets president, där ligger landets högsta domstol, där sitter landets regering och där finns landets centrala myndigheter. Då är det rimligt att Sverige också flyttar sin ambassad dit. Vi säger inte att detta ska ske i morgon utan vid en lämplig tidpunkt.

Detta är något helt annat än vad de statsledare säger som Janine Alm Ericson hänvisar till i sitt anförande. Det är ren vulgärretorik att försöka koppla ihop Liberalerna med Donald Trump. Alla borde veta att Liberalerna är mycket tydliga med att vi är ett liberalt parti och absolut inte står bakom den högerradikala agenda som Donald Trump driver.

Anf. 103 JANINE ALM ERICSON (MP) replik:

Fru talman! Det är ändå bra att Fredrik Malm understryker att man fortfarande har denna inställning. Samtidigt är det inte konstigt om man blir oroad efter det beslut som nu är fattat och de signaler det sänder. Att säga att detta är vulgärretorik är lite att avfärda den oro som faktiskt finns. Det finns ju inte skäl att tro att detta förenklar en lösning av konflikten, snarare tvärtom.

När USA gick ut med att man skulle flytta sin ambassad skrev Fredrik Malms partikamrat Birgitta Ohlsson att det fanns skäl att tro att utspelet gjordes av inrikespolitiska orsaker. Jag skulle vilja fråga Fredrik Malm om vi kan vara helt säkra på att det inte är så att Liberalerna vill driva frågan och gå ut med ett så här drastiskt förslag för att rikta mer uppmärksamhet mot sitt eget parti och skjuta riksdagsgruppens problem ifrån sig.

Anf. 104 FREDRIK MALM (L) replik:

Fru talman! Jag kan bara konstatera att Liberalerna står bakom en tvåstatslösning men anser att Sveriges ambassad bör ligga i huvudstaden i de länder där vi är verksamma. I övrigt är det så, fru talman, om detta nu måste poängteras här, att jag representerar Liberalerna. Jag representerar inte Förenta staternas regering. Om Janine Alm Ericson har synpunkter på amerikanska ställningstaganden i olika frågor får hon nog vända sig till USA:s beskickning i Sverige, som ligger i vår huvudstad Stockholm, vill jag påpeka.

Anf. 105 JANINE ALM ERICSON (MP):

Fru talman! Vi lever i en värld som vi alla har gemensamt ansvar för. Våra handlingar påverkar förutsättningarna för människor i andra delar av världen liksom förutsättningarna för framtida generationer.

Agenda 2030 med de 17 globala målen för en hållbar värld ger Sverige och världen en unik möjlighet att bekämpa fattigdom och orättvisor. Men det kräver mod och handlingskraft. Det kräver att alla politikområden strävar åt samma håll och inte motverkar varandra. I detta arbete ska Sverige ha en ledande roll.

Klimatet är vår tids ödesfråga. Förra året sattes värmerekord över hela norra halvklotet. Klimatförändringarna är inte längre något otäckt framtidsscenario, utan de är här med kraft. De som drabbas värst är de med minst resurser.

Vissa länder runt ekvatorn, som små önationer, riskerar att ödeläggas av extrem torka eller översvämningar. Klimatförändringarna ökar också risken för konflikter, fattigdom och hunger. De undergräver också de mänskliga rättigheterna och är en växande orsak till ofrivillig migration.

Arbetet för att skydda grundvatten från att försvinna, åkrar från att torka ut och hem från att slukas av havet är en viktig del i Sveriges fattigdomsbekämpning och har därför fått en central roll i vårt biståndsarbete. Detta arbete måste stärkas ytterligare.

Fru talman! Sverige är det första land i världen som har en uttalat feministisk utrikespolitik. Det innebär att regeringen i alla sammanhang ska driva jämställdhetsarbetet framåt, även i de sammanhang där konservativa och antifeministiska röster är högljudda. När president Donald Trump införde the global gag rule, som effektivt ströp allt bistånd till organisationer som arbetar med kvinnors sexuella och reproduktiva hälsa och rättigheter, tog vi initiativet till She Decides, som redan den första dagen samlade in 181 miljoner euro för att dessa organisationers viktiga arbete skulle kunna fortsätta.

Vi får inte nöja oss förrän alla flickor och kvinnor har makten över sina egna kroppar. Alla strider för kvinnors rättigheter som generationer före oss har ut kämpat kan inte längre tas för givna. De måste vinnas ännu en gång.

Fru talman! Under förra mandatperioden drev Miljöpartiet igenom den största biståndsbudgeten någonsin. Det gläder mig att enprocentsmålet nu ligger fast under den här mandatperioden. Sverige kommer inte att svika de mest utsatta. Vårt utvecklingssamarbete och vårt humanitära bistånd ska fortsätta skapa förutsättningar för bättre levnadsvillkor för människor som lever i fattigdom och förtryck.

Fru talman! Vi lever i en tid då det har blivit viktigare att stärka och försvara demokratin, även här hemma i Europa. Vi ser ett minskat förtroende för demokratiska institutioner och ökade klyftor mellan väljare och politiska eliter. Journalister, civilsamhällesorganisationer, aktivister och MR-försvare utsätts för repressalier, och deras möjlighet att verka begränsas.

I flera av EU:s medlemsländer är demokratins grundfundament under attack. Högerextrema partier sitter på allt fler stolar i europeiska regeringar och parlament och utmanar de demokratiska institutionernas värde och legitimitet. Dagens auktoritära ledare kommer ofta till makten genom fria

val. Därefter monteras demokratin långsamt ned. Deras hatiska politik hotar såväl människors rättigheter som den hållbara omställning som vi måste förverkliga.

Vi måste försvara demokratin, yttrandefriheten, organisationsfriheten, pressfriheten och rättsstaten. EU ska vara en stark kraft för rättigheter och rättvisa i och utanför unionen.

Fru talman! I dag befinner sig över 65 miljoner människor på flykt från förtryck, förföljelse, väpnad konflikt och könsrelaterat våld världen över. Det är större flyktingströmmar än i någon annan tid. Sverige är redan i dag världens största givare av kärnstöd till UNHCR:s viktiga humanitära insatser, och det ska vi fortsätta att vara. Vi vet att det kommer att vara utmanande, men vi måste arbeta hårt för att säkerställa att EU:s gemensamma asylpolitik inte urholkar asylrätten eller bryter mot internationella konventioner.

Sverige ska fortsätta att vara en humanitär stormakt. Vårt bistånd behövs. De humanitära organisationerna är skamligt underfinansierade. Nöd- hjälp är viktigt för att rädda liv och minska lidande. Men mediciner, filter och matpaket kommer aldrig att kunna lösa konflikterna. Därför är det viktigt att biståndet också går till att långsiktigt förebygga konflikter och förhindra återfall genom stärkt fredsbyggande.

Ska vi med legitimitet kunna stå upp för en fredligare och friare värld kan vi inte fortsätta att exportera vapen till diktaturer. Därför är vi stolta över att ha enats om att vår vapenhandel med de icke-demokratiska länder som deltar i kriget i Jemen ska stoppas.

Runt om i världen rustas arméer upp, och kärnvapenavtal som reglerar USA:s och Rysslands nedrustning sägs upp. Miljöpartiet har alltid arbetat och kommer alltid att arbeta för nedrustning och för en värld helt fri från kärnvapen. Det är en politik vi kommer att fortsätta driva här i riksdagen, i EU och internationellt.

För oss miljöpartister är det en självklarhet att de mänskliga rättigheterna är universella. De ska gälla alla, alltid och över alla landsgränser.

Anf. 106 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Fru talman! Det var väldigt många stora ord från Miljöpartiet i dagens anförande. Man talade sig varm för att man inte skulle svika de utsatta. Man talade om den feministiska utrikespolitiken och så vidare.

Det sistnämnda, den feministiska utrikespolitiken, är mer att betrakta som plakatpolitik. Det säger ganska många svenskar i dag om man frågar dem. Regeringens politik under den gångna mandatperioden har ju knappast varit något som på riktigt har gynnat utsatta kvinnor.

Jag tänkte ta några exempel. Under Iranprotesterna såg vi så gott som inget stöd från Sveriges sida till de modiga kvinnor som stod upp mot islamistiskt förtryck i Iran. Vidare har Sverige stött Saudiarabiens medlemskap i FN:s kvinnokommission. Också när det gäller händelserna i Afrinprovinsen i Syrien, där Turkiet brutalt attackerade fredliga kurder, var regeringen förhållandevis tyst.

Man har dessutom gett bistånd till brutala islamistgrupper, framför allt i Syrien men även i andra länder, genom bistånd till exempelvis Islamic Relief, en organisation som kopplas till det brutala Muslimska brödraskapet.

Min fråga är ganska enkel: Avser Miljöpartiet att fortsätta med bistånd till exempelvis Islamic Relief eller andra organisationer som har nära kopplingar till islamistiska organisationer?

Prot. 2018/19:52
13 februari

Utrikespolitisk debatt

Anf. 107 JANINE ALM ERICSON (MP) replik:

Fru talman! Jag vet inte riktigt var Sverigedemokraterna har fått information om att den feministiska utrikespolitiken inte skulle ha gynnat utsatta kvinnor. Om man bryr sig om att sätta sig in i hur stöd fördelas och hur man jobbar systematiskt med de här frågorna runt om i världen kommer det att stå ganska klart att den feministiska utrikespolitiken och alla de delar den omfattar har gjort livet lättare för miljontals kvinnor. Där behöver Markus Wiechel nog läsa på en hel del.

Hur svenskt bistånd och stöd betalas ut är nog kontrollerat. Det ska naturligtvis inte gå till terroristorganisationer eller andra som inte står upp för mänskliga rättigheter, folkrätt och annat. Det är bestämt redan innan. Händer sådana saker finns det kontroller. Det följs upp, och man gör naturligtvis saker åt det.

När det gäller de exempel som Wiechel tar upp har jag inga belägg vare sig för eller emot, men jag vill verkligen understryka att svenskt bistånd går till fattigdomsbekämpning, stärkande av svaga stater och insatser för att till exempel bättre kunna ta hand om klimatförändringar som kan drabba fattiga stater.

Anf. 108 MARKUS WIECHEL (SD) replik:

Fru talman! Som sverigedemokrat är jag en varm anhängare av att hjälpa utsatta människor, oavsett om det är i Sverige eller i andra länder. Jag skulle nog säga att detta att man kallar det för en feministisk utrikespolitik är en snygg pr-kupp, men det säger faktiskt inte särskilt mycket.

Under åren med Stefan Löfven som statsminister har det gjorts enorma avräkningar från biståndsbudgeten till följd av flyktingmottagandet i Sverige. Det handlar främst om unga män som kommer till Sverige och som saknar skyddsbehov i och med att de har passerat en rad säkra länder. Detta sker på bekostnad av de människor i flyktingläger som behöver svenskt stöd, främst kvinnor och utsatta.

Jag förstår inte hur man kan kalla detta en feministisk utrikespolitik, men det har regeringen framgångsrikt gjort.

Organisationen Islamic Relief har fått svenskt stöd. Vad är egentligen regeringens syn på Muslimska brödraskapet?

Anf. 109 JANINE ALM ERICSON (MP) replik:

Fru talman! Det är bra att höra att Sverigedemokraternas inställning är att hjälpa utsatta människor, för den uppfattningen får vi inte alltid i debatten, där era företrädare uttrycker många andra saker.

Vad gäller avräkningarna kämpar Miljöpartiet hela tiden för att göra dem så små som möjligt. Vår grundinställning är att bistånd ska gå ut i världen för att hjälpa de allra fattigaste. Ibland kan det dock vara nödvändigt med avräkningar, och vi står bakom det regelverk som finns inom OECD-Dac och följer det.

Att vi genom detta skulle lämna kvinnor och barn som behöver stöd åt sitt öde är helt fel. Sverige är ju en av de största givarna till humanitärt katastrofbistånd, och därför är det en dålig argumentation.

Anf. 110 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Fru talman! För mig var det ljuv musik när Janine Alm Ericson talade om vapenexporten, och jag var glad att höra det. Miljöpartiet har också varit tydligt med att en av partiets segrar i 73-punktsprogrammet var att det blev tydligare skrivningar om vapenexporten till de krigförande länderna i Jemenkonflikten. Det är dock lite diffust när man talar om principiell inställning för de fyra partierna, men det kan vi återkomma till.

Det är snart fyra år sedan den saudiledda koalitionen inledde ett bombanfall, och under nästan hela förra mandatperioden pågick detta krig. Även då satt Miljöpartiet i regeringen. Varför agerade inte Miljöpartiet tydligare då? Varför dröjde det ända fram till denna mandatperiod innan man krävde ett stopp? Vänsterpartiet har ju länge krävt ett stopp.

Det var också den förra regeringen som tog fram regelverket för vapenexport. Det regelverket är dock ganska otydligt vad gäller om man verkligen sätter stopp för vapenexport till diktaturer och människorättskränkare. Ni svängde också om asylrätten.

Miljöpartiet stoltserar ofta med att ha sina rötter i freds- och asylrörelsen, men det rimmar lite illa med vad vi ser i verkligheten.

Kommer regeringen verkligen att sätta stopp för vapenexporten denna gång? Varför gjorde ni inte det förra gången? Varför lade ni inte fram tydligare lagförslag om vapenexporten om det är detta ni vill? Ge oss något konkret! När tänker Miljöpartiet verkligen sätta stopp för vapenexporten till den saudiledda koalitionen?

Anf. 111 JANINE ALM ERICSON (MP) replik:

Fru talman! Håkan Svenneling har rätt i att vi hela tiden varit tydliga med att vi absolut inte vill se någon vapenexport till diktaturer, och den inställningen har vi haft länge. Det gick vi också hårt in med i förhandlingarna om den nya lagstiftningen under förra mandatperioden, men vi nådde tyvärr inte ända fram.

Vi kommer att fortsätta att jobba för att det ska bli ett stopp för vapenexporten. Ett ytterligare steg i denna för oss mycket viktiga fråga tas nu i januariavtalets 73-punktsprogram, och vi fortsätter att slåss för den ända tills vi har fått en bättre situation.

Anf. 112 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Fru talman! Det är bra att man vill gå i denna riktning.

I dag fattas besluten av myndigheten ISP, men när det gäller vissa ställningstaganden kan besluten överlätas åt regeringen för att det ska bli mer tydligt. Kommer man att göra det i fallet med vapenexporten till den saudiledda koalitionen? Då skulle man tydligare visa den principiella inställningen från de två regeringspartierna men också från januariavtalets alla fyra partier.

En annan fundering gäller det uppmärksammade fallet med Luftfartsverkets dotterbolag som hade ett samarbete med Förenade Arabemiraten. I praktiken visade det sig att man genom en flygledartjänst gav militär flygledning för att hjälpa Förenade Arabemiraten att kriga i Jemen.

Avser Miljöpartiet att sätta stopp för alla typer av samarbeten med de krigförande staterna i Jemenkonflikten?

Anf. 113 JANINE ALM ERICSON (MP) replik:

Fru talman! Hur regelverket ska se ut framöver när frågan ska hanteras får vi återkomma till, för det har jag inte svar på i dag. Jag vet inte om man har kommit överens om det. Det är snarare målsättningen som är det viktigaste, och den är vi glada över att vi har fått på plats.

Det är tydligt att det är ett stopp. Det finns dock alltid delar i avtal så att man inte gör avtalsbrott, men de kommer att hållas så strikt som möjligt.

Detta med flygledarstödet ser jag som helt oacceptabelt.

Anf. 114 LARS ADAKTUSSON (KD) replik:

Fru talman! De senaste åren har vi fått rapporter om att det inom Miljöpartiet finns problem med personer kopplade till islamism. Det mest uppmärksammade fallet gällde statsrådet Mehmet Kaplan, som hade kopplingar till Grå vargarna i Turkiet och även gjorde direkt antisemitiska uttalanden i medierna.

Antisemitism är islamismens dna. Hatet mot judar för att de är judar finns i all islamism. Det är viktigt att inse det och att på alla sätt motverka det.

Inom EU pågår ett viktigt arbete mot islamism, och som ett led i det arbetet en europeisk definition av begreppet antisemitism. Definitionen har tidigare antagits av EU-kommissionen och av OSSE. Definitionen har tagits fram av International Holocaust Remembrance Alliance, och tanken är att detta ska vara ett viktigt redskap i arbetet mot antisemitism och klargöra vad antisemitism egentligen är.

Detta har välkomnats av olika parter i Europas länder och även av judiska organisationer, politiska partier i Israel, antirasistiska rörelser och så vidare.

Miljöpartiet valde dock en annan väg. När Europaparlamentet för drygt ett år sedan behandlade förslaget att anta den gemensamma definitionen av antisemitism röstade Miljöpartiet emot.

Hur kommer det sig att Miljöpartiet inte vill se en gemensam definition av antisemitism i Europa, vilket skulle underlätta det viktiga arbetet mot just antisemitism?

Anf. 115 JANINE ALM ERICSON (MP) replik:

Fru talman! Låt mig understryka att Miljöpartiet tycker att det mycket viktigt att jobba mot antisemitism, överallt och alltid. Det är oacceptabelt att det fortsätter att finnas en sådan utbredd antisemitism, inte bara från islamister utan även från andra grupperingar.

Regeringen kommer under mandatperioden att se till att stärka minnet av Förintelsen så att ingen glömmes, vilket är en del av detta tankekomplex.

Jag känner tyvärr inte till varför våra EU-parlamentsledamöter röstade emot, så jag kan inte svara på den frågan. Men låt mig försäkra Lars Adak-tusson om att Miljöpartiet och miljöpartister är beredda att varje dag ta kampen mot antisemitismen.

Anf. 116 LARS ADAKTUSSON (KD) replik:

Fru talman! Jag respekterar att Janine Alm Ericson inte är informerad om just detta.

Låt mig göra en notering, och det är att Miljöpartiet genom åren ofta har varit emot politiska förslag som kan uppfattas som ett stöd för Israel. Miljöpartiet har under lång tid haft en fientlig inställning till Israel. Från grundaren Per Gahrton går en åsiktsmässig linje till Gustav Fridolin, Mehmet Kaplan, Yasri Khan och så vidare.

Häromdagen stod jag i just denna talarstol och debatterade det svenska biståndet till palestinska områden med Peter Eriksson från Miljöpartiet. Miljöpartiet bidrar genom stöd till biståndet till att hålla en regim under armarna som dagligen och stundligen sprider antisemitism, samtidigt som vi nu talar om vikten av att bekämpa detta. Det går inte ihop, tyvärr.

Anf. 117 JANINE ALM ERICSON (MP) replik:

Fru talman! Jag vill säga emot att Miljöpartiet skulle ha en fientlig inställning till Israel – det är verkligen inte sant.

När det kommer till stödet till Palestina har vi inget budgetstöd. Det finns inget statligt budgetstöd som går direkt till den palestinska myndigheten, utan stöd ges utifrån folkrätten, EU:s gemensamma ståndpunkter och FN:s resolutioner. Detta tycker jag att vi ska vara helt på det klara med.

Det stöd vi ger följs upp och stöder inte alls de fientliga aktioner som genomförs mot Israel. Israel har naturligtvis legitimitet i att skydda sig och sin befolkning. Däremot ser vi att det finns stor kritik mot hur det palestinska folket i Israel behandlas, där bland annat folkrätten åsidosätts. Vi tycker att detta är allvarligt.

Anf. 118 KENNETH G FORSLUND (S):

Fru talman! Vanligtvis brukar jag i olika utrikespolitiska sammanhang här i kammaren och på andra ställen framhålla att totalt sett blir världen sakta bättre. Färre svälter, fler har ett jobb och kan klara sin försörjning på egen hand, färre dör av sjukdomar som enkelt kan undvikas och fler barn och ungdomar, framför allt flickor, än någonsin tidigare går i skolan. Sakta, steg för steg, blir världen totalt sett bättre för varje dag. Detta är viktigt att komma ihåg när vi dagligen möts av relevanta och viktiga beskrivningar av krigets fasor och annat elände som också finns i världen.

Tyvärr är det så att samtidigt som världen totalt sett blir bättre ökar de säkerhetspolitiska spänningarna i dagsläget. Här i vårt land och vår region tittar vi med berättigad oro på utvecklingen i Ryssland, både politiskt och militärt. Men den viktiga, stora och långsiktiga förändring som håller på att ske i världen är den stora upprustning som sker i Asien, bland annat i Kina. Detta kommer steg för steg att flytta den säkerhetspolitiska tyngdpunkten i världen från Europa, där den legat under många decennier, till Asien. Det är inte så att spänningarna minskar i Europa, utan de kan till och med bli mer komplicerade att reda ut.

I den säkerhetspolitiska utveckling som pågår i världen ska vi heller inte glömma bort Indien, som är ett land som också utvecklas mycket och starkt just nu, i positiv riktning i många fall, men landet ägnar också sig åt en stor upprustning.

Att diskutera global säkerhet och endast prata om militära hot vore dock fel, för den globala säkerheten handlar inte bara om militär säkerhet. Den breda säkerhetspolitiken – det breda säkerhetspolitiska begreppet – är i själva verket kanske ännu viktigare, med de hot som vi, hela mänskligheten, står inför i form av naturkatastrofer och extremväder.

I den del av världen där vi befinner oss är vårt land ett känsligt högteknologiskt samhälle där små tekniska fel kan få stora konsekvenser, som faktiskt ytterst kan förlama hela samhället. Denna breda säkerhetspolitiska hotbild är viktig att ha i minnet, och det är detta vi måste ha beredskap för, nationellt naturligtvis men också internationellt, i samarbete med andra.

Fru talman! Jag är inte nationalist, utan jag är internationalist. Jag tror verkligen, och har alltid trott, att världen blir bättre av samarbete. En värld av samarbete är en säkrare värld, och i en säkrare värld med mer samarbete måste också kvinnors plats vara en självklarhet, även i den säkerhetspolitiska diskussionen. Detta är en av de viktiga sakerna i den feministiska utrikespolitik som den nuvarande socialdemokratiska ledda regeringen driver.

Dagens utveckling, där fler och fler länder går in i nationalismens och protektionismens återvändsgränd, är farlig. Ytterst är det också ett säkerhetspolitiskt hot.

De tre d:n som utrikesministern tidigare i dag pekade ut i regeringens utrikespolitiska deklaration är väldigt välformulerade och glädjande: demokrati, delat ansvar för fred och säkerhet samt diplomati. Att sätta dessa tre D:n främst i den svenska utrikespolitiken, grundat på att det är en feministisk utrikespolitik, pekar ut en bra väg framåt för svensk utrikespolitik. Den ska leda till att Sverige ger sitt bidrag till global fred och säkerhet. (Applåder)

Anf. 119 HANS ROTHENBERG (M):

Fru talman! Det pågår stora förändringar av den globala handeln. Världen ser många nya och intressanta marknader öppnas som kan vara till stor nytta för ömsesidig handel. Men det finns också underströmmar som vill något annat än vad de till synes utger sig för. Inför detta ska vi i Sverige vara observanta och framför allt inte naiva.

E-handeln ökar markant. Den är ett globalt fenomen som förändrar distributionsströmmarna radikalt från oceangående bulktransporter till mer individuella och snabbgående leveranser. Detta inverkar på produktionen och logistiken och får givetvis också miljökonsekvenser.

Vi ser också att handelsavtalen blir mer bilaterala. Detta är en ren konsekvens av att det gamla Dohaavtalet aldrig någonsin blev verklighet. Det är också en konsekvens av att några dominerande handelsnationer använder handeln som ett geopolitiskt redskap att tillskansa sig förmånligare positioner.

Trots detta finns det ljusa tecken i handelsskyn. Den 1 februari i år trädde frihandelsavtalet mellan EU och Japan i kraft. Det är det största frihandelsavtalet någonsin och rymmer en tredjedel av världsekonomin. Det är viktigt i dag för jobb och tillväxt hemma i Sverige, men det är också rätt signal om öppenhet när protektionismen ökar i världen. Världen behöver fler sådana handelsavtal.

Fru talman! Imperialismen som vi känner den har i sina tidigare inkarnationer varit antingen politisk, ekonomisk, militär eller kulturell. Men

den har sällan varit allt på en och samma gång. Världen står inför en ny maktordning med en målmedveten agenda som vi aldrig tidigare skådat.

Det går givetvis inte att ha en utrikespolitisk debatt utan att ta upp Kina som en expansiv maktfaktor. Kinas holistiska syn på nationell säkerhet inkluderar politik, intern säkerhet, militär och ekonomi men även kultur, samhällsutveckling, informationsutbyte och kärnkraft. Den långsiktiga strategin är att Kina år 2049, då folkrepubliken fyller 100 år, ska vara en framstående högteknologisk industrination som är ekonomiskt och militärt stark, samtidigt som landet fortfarande ska vara en framgångsrik socialistisk stat. Allt detta underblåses av den kinesiska nationalismen, som vill att landet ska bli framgångsrikt och återta vad man uppfattar som dess rättmätiga plats i världsordningen.

Detta är en viktig drivkraft bakom kinesiska utlandsinvesteringar, som också förklarar varför deras företag med utländsk verksamhet uppmuntras att försöka komma över intressant teknik som även kan användas militärt. Vi ser det runt om i världen, och vi ser det i Sverige.

Kina förespråkar frihandel och öppenhet, men agerar protektionistiskt. Västvärldens marknadsekonomier har inte ekonomiskt utbyte på lika villkor med statskapitalistiska Kina. Dessutom lider icke-kinesiska företag av bristande skydd av patent, omfattande industrispionage och krav på teknisk överföring för att få marknadstillgång i Kina.

Fru talman! Med ekonomiskt inflytande följer också politisk påverkan. Friheten, harmonin och toleransen kan aldrig tas för given. När stunder av tankar på ”faran över” infaller är det alltid som farligast. Det lurar alltid krafter i de lugnaste vatten som mer eller mindre öppet och utifrån olika bevekelsegrunder vill ändra på rådande ordning.

Enligt OECD är Kina ett av de minst öppna länderna för utländska investeringar, även bland andra utvecklingsekonomier, medan OECD-länderna hör till de mesta öppna marknaderna i världen.

EU och Sverige måste beakta att vissa kinesiska investerare inte enbart agerar med kommersiella motiv, vilket kan påverka Europas och Sveriges säkerhet.

Sverige och EU behöver en Kinastrategi och en avsevärt ökad kunskap om detta land i Sveriges myndighetsväsen. Sverige behöver också granska vissa utländska investeringar för att undvika att de underminerar svenska totalförsvarsintressen eller ger utländska företag monopolställning på för Sverige viktiga marknader. EU bör därför gå samman med likasinnade länder, såsom USA, Japan, Sydkorea och Australien, för att öka påtryckningarna på Kina att leva upp till sin uttalade ambition att öppna marknaden för omvärlden.

Detta gäller inte bara Kina. Uppmärksamheten måste alltid upprätthållas mot alla krafter, stora som små, där expansionistiska ambitioner samsas med totalitära idéer om att människors frihet ska beskäras. Det kan gälla militärt och ekonomiskt ambitiösa länder var än i världen de uppträder.

Fru talman! Som jag inledde med ser världen många nya och intressanta marknader öppnas. De kan och bör vara till nytta för att utveckla ömsesidig handel. Men dessa underströmmar som vill något annat än vad de till synes utger sig för måste vi alltid vara uppmärksamma på. Inför det ska vi i Sverige vara observanta och framför allt inte naiva. Inför det är handeln vårt bästa redskap.

(Applåder)

Anf. 120 BJÖRN SÖDER (SD):

Fru talman! När Sovjetunionen föll samman i början av 1990-talet var det många som hoppades på ett Ryssland i alltmer fredlig och västvänlig utveckling. Till att börja med såg det ganska positivt ut. Men den som känner sin historia vet dock att försiktighet snarare än hoppfullhet är bra att ha som riktmärke när man ska sja om framtiden.

När jag som 20-åring och ganska ny i politiken i slutet av 1990-talet skrev avsnittet om vår försvarspolitik i vårt ungdomsförbunds första principprogram varnade jag, trots att det just då såg ut att vara en hyfsat positiv utveckling i Ryssland, för att situationen snabbt skulle kunna komma att förändras. Jag skrev: Att då besluta om nedrustning av svenska försvaret, med hänseende till vad som hände efter försvarsbeslutet 1925, är vansinnigt. Ett nedrustat försvar tar årtal att bygga upp igen. Den tiden har man inte vid ett krigshot i modern tid.

Tyvär var inte de då närvarande riksdagsledamöterna här i kammaren lika förståndiga. Slakten av den svenska försvarsförmågan fortsatte. Inte ens Rysslands aggressionskrig mot Georgien 2008, eller för den delen Ukraina 2014, föranledde regeringspartierna att vakna upp ur sin törnsömn.

Fru talman! I augusti 2008 gick Ryssland in militärt i Georgien. Det kortvariga kriget som följde kostade ett antal civila människor livet, en stor mängd hus och infrastruktur förstördes och över 100 000 människor tvingades fly från sina hem för att undkomma striderna.

Vid den vapenvilan som kom till stånd den 12 augusti 2008 sades det bland annat att de ryska styrkorna som fanns i landet skulle återvända till de platser som de höll före de senaste fientligheterna.

I sommar har det gått elva år sedan kriget tog slut. Trots att så lång tid har passerat är fortfarande 20 procent av Georgiens territorium under illegal ockupation av Ryssland. Och Ryssland har inte bara kvarstannat på georgiskt territorium. Man har till och med ökat sin närvaro genom tillförsel av militär materiel, fordon och soldater.

I de av Ryssland ockuperade områdena har diskriminering och våld mot civila ökat, och mänskliga rättigheter har försämrats sedan 2008.

Rysslands agerande på georgiskt territorium är fullständigt oacceptabelt. Det sker inte bara i strid med internationell rätt. Ryssland bryter också mot vapenvilan från den 12 augusti 2008.

Den svenska regeringen har varit aktiv i Georgienfrågan under årens lopp. Ja, det stämmer. Men den som läste den utrikespolitiska deklARATIONEN här i dag vet att varken Georgien eller för den delen andra länder som lider under rysk ockupation över huvud taget nämndes, förutom Ukraina. Det visar väl lite grann att intresset för just dessa områden har svalnat från regeringens sida, alltså att man inte ens nämner dessa länder.

Vi sverigedemokrater anser att mer måste göras för att stötta Georgien i deras strävande efter fred och demokratisk utveckling. Den enskilt viktigaste frågan är att få Ryssland att tillämpa vapenvilan från 2008.

Fru talman! Rysslands anfallskrig mot Ukraina 2014 och den illegala annekteringen av Krim, som var ett uppenbart brott mot Helsingforsavtalet, visade att kriget i Georgien inte var en enskild händelse utan bara ännu ett steg i en säkerhetspolitisk utveckling i Ryssland som är mycket negativ och oroande.

Prot. 2018/19:52

13 februari

Utrikespolitisk debatt

Vi sverigedemokrater har länge varnat för denna utveckling och har sedan långt före vårt riksdagsinträde 2010 påtalat det oansvariga med att rusta ned den svenska försvarsförmågan. För Sveriges del är inte minst Rysslands agerande på och kring Östersjön de senaste åren mycket oroande.

När detta förs på tal svarar alltid ett antal partier med att föra fram ett svenskt Natomedlemskap som enda sättet att förbättra vår säkerhetspolitiska situation. Märkligt nog, mina vänner, framförs åsikten av just de partier som krossade resterna av det svenska invasionsförsvaret och satte oss i den sits som vi i dag befinner oss i.

Vi sverigedemokrater ser, som sagt, med oro på utvecklingen i Ryssland och det försämrade säkerhetspolitiska läget i vår del av Europa. Vi är dock övertygade om att ett svenskt medlemskap i Nato endast skulle öka anspänningen på och kring Östersjön. Det skulle göra Östersjön till ett innanhav av Natoländer, eftersom Finland med all sannolikhet skulle följa efter Sverige. Det skulle rubba den geostrategiska balansen i vårt närområde något oerhört, vilket skulle vara negativt för både Sverige och det svenska folket.

Vi sverigedemokrater svarar med att vi i stället borde fördjupa samarbetet med Finland ännu mer. Vi borde ingå i ett försvarsförbund med Finland och samtidigt kraftigt öka den svenska försvarsförmågan. Detta skulle höja tröskeleffekterna och göra det mycket svårare för en angripare att angripa våra båda länder. Genom detta skulle vi också bibehålla vår neutralitet i förhållande till de stora militärallianserna. Samtidigt skulle det också verka för en avspänning i vår del av Europa.

Slutligen skulle jag vilja ge en kommentar till det som har kommit fram tidigare i debatten från representanter för både Centerpartiet och Liberalerna. Kerstin Lundgren hävdade tidigare att man hade två onda ting att välja mellan när man röstade emot Kristersson och släppte fram Löfven. Fredrik Malm från Liberalerna sa att man skulle agera som oppositionsparti när det gäller utrikespolitiken. Men man kan inte både äta kakan och ha den kvar. Det var faktiskt så att man aktivt röstade rött mot Moderaternas partiledare och passivt släppte fram statsminister Löfven. Därmed har man också släppt fram regeringens utrikespolitik.

(Applåder)

Anf. 121 KENNETH G FORSLUND (S) replik:

Fru talman! I många stycken tror jag att det inte var någon som blev upprörd över Björn Söders beskrivning av den säkerhetspolitiska utvecklingen och Rysslands aggressioner runt om i Europa. Sedan har jag andra uppfattningar än Björn Söder om det kloka i att göra en omställning av det svenska försvaret på 90-talet, och jag har säkert andra uppfattningar än Björn Söder på ytterligare några punkter.

Det intressanta i det resonemang som Björn Söder tar upp är dock det ryska agerandet. Det är nämligen viktigt för svensk del och för svensk säkerhetspolitik. Vad är Björn Söders tanke om och analys av varför Ryssland agerar på detta sätt?

Anf. 122 BJÖRN SÖDER (SD) replik:

Fru talman! Det råder nog ingen tvekan om varför Ryssland agerar på det här sättet. När det gäller till exempel Georgien och Ukraina, och även

andra ställen, är det ett effektivt sätt att förhindra dessa länder att söka sig västerut. Det omöjliggör till exempel Natomedlemskap för de här länderna, som har uttryckt en vilja att gå med i Nato. Om gränslinjerna inte är lösta utan omfattas av konflikter hindrar det enligt Natos stadgar en stat att ansöka om medlemskap i Nato. Det är alltså ett effektivt sätt för Ryssland att hålla Nato borta från sin absoluta närhet. Det tror jag inte att det råder någon tvekan om.

Jag har också ställt mig frågan till exempel när det gäller hur Ryssland agerar i Östersjöområdet och hur de agerar mot Sverige, med kränkningar av vårt territorium och liknande. Det driver kanske till sist det svenska folket att vilja söka sig till Nato, och det borde ju Ryssland inse inte är rätt väg att gå.

Anf. 123 KENNETH G FORSLUND (S) replik:

Fru talman! Vad gäller utrikesdeklarationen, Sveriges politik gentemot Ryssland och Rysslands agerande när det gäller Georgien, Ukraina och annat bör jag naturligtvis påpeka följande: För det första ryms inte allt i en utrikesdeklaration, och för det andra är Sverige det land som mycket tydligt och hårt driver linjen att EU ska fortsätta med sina sanktioner mot Ryssland just på grund av landets agerande i form av kriget i Ukraina, annekteringen av Krim och så vidare.

Björn Söder pekar på att Ryssland vill omöjliggöra för länder att söka sig västerut, gå med i Nato och så vidare. Jag delar nog faktiskt helt och hållet den bedömningen. Men varför är det så viktigt för Ryssland att länder inte fritt ska kunna göra sina val vad gäller säkerhetspolitik och annat?

Anf. 124 BJÖRN SÖDER (SD) replik:

Fru talman! Den frågan skulle Kenneth G Forslund kanske ställa till ryska företrädare, men själv är jag övertygad om att det handlar om att Ryssland efter Sovjetunionens fall var på dekis – om jag får använda det ordet – men under den här tiden har velat bli en världsspelare igen. Det är klart att man då inte accepterar att större allianser från västvärlden och liknande börjar etablera sig i den omedelbara närheten och i den omedelbara intressesfären. Det är klart att man därför försöker slå tillbaka detta.

Jag vill bara poängtera att jag tycker att det är svagt av regeringen att i sin utrikespolitiska deklaration inte ens nämna länder som exempelvis Georgien. Det är på något sätt ett tecken på att det har fallit i glömska. Man nämner Ukraina, men man nämner inte till exempel Georgien. Det finns även andra länder som i alla fall borde nämnas i deklarationen.

Anf. 125 MAGNUS EK (C):

Fru talman! Mina partikollegor och utskottskollegor har redan på ett förtjänstfullt sätt redogjort för Centerpartiets ställning och hållning i ett antal angelägna frågor i utrikespolitiken. Jag tänker därför ta mig lyxen att tala uteslutande om ett ämne som ligger mig och Centerpartiet varmt om hjärtat, nämligen förhållandet till den allra närmaste omvärlden – våra nordiska grannar och vänner.

Det nordiska samarbetet är det kanske mest naturliga samarbetet för Sverige. Det är det inte i den meningen att det står mot våra andra åtaganden och våra andra internationella samarbeten vare sig i EU, på försvars-

området eller inom Förenta nationerna utan för att våra länder har historiska mänskliga, ekonomiska och kulturella kopplingar som fortsätter in i vår tid.

Man får ibland intrycket att det nordiska samarbetet och de nordiska relationerna är något som tillhör det förgångna. Man får intrycket att människor flyttade från Finland till Sverige på 1800-talet eller tidigare och att det inte är någonting som lever i vår tid, och man får intrycket att det inte kan vara lika intressant att flytta över den svensk-norska gränsen i dag som det var för 300 eller 400 år sedan. Detta, vill jag hävda, är helt fel.

De nordiska länderna har sedan 1800-talet, på olika sätt och med olika intensitet, strävat efter att riva ned de hinder som stoppar medborgarna från att söka sig en bättre framtid i ett annat nordiskt land eller för den delen berika sig, kulturellt eller ekonomiskt, eller söka nya familjerelationer över gränserna. Det är också av den anledningen som Sverige sedan lång tid har ett etablerat och kraftfullt nordiskt samarbete mellan de nordiska parlamenten inom Nordiska rådet och mellan de nordiska ministrarna i Nordiska ministerrådet. Jag anser att detta är något som är värt att värna även in i vår tid, fru talman.

Tyvärr ser vi att samarbetet går bakåt på vissa sätt. Det är inte så att det är en medveten handling; jag tror inte att någon beslutsfattare i den här salen menar att det är värt att backa bandet och bygga upp nya gränshinder mellan våra länder eller ser det som önskvärt att Sverige, Norge, Danmark, Finland och Island ska komma längre ifrån varandra. Det jag i stället är orolig för håller på att hända, fru talman, är att vi tappar bort vilket arbete det faktiskt innebär att värna både det nordiska samarbetet och de täta kopplingarna mellan våra länder.

Till skillnad från några andra av våra internationella samarbeten handlar det nordiska samarbetet nämligen inte om att bygga nya konstellationer och koalitioner utan kanske om att hålla den nordiska tanken i huvudet i det allra mest vardagliga vi gör som beslutsfattare. Det handlar om att tänka på hur en infrastruktursatsning i Öresundsregionen påverkar pendlingen mellan Sverige och Danmark och om att fundera på hur implementeringen av ett EU-direktiv i Sverige riskerar att bygga nya gränshinder mot våra nordiska grannländer. Det är i precis den dimensionen som hotet mot det nordiska samarbetet ligger – i att vi helt enkelt tar det så pass mycket för givet att vi glömmer bort vilken kraft som krävs för att fortsätta inte bara värna utan också utveckla det nordiska samarbetet.

Därför är jag glad att den nordiska dimensionen har nämnts i dagens utrikesdeklaration. Jag tror att det är viktigt att vi pratar om vikten av nordiskt samarbete på alla de olika områden där vi behöver utveckla det, och det gläder mig att så fort vi talar om hur vi bygger säkerhet och trygghet i Sverige finns även den internationella och den nordiska dimensionen med på ett naturligt sätt. Det handlar för all del inte bara om hur vi bygger en säkerhet mot militära hot utan lika mycket om hur vi bygger ett starkt och robust svar på klimatomställningar, skogsbränder, naturkatastrofer och översvämningar. Det handlar om hur vi tryggar livsmedelsförsörjningen i ett kris- eller krigsläge.

Det gläder mig som sagt att detta perspektiv finns med i dagens utrikesdeklaration, men det kräver också arbete under de kommande åren. Vid Nordiska rådets session i höst avser rådet att lägga fram ett antal rekom-

مندationer till de nordiska parlamenten och regeringarna om hur vi bygger säkerhet tillsammans framåt. Det handlar om sagt kanske inte främst om den militära säkerheten, utan det handlar om totalförsvaret, om samhällssäkerheten och om hur vi möter de nya säkerhetshot som uppstår.

Här finns det anledning både för regeringen och för oss här inne i riksdagens kammare att ta in det nordiska perspektivet och att kunna utnyttja de kompetenser som just nu byggs upp i våra grannländer, inte minst i Finland vad gäller cybersäkerheten.

Det är också så att regeringen har utsett en ny nordisk samarbetsminister. Från att tidigare ha varit någonting som ligger i utrikesministrarnas portfölj går detta över till Ann Linde, som blir ny nordisk samarbetsminister.

Det här tror jag kan vara av godo. Det innebär inte att vi får tappa bort det nordiska perspektivet i utrikespolitiken, men jag tror att det är bra att vi stärker detta perspektiv i alla de frågor som vi beslutar om här inne i riksdagens kammare. Det saknas ju inte exempel på utmaningar utanför säkerhets- och utrikespolitikens område där vi kan göra mer tillsammans.

Det gäller att vi håller i de initiativ som har kommit om gemensamma personnummersystem som gör det lättare att flytta mellan de nordiska länderna och om att se till att våra socialförsäkringssystem och de juridiska modeller vi bygger upp liras mellan de nordiska länderna. Inte minst gäller det att fortsätta värna den gemensamma nordiska rösten i EU och i FN och för alla dem som vill se mer av demokratiskt arbete. Där kan Norden gå i täten.

Anf. 126 YASMINE POSIO (V):

Fru talman! Den extrema fattigdomen i världen har minskat dramatiskt de senaste decennierna. Åtta av tio barn får i dag vaccin mot mässling. Medellivslängden har ökat till 70 år och barnadödligheten sjunkit till under 5 procent. Detta visar att det går att förändra om viljan finns.

Men vår värld har avgrunds djupa orättvisor mellan fattiga och rika länder, mellan fattiga och rika människor inom länderna och mellan kvinnor och män. Den rikaste procenten äger lika mycket som de övriga 99 procenten, och klyftan ökar stadigt. Oxfams rapport *Reward Work, Not Wealth* visar att 82 procent av förmögenhetstillväxten under 2017 gick till den rikaste procenten av världens befolkning. Den fattigaste halvan fick ingen ökning alls. Förra året ökade antalet dollarmiljardärer snabbare än något tidigare år. Deras förmögenheter hade kunnat utrota fattigdomen sju gånger om.

Fattigdomen, ojämlikheten och ojämställdheten får konsekvenser. De senaste två åren har svälten ökat. Över 650 miljoner människor saknar i dag tillgång till rent vatten. Var 90:e sekund dör en kvinna till följd av komplikationer vid förlossning.

Samtidigt ser vi hur demokratin är på tillbakagång runt om i världen. Reaktionära, patriarkala och rasistiska strömningar, ofta med stöd av en ekonomisk elit, skördar framgångar genom att rikta udden mot de redan mest utsatta. I denna tid behövs en kraftfull politik för jämlikhet, rättvisa och hållbar global utveckling.

Fru talman! Håkan Svenneling tog upp Vänsterpartiets utrikespolitik i sitt anförande. Jag kommer att fokusera på biståndet.

Biståndspolitiken är en del av utvecklingspolitiken men långt ifrån allt. Det samlade globala biståndet uppgår till omkring 175 miljarder US-dollar per år. För varje biståndskrona som går från den rika delen av världen till den fattiga går tio kronor i motsatt riktning i form av skatte- och kapitalflykt. Att vända denna utveckling är en central del i arbetet med att skapa en mer jämlik värld.

Utifrån det samlade biståndets relativt sett små summor är det extra viktigt att värna just biståndet. Den samstämmighetspolitik som slagits fast såväl inom den svenska utvecklingspolitiken som inom EU och i Agenda 2030 måste få ett mer kraftfullt genomslag.

Vänsterpartiet vill se en feministisk biståndspolitik. Minst hälften av biståndet ska läggas på kvinnor och flickor och minst 10 procent på sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter. Flickor och kvinnor tvingas än i dag göra en stor del av det obetalda hemarbetet för att familjen över huvud taget ska kunna klara de grundläggande behoven. Detta leder till att flickor inte får gå i skola och att kvinnor inte kan yrkesarbeta.

Fru talman! Att få bestämma över sin egen kropp och uttrycka sin egen sexualitet är en grundläggande mänsklig rättighet. Men det är en rättighet som kränks och inskränks i många länder i världen. Bristande tillgång till preventivmedel och sexualupplysning, bristande mödravård och starka begränsningar i aborträtten är centrala hinder för utveckling och fattigdomsbekämpning. De organisationer som arbetar för sexuell och reproduktiv hälsa och rättigheter i fattiga länder behöver vårt stöd.

Samtidigt ser vi hur krafter som motarbetar aborträtten är aktiva i många fattiga länder och flyttar fram sina positioner. Trumps beslut att återinföra Mexico City-policyn, som hindrar USA från att finansiera organisationer som arbetar för aborträtten, utgör ett mycket stort hot mot kvinnors rättigheter och är ett tydligt bakslag för den globala utvecklingspolitiken. Den amerikanska organisationen Marie Stopes International menar att ytterligare 2 miljoner osäkra aborter kommer att ske och att 22 000 fler kvinnor och flickor kommer att dö till följd av komplikationer vid graviditet mellan 2017 och 2020 om inte behoven täcks av annan finansiering.

Förra veckan var det internationella dagen för nolltolerans mot kvinnlig könsstympning. Med hjälp av UNFPA har vi kunnat se en minskning av antalet könsstympade, i vissa länder med mer än 50 procent. Det går att förändra om viljan finns.

Tyvärr måste vi dock konstatera att utvecklingen på flera håll går i rakt motsatt riktning. EU är långt ifrån att nå målet om att 0,7 procent av bni ska gå till bistånd. Samtidigt vill unionen öppna upp för att använda bistånd till militär verksamhet och har i allt större utsträckning börjat använda bistånd för att pressa fattiga länder att stoppa människor på flykt.

Flera EU-länder driver på för en bredare definition av privatsektorbistånd. I dag går redan mer än hälften av upphandlingarna inom det globala biståndet till inhemska företag. Värst är USA, Storbritannien och Australien med 90 procent. Det är skamligt.

Fru talman! Vi i Vänsterpartiet vill värna biståndet. Biståndspengar ska gå till just bistånd. Enprocentsmålet ska vara ett minimum. Hälften av biståndet ska gå till flickor och kvinnor och minst 10 procent till SRHR. Vi vill också införa ett utökat klimatbistånd utöver enprocentsmålet. Det är

jämlik, feministisk biståndspolitik på en ekologisk grund som gynnar många – inte bara de rikaste.

Prot. 2018/19:52
13 februari

Utrikespolitisk debatt

Anf. 127 ROBERT HALEF (KD):

Fru talman! Världen har under det senaste decenniet blivit mer osäker och oförutsägbar.

FN:s säkerhetsråd är alltför ofta oense om hur man ska tackla olika konflikter. Säkerhetsrådet måste sluta med att se till sina egna geopolitiska, ekonomiska och strategiska intressen och börja ta sitt ansvar.

Fru talman! USA och EU är oense om hanteringen av Irans kärnteknik, som är ett hot mot Israels existens. Ryssland rustar upp sin militära kapacitet och är alltmer aggressivt i sina geopolitiska ambitioner. Kina hotar Taiwans suveränitet och självständighet.

I Venezuela vägrar diktatorn Maduro, som olagligen tillskansat sig presidentmakten, att utlysa nyval. Ett demokratiskt, fritt och öppet val bör snarast utlysas och en väpnad konflikt undvikas. Det är viktigt att Sverige och EU stöder detta och står upp för folket och oppositionen mot förtrycket.

Den så kallade arabiska våren startade för cirka nio år sedan och var en reaktion mot korruption, social orättvisa och envåldshärskare. Vi trodde att upproret skulle leda till frihet och demokratisering av nationer i Nordafrika och Mellanöstern, men upproret har tyvärr utvecklats till en maktkamp i ett flertal länder, främst mellan shia- och sunnimuslimer. Detta har öppnat upp för olika islamistiska terrororganisationer, som i dag utgör ett stort hot i regionen och i hela världen.

Vi kan se att situationen i Irak börjar stabiliseras något, och även i Jemen förs seriösa förhandlingar om vapenvila och fred.

I Syrien har inbördeskriget minskat i omfattning. En vapenvila och förhandlingar om en ny framtid för Syrien bör snarast komma igång under FN-mandat, liksom en ny demokratisk konstitution. Målet bör vara ett demokratiskt land byggt på mänskliga rättigheter och ett enat sekulärt samhälle – ej sekteristisk maktindelning som i Irak.

Fru talman! I den instabila situation som råder i Mellanöstern har de kristna folkgrupperna, inte minst i Syrien och Irak, blivit marginaliserade och hårt drabbade av systematiska övergrepp. Islamistiska väpnade grupperingar fördrivar dem från sina områden med våld, och deras existens i regionen är hotad.

I Irak tvingade terrorgruppen Islamiska staten under år 2014 flera hundra tusen kristna invånare och yazidier på flykt. Ett folkmord begicks på kristna folkgrupper och yazidier. Detta folkmord och folkrättsbrott erkändes av EU-parlamentet i en resolution år 2016.

Fru talman! Regeringen bör också erkänna folkmordet, annars sviker vi de drabbade. Ett erkännande av regeringen skulle visa för omvärlden att Sverige verkligen står för ansvarsutkrävande vid folkrättsbrott.

Fru talman! Jag är nöjd med att KD- och M- budgeten har en procent av bni i bistånd. Men jag hoppas att vi snart ska kunna göra det möjligt med direkt humanitärt bistånd via kyrkor i Syrien och Irak till behovande.

Fru talman! Jag och många kristna svenskar med rötter i Mellanöstern är besvikna på att regeringen vägrar att erkänna folkmordet 1915, detta trots att riksdagen har erkänt folkmordet som skedde under det osmanska

rikets sönderfall i nuvarande Turkiet. 1,5 miljoner syrianer, armenier, kaldéer, assyrier och pontiska greker massakrerades.

Fru talman! År 2001 blev Frankrike ett av de första länder i världen som erkände folkmordet, och år 2012 kriminaliserades förnekandet av folkmordet. Förra veckan fick vi den glädjande nyheten att Frankrikes president Macron har utlyst den 24 april till en fransk nationell minnesdag för folkmordet 1915.

Fru talman! Jag har vid flera tillfällen motionerat i riksdagen om att regeringen ska erkänna folkmordet 1915 och utlysa folkmordsdagen den 24 april till årlig minnesdag. Jag har dessutom föreslagit ett nationellt minnesmonument i Södertälje till minne av offren för folkmordet. Jag har ännu inte fått något gehör från regeringen och är djupt besviken på regeringens ovilja ta tag i dessa frågor.

Jag kommer att fortsätta driva denna fråga i riksdagen. Min förhoppning är att regeringen följer riksdagsbeslutet år 2010 och erkänner folkmordet 1915 – en bekräftelse som har historisk och moralisk betydelse och som bringar ro till de drabbade, en del av dem här i Sverige.

Fru talman! Slutligen vill jag uttrycka min glädje över den öppenhet och tolerans som påven Franciskus möttes av under sitt besök i Arabemiraten. Världlandets premiärministers budskap, där han riktade sig till alla muslimer i Mellanöstern, var att fortsätta ”omfamna våra bröder, de kristna medborgarna överallt”. Det var en glädjande nyhet och besked från premiärministern där.

I och med att min talartid snart är slut vill jag bara säga att alla människors lika, unika och okränkbara värde alltid måste respekteras och värnas. Låt oss hoppas att kristna och andra invånare i Mellanöstern och i andra delar av världen kan åtnjuta religiös och politisk frihet.

Anf. 128 OLLE THORELL (S):

Fru talman! Europa står inför ett vägval. Precis som vi valde väg för Sverige den 9 september ska väljarna den 26 maj välja vilket Europa de vill ha. Och mycket står på spel, mer än någonsin. Nu som då handlar det om att ställa sig på rätt sida av historien.

Det här är några frågor som varje väljare bör ställa sig:

Vill du se rättvisa arbetsvillkor och löner man kan leva på, eller ska vi ha ett EU där löntagarna konkurrerar med ständigt sänkta löner och allt sämre villkor?

Vill du att EU ska vara en föregångare i världen för en hållbar klimat- och miljöpolitik, eller ska kortsiktiga populisterna få styra politiken?

Vill du att klimatskeptiker och de som ifrågasätter vetenskapen ska ta mer plats, eller vill du se ett EU där vi använder gemensamma resurser, forskning, innovationskraft och smart företagande som ett sätt att både klara klimatomställningen och se till att det skapas nya gröna, hållbara jobb i hela EU?

Vill du att EU ska arbeta för bättre samarbete, mer handel och utbyte, eller ska vi gå mot mer slutenhet och protektionism?

Vill du att EU tar ett större gemensamt ansvar för migration och asyl, eller ska vissa länder kunna fortsätta att smita undan ansvar?

Vill du att EU står upp för demokrati och mänskliga rättigheter och samtidigt arbetar för att öka vår gemensamma säkerhet och trygga EU:s yttre gränser?

Jag vet vilket EU jag vill se. Jag vet att strävan efter jämlikhet, solidaritet med varandra, samarbete för det allmännas bästa och en ständig, obruten kamp för allas lika värde och rätt är vägen framåt för EU. Men den vägen är hotad i dag. Högerextremister, oseriösa populisterna, klimatförnekare och nationalisterna rycker fram på bred front i många länder.

Viktor Orbán i Ungern har Putin och Ryssland som förebild när han strävar efter en illiberal demokrati. Det stängs universitet, och chefer på public service sparkas och ersätts med nya som är lojala med regeringspartiet Fidesz. Främlingsfientlighet har blivit regeringspolitik, och taggtråden rullas ut när islamofobi, antisemitiskt färgad retorik och skrämselfpropaganda används för att vinna röster.

I Polen driver regeringspartiet Lag och rättvisa på för ännu hårdare abortlagar. De försöker begränsa domstolarnas självständighet och vill stärka greppet över medier och kulturliv.

Jag skulle kunna fortsätta länge. Men så här ser hotet ut mot ett fritt och demokratiskt Europa i dag. I land efter land växer de här krafterna.

I Sverige är vi inte förskonade. Här har vi Sverigedemokraterna som fram till i förrgår, tror jag, drev frågan om svexit, att Sverige ska lämna EU. Det är ett parti grundat av nynazister och vitmaktrörelsen, vars hela grundidé bygger på att göra skillnad på folk utifrån ursprung. De skiljer sig delvis från sina kumpaner i Europa. Men det finns sådant som förenar dem allihop, från Fidesz i Ungern till Lag och rättvisa i Polen, Front National i Frankrike, Lega Nord i Italien och allt vad de nu heter. De vill alla begränsa den fria rörligheten. De vill se mindre jämställdhet och begränsad aborträtt och har en syn på könsroller som hör hemma på 1950-talet, inte på 2020-talet.

Klimatförnekarna flockas också i de här partierna. De är alla motståndare till EU på något sätt. De ser EU som ett hot mot nationens självständighet och säger ifrån när EU vill upprätthålla grundläggande demokratiska värden i länderna. De vill alla också ha en etnisk och kulturell homogenitet i sitt land och tvekar inte att åsidosätta demokratiska värden för att komma dithän. De har det gemensamt att de är nostalgiskt tillbakablickande till en gyllene tid då hemlandet var som en enda lycklig, homogen och nationalistisk familj.

Problemet är bara att den tiden aldrig har funnits. Det är en påhittad sentimental saga ägnad att elda på ett missnöje vars våg man vill rida på.

Faktum är att när nationalismen tillåts att breda ut sig har det fått katastrofala följder för vår kontinent. Sverigedemokraterna gör vad de kan för att tvätta bort sin extremism, men faktum kvarstår. De är del av den här rörelsen i Europa.

Valet den 26 maj är viktigare än någonsin. Det är dags att välja väg för Europa. Alternativen är tydliga: Samarbete och solidaritet eller slutenhet och inkräkt nationalism; framtidstro och utveckling eller unkna drömmar om en tid som aldrig har funnits.

Valet är ditt. Välj klokt den 26 maj!
(Applåder)

Anf. 129 MAGDALENA SCHRÖDER (M):

Fru talman! Jag skulle vilja ta tillfället i akt och säga några ord om vår utvecklings- och biståndspolitik.

När det kommer till biståndspolitiken finns det mycket att vara stolt över som svensk. Vi är stora givare och ett av få länder som kommer upp i FN:s rekommendation om att 0,7 procent av bni ska gå till bistånd.

Det finns ett brett stöd för att Sverige ska vara en stor givare när det kommer till internationellt bistånd, och många av våra insatser är bra och är verkligen med och räddar liv.

Jag var nyligen i Malawi tillsammans med Gavi och fick möjlighet att lära mig mer om vaccinationsprogrammet i landet. Vaccination av barn är exempel på ett mycket bra bistånd som jag tror att också stora delar av svenska folket tycker är bra biståndsinsatser. Andra insatser som att vi till exempel utbildar myndigheter i Ukraina i genderbudgetering – ett projekt som enligt medieuppgifter har resulterat i bland annat feministisk snöröjning – tror jag, för att uttrycka det milt, har något lägre stöd bland svenska folket.

Fru talman! Vi moderater kräver en ansvarsfull hantering av biståndet. Vi ser de enorma behoven i världen och de ökande humanitära katastroferna. Det ställer krav på att kunna prioritera och koordinera.

När det kommer till prioriteringar vill vi bland annat minska de bilaterala samarbetena och i stället öka kärnstödet till de multilaterala organisationerna. Främst vill vi samla stödet hos de organ som har störst verksamhet bland flyktingar och de som arbetar med barns säkerhet och rättigheter.

Fru talman! Det är nog ingen hemlighet att vi moderater har en annan syn på skattemedel än nuvarande regering. Jag själv brukar säga att politiker inte har pengar, utan politiker tar pengar. Den synen medför att vi ställer stora krav på ekonomisk styrning och rapportering, på kamp mot korruption och att svenskt bistånd ska ställa krav. Om kraven inte uppfylls måste det få konsekvenser, exempelvis genom frysta utbetalningar. Det kan handla om krav på jämställdhet, på att stärka kvinnor och barns rättigheter eller krav på att stärka det civila samhället.

Utvecklingsbiståndet gör skillnad och är betydelsefullt för många människor, till exempel för de mammor i Malawi som tack vare Gavis vaccinationsprogram i dag får sina barn vaccinerade. Men biståndet ensamt kan inte nå målet om att lyfta människor ur fattigdom och förtryck. Ska målet nås måste utvecklingsbiståndet i mycket större utsträckning gå hand i hand med handel och åtgärder som bidrar till ekonomisk tillväxt. Vägen ur fattigdom går främst via ekonomisk tillväxt och handel.

Utvecklingsbiståndet borde rimligen präglas av en nollvision, att det inte längre ska behövas. För att ta steg i den riktningen måste vi ärligt granska vad som fungerar och varför, vad som inte fungerar och varför samt hur vi bättre kan samarbeta och koordinera för att hjälpa så många som möjligt och skapa en hållbar och varaktig utveckling i de länder där vi verkar. Därför vill vi moderater bland annat ge Riksrevisionen ett specifikt uppdrag att löpande granska och utvärdera stora delar av Sidas projektbistånd.

Det är viktigt att aldrig luta sig tillbaka och vara nöjd enbart för att man är en stor givare. Det viktigaste är inte summan av våra utbetalningar, utan resultaten av våra insatser. Här har svenska skattebetalare rätt att ställa krav på att biståndet gör skillnad.

Svenskt bistånd kan verkligen inte göra allt, men där svenskt bistånd verkar ska skattebetalarna se resultat av sitt givande. Vårt bistånd ska inte vara symboliskt. Det ska ge effekt.

Prot. 2018/19:52

13 februari

Utrikespolitisk debatt

Anf. 130 LUDVIG ASPLING (SD):

Fru talman! När man följer Europeiska unionens utrikespolitik får man lätt bilden av att en stor del av det politiska kapitalet spenderas på någonting som kallas för externa aspekter av migration. Enligt mig är det något märkligt eftersom de problem som man buntar ihop under den rubriken är frågor som Europeiska unionen till stor del har skapat helt själv och som man skulle kunna lösa ganska enkelt, bara den politiska viljan finns.

Grundorsakerna till att dessa problem finns är att det vänsterliberala styret i Europa sitter fast mellan å ena sidan en rigid, utdaterad politiskt ideologi och å andra sidan den verkliga världen.

En grundläggande ståndpunkt hos Europas vänsterliberaler är nämligen att de europeiska länderna inte har någon rätt att kontrollera hur många eller vem som kommer som invandrare. Samtidigt kan samma partier inte längre dölja att massinvandring från Mellanöstern och Nordafrika har orsakat enorma ekonomiska problem som på något sätt måste hanteras.

Det enda sättet att bibehålla en öppen gräns och samtidigt minska volymerna är att uppfinna ett nytt politikområde som man kallar externa aspekter av migration. I praktiken innebär det att Europa betalar väldigt tvivelaktiga personer och organisationer från Nordafrika för att stoppa migranter från att ta sig till den öppna gränsen.

Fru talman! Det som EU gör i praktiken är att man i ena handen håller upp en sedelbunt för att locka migranter att ta sig till Europa och i andra handen håller man en annan sedelbunt till poliser i Mali och Niger för att stoppa samma migranter från att ta sig hit.

Effekten av denna livsfarliga och djupt omoraliska katt-och-råtta-leken är att drunkningsolyckorna på Medelhavet fortsätter. De terrornätverk och brottssyndikat som tjänar stora pengar på människohandel kan fortsätta att göra det. En av mänsklighetens mest tragiska episoder – nämligen den arabiska slavhandeln – har fått en renässans.

Fru talman! Afrikanska migranter säljs i dag som slavar i Libyen. Den enda anledningen till att de hamnar där är Europeiska unionens generösa migrationspolitik.

På ytan ser det förvisso ut som att fler partier har börjat vakna i den här frågan. Europeiska unionen har i dag ett antal utvecklingssamarbeten med Afrika som syftar till att just stärka tillväxt och höja livskvaliteten för att på så sätt komma åt det som man kallar för grundorsakerna till migrationen.

Professor Hein de Haas vid universitet i Amsterdam, professor Paul Collier, tidigare direktör för Development Research Group vid Världsbanken, och professor Alexander Betts vid universitet i Oxford är överens om att i takt med att välstånd och bnp per capita ökar, ökar också benägenheten att migrera – detta eftersom det inte i de allra flesta fall inte handlar om flykt utom en dyr och farlig men potentiellt väldigt lönsam investering att ta sig hit.

För att vara väldigt tydlig vill jag naturligtvis understryka att Sverigedemokraterna står bakom unionens plan för utvecklingssamarbete i Afrika, och vi står också bakom unionens överenskommelse om att biståndet ska uppgå till 0,7 procent av bni. Utvecklingsbiståndet har ett värde i sig, men biståndet är inte och kommer inte heller att bli ett effektivt verktyg för att stoppa migrationen.

Det allra mest bisarra i den här historien är att en stor del av den nuvarande regeringen vet att den här planen inte kommer att fungera.

På skriftlig fråga nr 66 svarar migrationsminister Peter Eriksson: "... det går inte att säga att utvecklingsinsatser generellt bidrar till minskade eller ökade migrationsströmmar. Det finns däremot forskning som visar på att en ökad BNP i låginkomstländer leder till ökad utvandring ...".

Ändå är det just utvecklingsinsatser och ökat välstånd som Peter Erikssons regering vill använda som det primära verktyget för att minska benägenheten att migrera. Eller som utrikesministern själv har uttryckt saken: "Om vi kan ordna utbildning, arbete och framtidsmöjligheter finns det en chans att man hellre vill stanna kvar och hjälpa till att utveckla sitt eget land ...".

Professor Hein de Haas påpekar dock följande: "The EU sees development aid as a tool to reduce migration. This view is based on the misleading idea that poverty and violence are the main drivers of south–north migration. In reality, however, development and initially leads to increasing levels of emigration."

Fru talman! Sverige har en utrikesminister och en biståndminister som inte vet vad den andra håller på med och som lämnar diametralt olika motsatta besked i en extremt viktig fråga. Detta leder i sin tur till misstanken att hela politikområdet externa aspekter av migration egentligen bara fungerar som ett alibi för att Europas vänsterliberaler ska slippa tala om ett problem som de inte klarar av att lösa eller om den forskning som talar rakt emot deras ståndpunkt.

Vad är då lösningen? Jo, naturligtvis att motverka migrationens verkliga grundorsaker: att ta ned den sedelbunt som lockar migranter att ta sig hit. Det är dags att reformera det gemensamma asylsystemet från ett system som uppmuntrar till irreguljär migration till ett rent kvotflyktingsystem i stället. Då skulle man rikta hjälpen till dem som verkligen behöver den och främst göra det genom ett humanitärt bistånd och ett utvecklingsbistånd på plats.

Anf. 131 OLLE THORELL (S) replik:

Fru talman! Jag undrar om ledamoten Aspling på fullt allvar menar att det finns en fara i att människor i fattiga länder får ökat välstånd för att de då blir mer benägna att flytta på sig och komma hit till Europa. Det är en djupt cynisk syn på mänskligheten. Ledamoten uppvisar en väldigt skev syn.

Detsamma gäller när han kallar hela det europeiska styret vänsterliberaler. Tories i England och CSU i Tyskland är alltså vänsterliberala?

Ludvig Aspling kanske kan svara på den fråga som Jimmie Åkesson fick i valrörelsen. Han passade på frågan om han skulle välja mellan Macron och Putin. Passar även ledamoten på denna fråga?

Vem väljer du, Ludvig Aspling, om du måste välja mellan Viktor Orbán och Angela Merkel. Här valde din partiledare Orbán. Vad väljer du?

Prot. 2018/19:52
13 februari

Utrikespolitisk debatt

Anf. 132 LUDVIG ASPLING (SD) replik:

Fru talman! Jag tyckte mig se Olle Thorell sitta och blåddra i Facebook medan jag hade mitt inledande anförande så jag kan förlåta honom för att han uppenbarligen inte uppfattade vad jag sa.

Låt mig återigen vara väldigt tydlig. Vi står bakom Europeiska unionens plan för utvecklingsbistånd i Afrika. Vi står även bakom Europeiska unionens målsättning om 0,7 procent av bni i bistånd.

Detta beror på att utvecklingsbiståndet har ett värde i sig. Oavsett om det kommer noll migranter till EU eller om det kommer flera hundra eller flera hundra tusen spelar det ingen roll. Utvecklingsbiståndet tjänar nämligen ett helt eget syfte, oavsett migrationen. Detta verkar Olle Thorell inte förstå.

Vad gäller om jag skulle välja mellan Macron och Putin väljer jag Macron, om än motvilligt.

Anf. 133 OLLE THORELL (S) replik:

Fru talman! Sverigedemokraterna ställer upp på EU:s målsättning om 0,7 procent i bistånd. Det är dock värt att här i kammaren nämna att Sverigedemokraterna sticker ut på många sätt, bland annat i utrikespolitiken. Det är det enda parti som massivt vill skära ned på biståndet till fattiga människor i världen.

De vill skära ned till 0,75. Det hela är något oklart om det handlar om 0,7, 0,75 eller lite mindre än 1 procent. De försöker finta med siffrorna, men det är uppenbart att Sverigedemokraterna är det enda parti i riksdagen som inte ställer upp på enprocentsmålet. Det kanske beror på att de är rädda att om fattiga människor söder om Sahara får det bättre flyttar de till Europa. Ledamoten Aspling får klargöra det hela. Är det därför Sverigedemokraterna vill skära i biståndet?

Anf. 134 LUDVIG ASPLING (SD) replik:

Fru talman! Vi skär i biståndet eftersom detta utgiftsområde har haft en explosiv expansion under de senaste åren. Det står relativt klart att Sida och Utrikesdepartementet inte klarar av att spendera så mycket pengar på ett kvalitetssäkrat sätt. Därför ser vi skandal efter skandal inom det svenska biståndet, och vi väljer därför att skära ned. Det handlar alltså om ett rent skattebetalarperspektiv.

Det finns dessutom bistånd som är rent skadliga för mottagarländerna genom att de göder korruption och underblåser motsättningar inom länderna. Detta har ingenting med möjligheten att migrera att göra.

Min poäng i anförandet var att bistånd inte ska användas som ett medel för att motverka migration. Det vore dels djupt omoraliskt. Dels fungerar det inte. Detta är vår grundbult, vilket Olle Thorell tyvärr medvetet missförstår för att försöka göra en ganska löjlig poäng.

Anf. 135 LÖTTA JOHNSON FORNARVE (V):

Fru talman! EU hade nyligen möjlighet att stå upp för sina grundläggande principer, mänskliga rättigheter och folkrätten. EU hade kunnat bidra till att den 44 år långa konflikten om Västsahara hade kommit närmare en fredlig lösning, men gjorde precis tvärtom.

Redan i december 2016 beslutade EU-domstolen att handels- och jordbruksavtalet mellan EU och Marocko inte gäller västahariska produkter, eftersom Västsahara inte tillhör Marocko. Den 27 februari 2018 beslutade EU-domstolen dessutom att fiskeavtalet mellan Marocko och EU inte gäller Västsahara. Domarna gör klart att det enda sättet att förhandla om avtal som omfattar Västsahara är med det västahariska folket.

I stället för att följa de entydiga domsluten valde kommissionen att kringgå domstolens beslut och inledde en omförhandling om avtalen för att inkludera Västsahara. Detta är minst sagt anmärkningsvärt.

Till sitt försvar påstår kommissionen att man har fört dialog med lokalbefolkningen i Västsahara. Men att föra dialog med lokalbefolkningen innebär inte att man ska tillfråga de marockanska ockupanterna, vilket var precis vad man gjorde. Cirka 83 västahariska civila organisationer skrev dessutom till EU-kommissionen och fördömde avtalet, och de hänvisade till Polisario.

Trots det fanns de västahariska organisatorerna med på den lista som kommissionen presenterade för ministerrådet och EU-parlamentet över organisationer som givit sitt medgivande till avtalet. Med andra ord var det ett rent falskspel. Polisario, som av FN är utsett till västahariernas enda legitima representant, har över huvud taget inte hörts. Därmed strider avtalet mot EU-domstolens beslut och mot folkrätten.

Den svenska regeringen lade ned sin röst i förhandlingarna om handelsavtalet. Jag menar att det inte är tillräckligt. Den svenska regeringen borde ha använt sin röst i EU och stått upp för folkrätten och röstat nej. Regeringen röstade dock nej till fiskeavtalet, vilket naturligtvis är bra.

Den 16 januari i år röstades handelsavtalet igenom i EU-parlamentet, och i går röstades även fiskeavtalet igenom. En majoritet av de svenska EU-parlamentarikerna lade dock ned sina röster eller röstade nej.

Att avtalen nu har gått igenom kommer tveklöst att bidra till att förlänga konflikten. Naturtillgångarna är själva grundorsaken till Marockos illegala ockupation. Det är genom de stora inkomsterna från fosfat, ett rikt fiske och andra västahariska tillgångar som Marocko kan finansiera sin ockupation och fortsätta sitt systematiska förtryck av den västahariska befolkningen.

Nu tvingas Polisario att gå tillbaka till domstolen och starta en ny process. Sveriges regering måste noga följa processen och stå upp för västaharierna och folkrätten fullt ut i framtiden.

Ett första viktigt steg är att skyndsamt agera för att de statliga AP-fonderna ska dra tillbaka sina investeringar i bolag som verkar på ockuperad mark. Den svenska regeringen måste också se till att svenska företag inte handlar eller verkar i det ockuperade Västsahara. Regeringen måste säkerhetsställa att Sverige inte indirekt finansierar ockupationen.

Västsahara har illegalt ockuperats av Marocko sedan 1975. Det är en ockupation som strider mot FN:s vilja och den internationella domstolen i Haag. År 1991 slöts ett vapenstillestånd, och parterna kom överens om att

hålla en folkomröstning övervakad av den FN-ledda styrkan Minurso. Marocko har dock gjort sitt yttersta för att sabotera och förhala processen.

Under slutet av förra året, 2018, återupptogs samtalen mellan parterna i Genève under ledning av FN:s sändebud Horst Köhler, och en andra samtalsrunda är planerad i år. Men för att samtalen ska bli framgångsrika behövs ett engagemang från omvärlden.

För en gångs skull finns det anledning att lyssna till Donald Trumps säkerhetspolitiska rådgivare John Bolton. Han är en person med stor kunskap om Västsahara efter sin tid som FN-ambassadör för USA och medarbetare till James Baker, som låg bakom den tidigare fredsplanen. Bolton menar att den här folkomröstningen, som beslutades 1991, snarast måste komma till stånd.

Det allra viktigaste som Sverige kan göra i det här läget är att trycka på i FN och i andra internationella sammanhang, inte minst i sina bilaterala kontakter, för att se till att folkomröstningen blir av. Det finns ingen annan hållbar lösning. Sverige måste även agera för att Minurso ska få mandat att övervaka de mänskliga rättigheterna.

Det är mycket som står på spel. Om de västahariska representanterna körs över finns det stor risk för att vapenvilan bryts. Det västahariska folket börjar få nog, och allt fler röster höjs för att återuppta den väpnade kampen. Världen behöver inte ytterligare en väpnad konflikt. Världen behöver fredliga lösningar med respekt för folkrätten. Efter 44 år av ockupation är det hög tid att västaharierna får tillbaka sitt land. Men då kan inte omvärlden förhålla sig passivt, utan måste agera.

Anf. 136 ALLAN WIDMAN (L):

Fru talman! Det är ett par liberaler som har varit uppe i talarstolen före mig här i kammaren i dag. Det har fallit på min lott att tala lite kort om de nedrustningsambitioner som regeringen i dag presenterat på kärnvapenområdet.

Det finns sannerligen mycket att göra, fru talman. Vi har nystartsavtalet, som ska sättas igång 2021. Vi har icke-spridningsavtalet, som tyvärr har fört en något tynande tillvaro under lång tid. Därtill stödde Sverige för snart 20 månader sedan tillkomsten av det som kallas för kärnvapenkonventionen eller NBT. Sedan vi gjorde det sommaren 2017 har frågan varit föremål för en utredning.

Den 18 januari i år kom ambassadör Lars-Erik Lundin med sitt betänkande, fru talman. Det är onekligen sällan man ser en så total sågning från en utredares sida som när det gäller frågan huruvida Sverige ska tillträda och underteckna den så kallade kärnvapenkonventionen. Dels pekar ambassadör Lundin på att detta underminerar de existerande nedrustningsregimerna, dels menar han att det försvårar samarbetet med Sveriges närmaste vänner, varav en del – USA, Storbritannien och Frankrike – har kärnvapen. Det torde vara bekant för alla i den här kammaren att samtliga kärnvapennationer varken dementerar eller bekräftar förekomsten av dessa vapen i de plattformar som de övar med. Skulle Sverige tillträda kärnvapenkonventionen är det min bedömning att en försvarsmaktsövning som den som genomfördes hösten 2017, Aurora, inte vore möjlig, åtminstone inte med deltagande av Frankrike och USA.

Trots denna totala sågning av möjligheten att tillträda konventionen har nu regeringen ändå bestämt sig för att skicka ut utredningen på remiss. Detta, fru talman, innebär att osäkerheten fortsätter om var Sverige befinner sig i förhållande till konventionen, vilket drabbar våra säkerhetspolitiska samarbeten.

Fru talman! Visionen om en kärnvapenfri värld är viktig. Men vi får aldrig landa i en situation där Ryssland och Kina har sina kärnvapen kvar medan de västliga demokratierna har avvecklat sina. Nedrustning på kärnvapenområdet måste ske balanserat, samtidigt och transparent.

Anf. 137 PYRY NIEMI (S):

Fru talman! Sverige är ordförandeland i Nordiska rådet 2019. Den svenska delegationens ordförandeskapsprogram för året lyfter fram betydelsen av demokrati i Norden och det breda folkliga samarbetet genom att sätta fokus på dagsaktuella frågor där ländernas samarbete ger mer än om vi agerar varje land för sig. Samarbete ger nordisk nytta. Det handlar om att underlätta medborgarnas vardag, att utbyta erfarenheter inför reformer på olika samhällsområden och att få genomslag för gemensamma nordiska värderingar i internationella sammanhang.

De fyra huvudområdena är

- jämställdhet, en förutsättning för demokrati – jag vill också påminna er om att det är ett seminarium om jämställdhet den 13 mars i förstakammarsalen i regi av Nordiska rådet
- digitalisering och digital kompetens – nya förutsättningar för demokratin
- gränshinder
- klimat – gränsöverskridande och förutsättning för demokrati och hållbar utveckling.

Fru talman! Jag vill nu tala om Norden som världens mest integrerade region. De nordiska statsministrarna enades 2016 om att sätta ett ambitiöst mål för Norden. Våra fem länder och tre självstyrande regioner har helt unika förutsättningar att bli just världens mest integrerade region. Nu har Nordiska ministerrådet enats om en handlingsplan för mobilitet 2019–2021. Mobiliteten, den fria rörligheten, är fundamentet för det nordiska samarbetet. När Nordiska rådet bildades 1952 med de fyra länderna Sverige, Danmark, Norge och Island var en gemensam passunion ett av de första och viktigaste besluten. Därefter grundades en gemensam arbetsmarknad. Jag ska naturligtvis inflika att Finland blev medlem 1955.

Jag har fått förtroendet att representera Nordiska rådet i Nordiska ministerrådets gränshinderråd. Gränshinderrådet har i uppdrag att utreda och genomlysna gränshinder och ta fram möjliga lösningar som sedan ska beslutas av de olika regeringarna. Uppdraget till Gränshinderrådet är att klara av 8–12 hinder per år. Förra året löstes 14 gränshinder. Det går således bättre och bättre för varje år. Gränshinderrådet har också fått ett förstärkt mandat att i dialog ställa större krav på regeringarna att bidra med såväl energi som beslutskraft för att lösa ut hinder.

Jag ska belysa några ämnesområden som har prioritet i handlingsplanen.

Fru talman! Ett av dessa områden är digitalisering som ett stöd för ökad mobilitet. En av utmaningarna är att finna en gemensam digital betalningslösning som fungerar i alla de nordiska länderna, en nordisk bank-id-lösning. Det finns en pilot, och det pågår ett intensivt arbete för att implementera den. Många som gränspendlar alternativt flyttar till andra nordiska länder möter utmaningar i såväl att öppna bankkonton som att betala räkningar över gränserna. Det här kan vara en modell för att förenkla.

Utbyggnaden av 5G är väsentlig för att främja och stödja framtidens digitala möjligheter och säkerställa lösningar på kommande utmaningar, men det finns givetvis utmaningar i Norden som inte fixas genom övergången från 4G till 5G. Tillgängligheten och tillgången till digitala lösningar för alla nordbor förknippas fortfarande med brister. Utbyggnadstakten måste framgent vara hög. Det har därför bildats ett ministerråd för digitalisering, med fokus på Norden och även Baltikum. De tre viktigaste områdena är gränsöverskridande digitala tjänster, digital innovation riktad mot företag och genomförandet av EU:s digitala inre marknad.

Fru talman! Det är också Nordiska rådets uppfattning att man behöver belysa integriteten på nätet, ägarkoncentrationen och de stora företagens insamling av kunddata. Bara en sådan sak som gemensamma regler för dataroaming är svårlöst. Både Färöarna och Grönland står utanför EU:s regelverk.

Jag vill säga något om nordiskt språk- och kulturutbyte som en möjlighet för mobilitet. Vi vet med säkerhet att skandinaviskan som språk möter betydande utmaningar. När Nordiska rådet bildades var det helt självklart att alla pratade skandinaviska, men så är det inte i dag. Många boende i nordiska länder väljer hellre att tala sitt nationella språk i kombination med engelska. Den utmaningen kräver betydande informationsinsatser för att stärka skandinaviskans ställning som en väsentlig grundbult för mobilitet och gemensam arbetsmarknad. En viktig del är möjligheten att studera på skandinaviska i de olika länderna.

Fru talman! Den gränskryssande infrastrukturen är avgörande för hur Norden ska utvecklas till den mest integrerade regionen i världen. Det finns 26 olika utpekade projekt som skulle kunna sjasättas om de olika regeringarnas transportministrar påbörjade nödvändiga prioriteringsarbeten för att främja utbyggnaden av gemensamma järnvägslinjer som långsiktigt skapar möjligheter till hållbar gränspendling och godstrafik.

Utskottet för tillväxt och utveckling i Nordiska rådet förväntar sig att Nordens transportministrar skyndsamt återupptar samtalen om att finna gemensamt prioriterade infrastrukturlösningar. Vi beklagar att samtalen delvis har avstannat, när så mycket kan påbörjas och ge såväl nationella som nordiska mervärden till nordbor och företag.

För närvarande har vi också fått information om att transportministrarna sannolikt kommer att träffas i oktober, vilket vi ser mycket fram emot. Vi hoppas att det ger nya resultat och spännande planer.

(Applåder)

Anf. 138 PÅL JONSON (M):

Fru talman! Jag vill i mitt anförande uppmärksamma att det i dag är på dagen exakt fyra år sedan det så kallade Minskavtalet slöts. Trots detta har

Rysslands illegala annektering av Krimhalvön och den militära aggressionen mot Ukraina oförtrutet fortsatt till denna dag. Ryssland har till och med på senare tid även utvidgat konflikten till Azovska sjön, bland annat genom att angripa och beslagta ukrainska örlogsfartyg och sjömän. Detta ska givetvis fördömas. Det ryska folkrättsbrottet har begåtts till priset av över 13 000 döda, 30 000 skadade och 1 ½ miljon internflyktingar i Ukraina. Det är djupt beklagligt.

Samtidigt börjar i Europa nu breda ut sig en trötthet, eller en så kallad fatigue, kopplad till situationen i Ukraina. Också detta är djupt oroväckande. Det finns politiska krafter både till höger och till vänster i länder som Italien, Österrike, Ungern och Grekland som säger att det nu är dags att normalisera relationerna med Ryssland genom att ta bort sanktionerna och handelsrestriktionerna och återigen försöka stärka de diplomatiska banden med landet.

Fru talman! Självklart vore det både angeläget och önskvärt att EU hade goda relationer till Ryssland, men inte till vilket pris som helst och inte på bekostnad av våra grundläggande värderingar och långsiktiga intressen. Ryssland måste leva upp till Minskavtalet. EU behöver i stället öka trycket genom fler riktade sanktioner mot Ryssland samtidigt som vi borde stärka det säkerhetsfrämjande stödet till Ukraina. Ytterst handlar allt detta om att Ryssland precis som alla andra europeiska länder måste bedömas och hållas ansvarigt för sina utrikespolitiska vägval.

Det finns åtminstone fem faktorer i den ryska utrikespolitiken som gör Ryssland till landet annorlunda inom den europeiska säkerhetspolitiken.

För det första finns det bara ett land i Europa som med militärt våld har ritat om den europeiska kartan inte mindre än två gånger under de senaste tio åren.

För det andra finns det bara ett land i Europa som försöker genomföra lönnmord på avhoppade agenter med massförstörelsevapen. Även detta har skett två gånger på EU:s territorium.

För det tredje finns det bara ett land i Europa som bedriver systematiska desinformationsoperationer riktade mot EU genom så kallade trollfabriker och Twitterbottar.

För det fjärde finns det bara ett land i Europa som har satt i system att angripa och påverka fria och allmänna val. Italien, Storbritannien, Frankrike och Tyskland har alla upplevt dessa riktade angrepp mot demokratins hjärta.

För det femte finns det bara ett land i Europa som hotar, övar och tränar med kärnvapen. Det är totalt oacceptabelt. Både Sverige, Norge och Danmark har blivit utsatta för dessa direkta eller förtäckta hot och även en del av övningarna.

Fru talman! Alla dessa faktorer i den ryska utrikespolitiken får genomgripande konsekvenser för Europas och Sveriges säkerhet. Och det finns i dag inga tecken på att Rysslands konfrontationspolitik gentemot väst kommer att avta i vare sig styrka eller omfattning inom överskådlig tid. Av detta behöver vi ta intryck och dra nya säkerhetspolitiska slutsatser.

Det är därför bra att det finns en samsyn i den här kammaren om att Sverige behöver ett starkare försvar. Det gäller även att vi ska stärka det psykologiska försvaret mot desinformationsoperationer. Huvuddelen av partierna i riksdagen anser att Sverige ska fortsätta att fördjupa sitt bilaterala militära samarbete med USA och stärka partnerskapet med Nato. Vi

har även i bred politisk enighet välkomnat att USA nu ökar sin militära närvaro i vår del av Europa. Det är bra för fred och säkerhet.

Däremot är vi djupt oeniga i denna kammare när det gäller om Sverige självt ska bli medlem av Nato. Jag har respekt och förståelse för att det finns olika åsikter i denna fråga. Men jag har i ljuset av Sveriges ökade behov av försvarssamarbete inte någon större förståelse för dem som anser att det inte spelar någon roll om Sverige för all framtid avhänder sig möjligheten att bli Natomedlem genom att tillträda konventionen mot kärnvapen. Vidare skulle ett sådant tillträde naturligtvis kraftfullt försvåra vårt militära samarbete med USA, som ju är vår andra livlina i det svåra och bräckliga säkerhetspolitiska landskap som vi har att hantera.

Därför tycker jag, till skillnad från utrikesministern, att det är bra att USA har varit tydligt mot Sverige med att det kommer att få konsekvenser för det militära samarbetet mellan Sverige och USA om vi tillträder konventionen. Vi vill veta om det, eller som utrikesministern själv sa i sitt anförande tidigare i dag: It takes two to tango.

Jag tror att det är viktigt att vi får klarhet i detta. Allt det jag nu har sagt framgår i princip också svart på vitt i Lars-Erik Lundins utredning. Jag vågar påstå att det inte finns någon annan fråga som har så långtgående och genomgripande konsekvenser för Sveriges säkerhetspolitiska handlingsfrihet som ett tillträde till förbudskonventionen. Jag välkomnar därför utrikesministerns besked i dag att regeringen främst kommer att verka för nedrustning i andra konstellationer, till exempel med Tyskland, samt att huvudspåret för Sverige kommer att vara icke-spridningsavtalet.

Anf. 139 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Fru talman! Jag kunde inte låta bli att begära replik, för Pål och jag kommer från samma valkrets och har äran att ofta diskutera försvars- och utrikesfrågor i valrörelser och i andra trevliga debatter.

Utifrån Påls resonemang om kärnvapenkonventionen vill jag ställa en tydlig och rak fråga: När anser Pål Jonson att kärnvapen ska användas för att gynna Sveriges intresse och skydda Sverige?

Anf. 140 PÅL JONSON (M) replik:

Fru talman! Aldrig, hoppas jag givetvis. Jag tyckte att Allan Widman var klok och balanserad i sitt inlägg när det kommer till kärnvapen.

Vi vill också verka för en kärnvapenedrustning, och det har även Nato åtagit sig att göra. Men vi tror inte att det är nyttigt att genomföra en unilaterala nedrustning av de franska, brittiska och amerikanska kärnvapnen, för risken är då att vi utsätts för kärnvapenutpressning av Ryssland.

Vi har sett att Ryssland är landet annorlunda när det kommer till kärnvapen. Det finns bara ett land i Europa som hotar, övar och tränar med kärnvapen, och det är Ryssland. Vi vill inte leva på nåder under hotet av dessa kärnvapen.

Anf. 141 HÅKAN SVENNELING (V) replik:

Fru talman! Jag hoppas att Pål Jonson har rätt i att kärnvapen aldrig kommer att behöva användas för svenska intressen. Men vi ser ändå hela tiden en förskjutning från borgerligheten, där man vill ansluta sig till Nato och komma in under ett kärnvapenparaply med andra länder. Man ser framför sig ett scenario där Ryssland använder kärnvapen som ett hot eller

på annat sätt, och man anser därför att man behöver ha kärnvapen i sin arsenal.

Risken med detta är framför allt att man förstör hela mänskligheten. Det är det som vi aldrig får komma ifrån. Bara ett enda kärnvapen, oavsett om det är litet eller stort, skulle få förödande konsekvenser. De två atombomber som redan har använts gör att otroligt många människor, ungefär 200 000 människor, fortfarande i dag behöver vård för sina skador från kärnvapen.

I Dagens Nyheter i dag slår fyra forskare fast fyra oklarheter i den utredning som har kommit. Jag tror att det är viktigt att vi inser i debatten att utredningen definitivt inte ger alla svar i frågan.

Anf. 142 PÅL JONSON (M) replik:

Fru talman! Jag brukar försöka vara lite lustig och säga att Håkan Svenneling och jag bor i samma län, men när det kommer till säkerhetspolitik brukar det kännas som att vi befinner oss på olika planeter. Men inte den här gången, för jag delar Håkan Svennelings beskrivning att kärnvapen är fruktansvärda vapen som vi gemensamt måste arbeta för att rusta ned.

Mer behöver göras kopplat inte minst till NPT-konferenserna, för där har man inte nått fram till någon slutkonvention vare sig 2015 eller 2017. Naturligtvis måste trycket på kärnvapenstaterna öka; jag har inte någon annan uppfattning än Håkan Svenneling. Detta är också jätteviktigt kopplat till Startavtalet, som snart kommer att inledas.

Jag konstaterar att det finns flera aktörer som nu är ute och diskrediterar Lars-Erik Lundins utredning. Jag blir lite beklämd av det, för Lars-Erik Lundin är en mycket erfaren diplomat som har skrivit en i mina ögon mycket insiktsfull utredning. Jag tycker att de här aktörerna i stället borde fokusera på att skriva vederhäftiga remissvar snarare än att försöka diskreditera utredningen i sig.

Anf. 143 MOMODOU MALCOLM JALLOW (V):

Fru talman! Vi lever i en värld där demokratin urholkas, högerextremismen ökar och de ekonomiska klyftorna ökar ännu mer. Därför är det viktigare än någonsin att Sverige tar ledningen i arbetet för att stärka skyddet av mänskliga rättigheter och arbeta för ett hållbart företagande i Sverige och världen.

Fru talman! Vi har globaliserat kapital men inte mänskliga rättigheter. Flera organisationer vittnar om de rådande förhållandena. Diakonia skriver om "usla arbetsförhållanden i leverantörsled, brist på fackliga rättigheter, barnarbete, slaveri, stöld av land och vatten, tvångsförflyttningar och företag som förvärrar väpnade konflikter". De fortsätter: "Om du protesterar och kräver dina rättigheter är det vanligt att du utsätts för hot, trakasserier och inte sällan riskerar du att dödas. Är du kvinna är du extra utsatt. Helt enkelt en verklighet där företag kränker mänskliga rättigheter, där fina ord i hållbarhetspolicies inte har omsatts i handling och där stater sätter företagens intressen före lokalbefolkningens."

Fru talman! En mycket akut fråga som lyfts upp globalt och i denna kammare är miljö- och klimatkrisen och dess konsekvenser. Vänsterpartiet har ambitionen att Sverige ska bli ett av världens första fossilfria välfärdsländer. Elbilar är en viktig del av det här och ett viktigt steg i den gröna omställningen för att bland annat garantera en hållbar trafik i framtiden.

Men framställningen av elbilar och elbilsbatterier är långt ifrån en grön och rättvis affär.

Fru talman! När vi arbetar med politiska reformer för att uppnå miljömålen är det viktigare än någonsin att beakta hur de beslut vi fattar påverkar resten av världen. Att premiera miljövänliga fordon som elbilar för att uppnå miljömålen är ett viktigt steg i rätt riktning men bara om vi kan säkerställa att dessa fordon är tillverkade på ett hållbart sätt.

För att tillverka elbilsbatterier för framtidens gröna trafik krävs det en metall som heter kobolt. Över hälften av världens kobolt utvinns i Kongo i Afrika, ofta under vidriga förhållanden. Kongo är ett av världens rikaste länder när det gäller tillgången på värdefulla naturtillgångar. Men trots det räknas landet som ett av de fattigaste i världen. Det mesta av Kongos mineraler säljs i västvärlden, till exempel till Sverige. Internationella banker och skatteparadis hjälper också till att överföra och gömma de enorma summor som stjäls från Kongo – pengar som skulle kunna bidra till att utveckla landet.

För inte så länge sedan publicerade Aftonbladet ett reportage om hur barnarbetare så unga som sju år och fattiga kongoleser arbetar för utländska företag utan vare sig hjälm eller annan skyddsutrustning i farliga gruvor för att utvinna kobolt. Människor mister livet i trånga tunnlar när de desperat försöker gräva fram metallen och tunnlar rasar. Kobolten används till batterierna till just de elbilar som såväl Volvo som vi politiker vill att folk ska köpa i Sverige.

Alla talar om elbilar. Man talar om Tesla och Volvo, men sällan hör man någonting om de oacceptabla och inhumana arbets- och livsvillkor som dessa utländska företag utsätter människor för. Enligt organisationen Afrewatch arbetar minst 7 000 barn med kobolt i ett distrikt i Kongo.

Vi jublade när företaget Northvolt meddelade att de ska bygga Europas största batterifabrik i Skellefteå, vilket skapar över 2 500 jobb, och över att Volvo från och med 2019 ska bygga in elmotorer i alla sina nya modeller. Men priset som betalas av barnen och gruvarbetarna som utvinna råvaran i ett avlägset hörn av Afrika är oacceptabelt högt.

Fru talman! Vi måste ställa tydliga krav på att svenska företag ska leva upp till hållbarhetskraven, respektera mänskliga rättigheter och säkerställa rimliga arbetsvillkor oavsett var de har sin verksamhet. Kongolesiska barn är lika mycket värda som svenska barn, och därför ska vi aldrig acceptera barnarbete oavsett var i världen det sker.

Konflikten i Kongo är en av de värsta i världen sedan andra världskriget. Men trots att 6–8 miljoner människor hittills dött görs inte så mycket för att få slut på stridigheterna. Med tanke på västvärldens roll i kriget genom den fruktansvärda exploateringen av naturresurser har vi ett ansvar för att ta fram politiska reformer för att påverka grundorsakerna till konflikten. De rika länderna har ett ansvar att stoppa illegal handel och kapitalflykt. På samma sätt måste rika länder också föra en diskussion om hur stora multinationella företags verksamhet påverkar socioekonomiska och politiska förutsättningar i fattiga länder.

Fru talman! Låt mig avsluta genom att återge vad fredsprisvinnaren Denis Mukwege har sagt: Det kongolesiska folket har blivit förödmjukat, kränkt och massakrerat i mer än två decennier inför det internationella samfundet. I dag kan ingen säga att man inte vet vad som händer.

Prot. 2018/19:52

13 februari

Utrikespolitisk debatt

När vi kör våra elbilar, när vi använder våra mobiltelefoner och när vi beundrar våra diamanter ska vi reflektera över priset som de kongolesiska barnen betalar när vi bortser från de mänskliga rättigheterna.

(Applåder)

Anf. 144 BJÖRN SÖDER (SD) replik:

Fru talman! Demokratiska fronten för Palestinas befrielse är en terrororganisation som utfört terrormassakrer på judiska barn och är aktiv med terrorverksamhet i Gaza. I Sverige verkar Grupp 194, som är en samarbetsorganisation till DFLP och som mottar skattemedel från Malmö stad. Malcolm Jallows partiledare Jonas Sjöstedt har också gästtat Grupp 194:s möten, och Vänsterpartiets samarbete med den organisationen är väldokumenterat.

I sociala medier kan man ta del av information om att Momodou Malcolm Jallow mottagit ett pris från DFLP. I Vänsterpartiets lokal där fotot är taget pryds väggen av organisationens fana. Anser inte Malcolm Jallow att det är ganska problematiskt när han som ledamot av Sveriges högsta beslutande organ hyllar en terrororganisation som DFLP och mottar pris av densamma och därmed används i deras propaganda?

Anf. 145 MOMODOU MALCOLM JALLOW (V) replik:

Fru talman! Det är förväntat att Björn Söder ställer en fråga som inte har med mitt anförande att göra. Jag talar om svenska och västerländska företag som åker ned till Afrika och bryter mot alla grundläggande rättigheter och mänskliga rättigheter, och då ställer Björn Söder en fråga som handlar om Palestina. Min kollega Håkan Svenneling har talat om Palestina tidigare och berättat var vi står i frågan. Det säger mycket att Björn Söder inte vill prata om när svenska företag åker till Afrika och bryter mot lagstiftningen utan hellre vill prata om när afrikaner är i Sverige och hur man ska skicka tillbaka dem till Afrika. Det är det ni pratar om hela tiden: främlingsfientligheten och den bild som jag och många i Sverige inte delar när det gäller mänsklighet och mänskliga rättigheter.

Jag vill gärna höra Björn Söder tala om lagbrotten som pågår i Kongo. Ställ en fråga som handlar om det!

Anf. 146 BJÖRN SÖDER (SD) replik:

Fru talman! Momodou Malcolm Jallow har mottagit ett pris av en terroristorganisation. Jag förstår att det är obekvämt att stå här och svara för det, men trots det är det ett faktum att han har mottagit ett pris från en terroristorganisation som har utfört terrordåd. I Maalotmassakern 1974 dödades 25 personer varav 22 var judiska barn. Grupp 194 som är samarbetsorganisation och som Vänsterpartiet har samarbete med hade ett arrangemang i Vänsterpartiets lokaler i Malmö, och man skriver på sin hemsida att sista delen av evenemanget var en visning av en film om Maalot som återger DFLP:s heroiska, revolutionära beväpnade styrkors heroiska operation i Maalot Tarshiha.

Detta är alltså en organisation som Momodou Malcolm Jallow har tagit emot ett pris av. Jag tycker att han är skyldig svenska folket och dem som har röstat in honom i Sveriges riksdag att svara på hur man kan ta emot ett pris från en terroristorganisation.

Anf. 147 MOMODOU MALCOLM JALLOW (V) replik:

Fru talman! Jag konstaterar återigen att Björn Söder inte är intresserad av mänskliga rättigheter i Afrika, som hela mitt anförande handlade om.

När det gäller Israel och Palestina är Vänsterpartiets ståndpunkt väldigt tydlig. Vänsterpartiet anser att Israel måste dra sig tillbaka från ockuperat område, att bosättningarna måste utrymmas, att blockaden av Gaza måste hävas och att en fri och demokratisk palestinsk stat bör upprättas. Det är där vi står. Inget annat som ledamoten påstår här stämmer.

Min kollega, Håkan Svenneling, har varit väldigt tydlig just när det gäller Vänsterpartiets ställningstagande i utrikespolitiken.

Det som jag vill lyfta upp i den här kammaren, och som man aldrig hör folk prata om, är västerländska företag som åker ned till Afrika och bryter mot alla mänskliga rättigheter. Det är du inte intresserad av att tala om, Björn Söder. Du får gärna ställa en fråga som handlar om det.

Anf. 148 AYLIN FAZELIAN (S):

Fru talman! Det finns ett omfattande och akut säkerhetshot mot vårt samhälle. Hotet ligger och tickar som en tidsinställd bomb – tick tack, tick tack. Varje sekund rör vi oss närmare en katastrof. Det finns ingen annan fråga som borde engagera oss mer, ingen annan fråga som borde prioriteras lika högt, ingen annan fråga som genomsyrar hela vår existens.

Klimatförändringarna är här, och det handlar inte bara om några svältande isbjörnar eller döda korallrev. Klimatförändringarna genomsyrar alla samhällsfrågor och utgör framför allt ett hot mot samhället så som vi känner det.

Glaciärer smälter, och havsnivån höjs. Antalet översvämningar, stormar och skogsbränder ökar. De säkerhetsrisker som det för med sig kan inte mötas av ett enskilt land eller en enskild aktör. Det krävs en samlad, global omställning.

Intresset för hur klimatförändringarna hänger ihop med säkerhetsrisker och påverkar konflikter har ökat. Det handlar främst om humanitära kriser och katastrofer som direkta konsekvenser av det extrema vädret.

Det andra är samhällets funktionalitet som utsätts för påfrestningar vid till exempel översvämningar, torka eller stormar.

Det tredje är väpnade konflikter. Höjda temperaturer leder till att tillgången på naturresurser förändras. Det kan ha påverkan på och leda till konflikter om resurser.

Fru talman! Jag är stolt över att vår utrikesminister, Margot Wallström, såg till att frågan blev ett diskussionsämne i FN:s säkerhetsråd under vår tid som tillfällig medlem där. Det var första gången sedan 2011 som temat klimat och konflikt lyftes upp, och säkerhetsrådet enades om en resolution där kopplingen fastslogs.

Det är alltså inte bara klimatförändringarna i sig som är utmaningen utan också de sociala och ekonomiska konsekvenser de kan leda till. I fattigare samhällen med bristande institutionella funktioner är kapaciteten för att hantera påfrestningarna begränsad. Då får klimatpåverkan stora konsekvenser för människors tillvaro. Naturkatastrofer och konflikter spär på den ökade hungern vi nu ser i världen. De spår på globala orättvisor och leder till att människor tvingas migrera, vilket också medför stora utmaningar.

Även samhällen med starka institutioner påverkas. Det svenska samhället är till exempel kraftigt beroende av el. Skulle vår eltillförsel slås ut som ett resultat av en kraftig storm skulle konsekvenserna bli enorma. Sommarens torra visade också riskerna som klimatförändringarna för med sig. Utöver de många och stora bränderna ledde den varma sommaren till en betydande minskning av livsmedels- och spannmålsproduktionen.

FN:s klimatpanel meddelar att vi har tolv år på oss att vända utvecklingen – tolv år. Utsläppen av växthusgaser måste minska med 45 procent om temperaturen ska öka med enbart 1,5 grader. Och redan vid 1,5 grader kommer konsekvenserna att bli enorma.

Sverige har en viktig roll i klimatarbetet, när det gäller att driva på för förändring nationellt men även internationellt. I det arbetet behövs forskning och kunskap. Det är hög tid för oss att fördjupa vår förståelse för hur klimatförändringar samspelar med konflikt drivande faktorer.

Nationellt måste vi också lägga i en högre växel. Sverige ska bli världens första fossilfria välfärdsland. Det klimatpolitiska ramverket ligger fast. All relevant lagstiftning ses över. Klimatmålen ska nås. Energiöverenskommelsen ska genomföras. Och en kraftfull grön skatteväxling görs.

Internationellt ska Sverige driva på för en klimatlag på EU-nivå. Reformarbetet för att genomföra Parisavtalet ska också intensifieras. 1,5-gradersmålet måste nås.

Fru talman! Mänsklighetens framtid står på spel. En kraftfull politik som reducerar utsläppen är vår enda väg framåt. Och tiden är knapp. Låt oss fortsätta med full kraft och ta ledning för global omställning.

(Applåder)

Anf. 149 TOBIAS ANDERSSON (SD):

Fru talman! Mycket av det som har sagts i den här debatten är av yttersta vikt, även om politiska beslut på området kanske inte rent konkret påverkar livet för oss här i Sverige. De påverkar i stället samhällsutvecklingen i andra delar av världen – precis som utrikespolitik bör göra. I mitt anförande ämnar jag dock belysa ett område som rent konkret påverkar förutsättningarna här på hemmaplan: handelspolitik i allmänhet och svensk export i synnerhet.

Fru talman! Det är självklart att exportframgångar för ett exportberoende land som Sverige är direkt avgörande för vår tillväxt, vårt välstånd och i förlängningen vår välfärd och statsfinanserna i stort. Misstolka mig inte; jag är fullt medveten om att svensk import skapar förutsättningarna för vår export, inte minst då Sverige är ett land högt upp i förädlingskedjan. Med det sagt ser jag ändå ett behov av att peka ut och problematisera den trend som har varit sett till just svensk export.

Att huvudsakligen fokusera på export tycks jag dessutom inte vara ensam om. Annars hade den föregående regeringen självklart kallat sin exportstrategi för handelsstrategi. Den dåvarande regeringen lämnade över exportstrategin till riksdagen i december 2015. Jag tycker att det är värt att utvärdera hur det har gått för svensk export sedan dess.

Enligt Statiska centralbyråns siffror landade det svenska handelsnettot, vår varuexport subtraherat med vår varuimport, på ett underskott på 14,7 miljarder 2016. Då invänder säkert någon att det inte är rättvist att utvärdera regeringens strategi redan år ett, men dessvärre, fru talman, har

ingen förbättring ägt rum därefter. Det svenska handelsnettot för 2017 landade på ett underskott på 10,7 miljarder, och de färskta siffrorna från 2018 visar på ett underskott på hela 32,9 miljarder.

Jag vill uppmärksamma fru talman på att jag är fullt medveten om att någon exportstrategi hit eller dit knappast är den enda faktorn som påverkar Sveriges handelsnetto. Med det sagt skulle jag i stället vilja belysa fyra andra faktorer som sannolikt är av större signifikans för vår export.

Den första faktorn är så klart den globala konjunkturen som i allra högsta grad påverkar förutsättningarna på området. Den är dock svår att skylla på i detta fall, då den varit god de senaste åren.

Är det då, fru talman, räntan? Är det den som har varit för hög och som har begränsat vår investeringsförmåga här i Sverige? Nej, den har till och med varit negativ.

Kan det då ha varit vår valuta som har hållit exporten nere, fru talman? Nej, den svenska kronan har fallit under senare år och nådde rekordlåga nivåer under 2018. Det kan översättas till att det har varit relativt billigt för dem med annan valuta att köpa svenska produkter, vilket borde stärka vår export.

Den sista faktorn, den fjärde faktorn, som jag önskar lyfta i detta sammanhang, fru talman, är tillväxten i EU. Eftersom 70 procent av vår export går till länderna inom EU:s inre marknad påverkas och gagnas självklart vår export av andra länders tillväxt.

Svensk tillväxt, sett till bnp per capita, var i det absoluta bottenkiktet i EU 2018. Men de flesta EU-länder har haft en rimlig tillväxt de senaste åren. Och med den nämnda högkonjunkturen borde detta ha lett till ökad import av bland annat svenska varor.

Med facit i hand har alltså den svaga kronan, den låga räntan, den globala konjunkturen och EU-ländernas tillväxt i samklang pekat på att exportförutsättningarna för Sverige har varit goda. Trots det, och trots den föregående regeringens exportstrategi, har vi inte ens varit nära ett överskott i vårt handelsnetto. Från Sverigedemokraternas sida ser vi därför ett behov av olika åtgärder på området.

Å ena sidan behöver Sverige verka för att EU ska stifta fler frihandelsavtal och att dessa ska gagna viktiga sektorer för Sverige och ta våra komparativa fördelar i beaktande. Å andra sidan måste svensk konkurrenskraft stärkas genom nationella åtgärder, som ett aktivt regelförenklaringsarbete, en framtida miniminivå vid implementeringen av EU-direktiv och satsningar riktade mot små och medelstora företag – såklart.

Avslutningsvis, fru talman, bör det dock nämnas att det återfinns bra punkter i exportstrategin. Men den avgående regeringen misslyckades uppenbarligen ändå med att få liv i svensk export. Frågan är vilka åtgärder den nytillträdda regeringen ämnar vidta på området, så att vi på riktigt kan få till en förändring.

Fru talman! Om en socialdemokratiskt styrd regering misslyckas med att skapa tillräckliga förutsättningar för svensk export under en högkonjunktur, med svag krona och negativ ränta, vill jag inte ens veta hur en socialdemokratiskt styrd regering kommer att misslyckas på området under en kommande lågkonjunktur.

I detta anförande instämde Björn Söder och Markus Wiechel (båda SD).

Anf. 150 AYLIN FAZELIAN (S) replik:

Fru talman! Jag hade inte tänkt begära replik, men jag förvånades något väldigt av att en sverigedemokrat stod och pratade om vikten av export. Sverigedemokraterna är ju ett parti som vill bygga murar runt Sverige. En sverigedemokrat pratade om vikten av handel inom EU. Det är samma sverigedemokrater som fram till i förrgår, om jag inte missminner mig, faktiskt ville gå ur EU.

Jag måste då fråga: Hur ska ni ha det? Fram till i förrgår var ni för en svexit.

Anf. 151 TOBIAS ANDERSSON (SD) replik:

Fru talman! Om ledamot Fazelian hade varit intresserad av vår politik på området hade hon till exempel kunnat ta del av presskonferensen förra veckan, där vi betonade vikten av frihandel och den inre marknaden. Man kan även kolla i våra gamla principprogram. Där står det tydligt att vi motsätter oss protektionism.

Vår skepsis mot EU har aldrig grundat sig i frihandel eller den inre marknaden, utan den har uteslutande grundat sig i att vi motsätter oss den överstatlighet som råder. Vi motsätter oss att riksdagsledamöter, som Fazelian och jag, inte i tillräckligt hög utsträckning har möjlighet att fatta beslut som påverkar oss här.

Jag tycker att ledamot Fazelian, när hon ändå står här och representerar ett regeringsparti, kan svara på varför man så kapitalt har misslyckats med att få igång den svenska exporten. Hur kommer det sig att vi har haft ett handelsunderskott de senaste åren? Och vilka åtgärder ämnar regeringen vidta på detta område?

Anf. 152 AYLIN FAZELIAN (S) replik:

Fru talman! Det är precis tvärtom. Regeringen har till exempel under de föregående fyra åren tagit fram en omfattande exportstrategi och verkligen investerat i frågor om svensk handel och export, eftersom Sverige är enormt exportberoende.

Men det är intressant att lyssna till ledamot Tobias Anderssons svar. Problemet med Sverigedemokraterna är nämligen att partiets politik ändras från dag till dag. Det är enormt svårt att veta vad den politik som Sverigedemokraterna står för innebär i morgon, för den förändras från dag till dag.

Min fråga kvarstår: Hur ska svenska folket kunna ta er politik kring EU på allvar när ni för så sent som två dagar sedan faktiskt ville ha en svexit?

Anf. 153 TOBIAS ANDERSSON (SD) replik:

Fru talman! Om jag hade varit socialdemokrat hade jag varit väldigt försiktig med att kritisera andra politiska partiers svängningar, för Socialdemokraterna har de senaste åren lagt fram förslag som till och med fått mig som sverigedemokrat att vara stolt över Socialdemokraternas politiska förändringar.

Det är just den exportstrategi som du står här och hyllar, ledamot Fazelian, som jag ifrågasatte och argumenterade mot under hela mitt anförande. Jag tycker att den har varit alldeles för tandlös. Den exportstrategin har uppenbarligen inte skapat någon förbättring kopplad till vår export. Vi

har sett att vi, sedan den infördes 2016, konsekvent har haft ett underskott i vårt handelsnetto.

Om ledamot Fazelian motiverar sin exportpolitik med exportstrategin tror jag att det finns mycket övrigt att önska, och vi bör nog rådhas en framtida lågkonjunktur för Sverige.

Anf. 154 ANDERS ÖSTERBERG (S):

Fru talman! Året var 1868, och Nils Borg såg människor lida, vara nära att gå under. I Råneå kommun, som i dag är en del av Luleå kommun, hade folk klagat över den kalla vintern. Just denna vinter hade det kommit kolossala mängder snö, något som stod att läsa i lokaltidningarna.

Det var svält, och när väl nödhjälpen kom, ända från Stockholm, ibland skickad från Sankt Petersburg och ibland ända från Krimhalvön, fördelades den inte till dem som verkligen behövde den. Nej, bara de som kunde bevisa att de kunde betala tillbaka fick ta del av nödhjälpen.

Var detta verkligen rimligt? Kom hjälpen verkligen fram? De välbärgade bönderna fick nödhjälp, så mycket spannmål att det räckte och blev över, medan de fattigaste inte fick någonting alls.

Nils Borg packade en ryggsäck och gjorde sig redo. Mitt i iskalla vintern skulle han gå hela vägen till Stockholm. Han skulle gå till kungs på samma sätt som missnöjda undersåtar gjort i århundraden före honom för att be regenten – folkets fader, dess kärleksfulla beskyddare – att gripa in och skipa rättvisa. Om bara konungen får veta kommer allt att ställas till rätta.

Nu kanske det är en och annan här inne som undrar varför jag talar om svälten på 1860-talet i Sverige. Det är faktiskt en helt rimlig fråga. Det är ingen i dag som kommer ihåg att Sverige var ett av världens fattigaste länder bara några generationer bakåt i tiden och behövde katastrofbistånd.

Historien som jag berättade kommer mestadels från boken *Svälten*, som fick Augustpriset förra året. Där ställs frågor: Kom biståndet fram? Blev det rätt fördelat? Gjorde givarna rätt saker? Det är nästan samma frågor som vi måste ställa oss i dag när det handlar om vårt bistånd, när vi som ett av världens rikaste länder ger till andra länder i världen.

Jag tänker till exempel på när Haiti behövde katastrofbistånd eller på när El Niños effekter slog till med brutal kraft mot Central- och Östafrika. Just i det senaste fallet kan vi nog säga att hundratusentals liv räddades från svältdöden tack vare svenskt bistånd.

Vi ska vara stolta över att vårt bistånd uppgår till 1 procent av bni. Sverige och några få andra länder är de enda i världen som uppnår det.

En del säger att det svenska biståndet bara är en droppe i havet. Ja, det kanske är så, men vad är havet om inte bestående av en massa droppar?

Vad bidrar då det svenska biståndet till? Det korta svaret är: mycket. Jag kan ge ett lite längre svar genom att berätta om exempelvis den resa som utrikesutskottet gjorde till Malawi. Det är ett land som ligger mellan Moçambique och Zimbabwe. Få människor på våra breddgrader har ens hört talas om detta land, men det bor över 17 miljoner människor där. Nordiskt bistånd, tillsammans med bistånd från Gavi, Globala fonden, Unicef och Bill & Melinda Gates Foundation, gör att många barn i dag överlever, tack vare vaccin och bättre mediciner. Detta är ett mycket lyckat exempel på offentlig-privat samverkan, som det heter. Om någon vill se motsatsen, titta på Nya Karolinska.

Det sägs att djävulen syns i detaljerna. Så är det säkert, men det gör också änglarna. I Malawi berättades det om en flicka som fått hiv från sina föräldrar. För bara några decennier sedan hade det varit en garanterad dödsdom. Häromdagen blev hon färdigutbildad sjuksköterska.

I Sverige samlades för ett par år sedan en demonstration till stöd för yttrandefrihet och respekt för mänskliga rättigheter i Etiopien. Jag gick förbi den demonstrationen, där man krävde frigivande av ett antal personer. Det blev en resa för mig i kampen för mänskliga rättigheter på Afrikas horn.

I förra veckan kunde jag i Addis Abeba träffa personer vars namn jag nämnt i denna talarstol, nu som fria människor – fria och fulla av kämpaglöd. Jag satt i över en timme med den nya premiärministern dr Abiy, i ett samtal om fred, försoning och den otroligt viktiga processen i riktning mot demokrati. Allt detta började med en demonstration i ett vintrigt Stockholm för ett par år sedan. Tack till alla svensk-etiofier och etiofier som gjorde detta möjligt!

Resor, fru talman, kan se lite olika ut. Nils Borg kom till Stockholm efter att ha vandrat genom ett iskallt Sverige i 50 dagar. Tydligt klarade han sig genom att sälja knappålar under sin resa. Han fick aldrig träffa kungen. Hans kritik nådde dock fram, och det tillsattes en utredning om hur biståndet till Sverige fördelades. Ur hans vandring väcktes det moderna Sverige. Vi fortsätter den vandringen framåt.

(Applåder)

Anf. 155 SARA SEPPÄLÄ (SD):

Fru talman! Efter ett riksdagsbeslut i juni 2015 skickades svenskar till Erbil i Iraks KRG-region för att bidra till de internationella insatserna för att bekämpa Islamiska staten. Sverige skulle bidra med utbildning av försvarsstyrkor, vilket var uppskattat, varför relationen mellan Sverige och KRG-regionen samt peshmerga kommit att bli mycket god. De svenska utbildningsinsatserna har dels inneburit en ökad möjlighet till humanitärt stöd till civila, dels ökat möjligheten till självförsvar när terrorister har slagit till.

Av flera skäl har den svenska insatsen tidigare främst riktats till området kring KRG-regionens huvudstad Erbil och den kurdiska regionen, snarare än till övriga Irak. KRG-regionen har märkt ut sig genom en förhållandevis god demokratisk och ekonomisk utveckling samt som en av de främsta och mest effektiva krafterna mot Islamiska staten.

Islamiska staten har sedan dess lyckligtvis tryckts tillbaka, men som en följd av den fortfarande aktuella hotbilden finns det ett behov av fortsatt stöd till peshmerga. Det är en hotbild som har förstärks då vi tyvärr fortfarande ser hot från olika IS-celler. Till råga på detta har den irakiska regeringen trots diplomatiska medlingsförsök från KRG-regionen valt att angripa och inta tidigare KRG-kontrollerade områden.

Fru talman! De brutala och i huvudsak Iranstödda shiamiliser som stått för dessa oacceptabla attacker borde få stå till svars för vad de har gjort. Attackerna borde ha fördömts av omvärlden, och kurderna, som tappert har slagits mot terrorism, borde ha fått vårt tydliga stöd. Men nej, än en gång fick kurderna se ett enormt svek. Historien blir inte bättre av vetenskapen om att förövarna använde sig av amerikanska stridsvagnar och materiel ämnad att bekämpa Islamiska staten och andra terrorgrupper.

Fru talman! Trots att vi tydligt sett hur den irakiska regeringen använt sig av internationellt stöd för att angripa den egna befolkningen har Sverige valt att direkt eller indirekt fokusera på hjälp till förövarna – till de krafter som står för dessa fruktansvärda attacker.

Till att börja med är det fullkomligt orimligt att Sverige stöttar två parter i en intern konflikt. Än värre är att Sverige har valt att minska stödet till KRG-regionen. För mig är detta fullkomligt oacceptabelt, och jag finner inga ord för att beskriva den frustration som jag och många andra känner.

Avslutningsvis, fru talman, vill jag vara tydlig med en sak: De svenskar som tjänstgjort i samband med det militära bidraget i form av utbildningsinsatsen i Irak förtjänar ett stort tack för sin insats. Men jag vill ändå vädja till alla riksdagsledamöter att faktiskt sätta sig in i den situation vi ser i Irak. Syftet med insatsen är att skapa fred och stabilitet. Vårt uppdrag är att bidra till en god utveckling i såväl KRG-regionen som Irak. Det svenska stödet ska främst vara ämnat att bekämpa Islamiska staten, men även att säkra folkets självförsvar, i dag och framgent.

De svenska militära utbildningsinsatserna ska inte gå till trupper som direkt eller indirekt kontrolleras av dem som de facto förvärrat situationen i landet sedan IS drevs bort. Det svenska bidraget bör riktas till våra vänner i KRG-regionen så länge de fortsätter att respektera och skydda minoriteter samt fortsätter det diplomatiska arbetet gentemot styret i Bagdad.

(Applåder)

Anf. 156 JAMAL EL-HAJ (S):

Fru talman! Internationellt samarbete är viktigt för vår industri. Det ger bättre möjligheter till export och handel, vilket ger bättre förutsättningar för tillväxten i Sverige. Genom internationellt samarbete kan vi också vara med och förbättra arbetsmiljön och villkoren för arbetare i hela världen. Det tjänar vi alla på.

Tack vare EU-samarbete och internationellt samarbete stärks vår exportindustri. Två tredjedelar av vår export går till länderna inom EU:s så kallade inre marknad, där vi har bättre villkor än i handeln med andra länder. Därför behöver vi individer och stater som tror på och står upp för frihandel och öppenhet, fortsätter hålla fast vid det och inte ger protektionistiska krafter inflytande.

EU har under de senaste åren tecknat frihandelsavtal med bland annat Kanada och Japan. Detta skapar exportmöjligheter och arbetstillfällen i Sverige, vilket ger inkomster som behövs för att finansiera vår välfärd.

Fru talman! Varje år dör nästan 4 000 arbetare på jobbet i Europa, och ännu fler i världen. Genom internationellt samarbete kan vi med gemensamma regler förbättra arbetsmiljön för alla arbetare i Sverige och i världen. Vi behöver fler politiker som står upp mot arbetsgivare som vill öka vinsterna på bekostnad av arbetsmiljön och säkerheten på jobbet. Arbetare ska inte konkurrera med varandra genom brister och besparingar när det gäller arbetsmiljön.

Fru talman! I EU har Socialdemokraternas Marita Ulvskog lett arbetet med revideringen av utstationeringsdirektivet, som nu gör det möjligt att kräva lika lön för utländska och svenska arbetstagare som gör samma jobb. Socialdemokraterna har också varit drivande i att få på plats pelaren för sociala rättigheter, som omfattar 20 områden som förbättrar för vanligt

folk. Det handlar om exempelvis livslångt lärande, jämställdhet, trygga anställningar, dialog mellan parterna och förbättrad arbetsmiljö.

Fackliga rättigheter är inte möjliga utan mänskliga och demokratiska rättigheter. Vi måste sätta människan i främsta rummet. Vi behöver mer demokrati, inte mindre.

(Applåder)

Anf. 157 JULIA KRONLID (SD):

Fru talman! I Sverigedemokraternas utrikespolitik är respekten för grundläggande mänskliga rättigheter central. En av dessa rättigheter är religionsfrihet och rätten att ha en tro.

Att ha en tro har för många människor i världen varit livsavgörande och betytt allt. Särskilt i stater med förtryck kan det vara den personliga tron som gör att man orkar överleva dagen. Däremot får religion aldrig från något håll användas som en plattform för förtryck, förföljelse och våld gentemot andra.

Fru talman! Jag kan inte tillnärmelsevis jämföra det med det hat och den förföljelse som religiösa minoriteter världen över utsätts för, men jag har ändå fått uppleva en knivsudd av det hat och den förnedring som kan riktas mot en på grund av att man har en personlig tro.

Vi i Sverigedemokraterna står upp för flera minoriteter världen över och fördömer allt politiskt och religiöst våld. Vi har vid upprepade tillfällen kritiserat de fruktansvärda övergrepp som begåtts mot det muslimska rohingyafolket i Myanmar. Vi har försvarat folket i Västsahara och fördömt det förtryck de lever under. Vi står tydligt upp för kurdernas rättigheter. Det har min bästa kollega Sara Seppälä tydligt redogjort för i dag, så jag kommer inte att gå närmare in på det i mitt anförande.

Fru talman! Vi i Sverigedemokraterna har också varit tydliga i vårt fördömande av den fruktansvärda och sorgligt nog också ökande antisemitismen i Europa och övriga världen. I flera av Mellanösterns länder där det tidigare bott judar är den judiska befolkningen snart helt utrotad. De uttalanden som fortfarande görs – med stöd till och med av företrädare för den palestinska myndigheten – gentemot det judiska folket och Israel är vidriga. Terrororganisationen Hamas gör upprepade attacker mot Israel och har som mål att förinta Israel och utrota det judiska folket.

Att Sveriges utrikesminister med dessa förutsättningar ändå valt att gå fram och erkänna Palestina och därmed grusat relationerna till Mellanösterns enda demokrati är djupt sorgligt. Jag hoppas att utrikesminister Margot Wallström menar allvar med sina ord om att motverka antisemitism både i Sverige och i andra delar av världen, inklusive de palestinska områdena, och att hon kommer att arbeta hårt för att återupprätta de diplomatiska förbindelserna med Israel.

En annan minoritet som utsätts för förföljelse och förtryck världen över är kristna, som ofta omnämns som världens mest förföljda grupp. Det går inte att räkna upp alla länder där kristna har det svårt, men jag tänkte nämna några.

Situationen för de kristna kopterna i Egypten har länge varit svår. I och med Islamiska statens framgångar har säkerheten för de kristna i Egypten försämrats ytterligare med flera terrordåd och många dödade som följd. Regeringen måste börja agera och visa sitt tydliga stöd för de kristna kopterna i Egypten.

Fru talman! I Nigeria har ett antal attacker mot kristna och även mot muslimer som inte vill acceptera sharia utförts av den islamistiska gruppen Boko Haram. I vissa delstater har det fattats beslut som lett till att kristna blivit utsatta för begränsningar och diskriminering i skolan, hotade av kidnappning, utsatta för tvångsäktenskap och nekade anställning, rent vatten och hälsovård. I en attack mot en kristen by i februari 2018 dödades 106 personer. Boko Haram stod bakom attacken, och det har skett många fler sådana attacker.

Nordkorea räknas konsekvent som världens farligaste land för kristna. Här är det inte extrem islamism som står bakom förföljelsen utan extrem kommunism. Landets invånare lever under konstant förtryck från en repressiv regim som saknar tolerans för minsta tendens till oliktankande från sina medborgare. I landet riskerar man att inte bara fängslas och sättas i koncentrationsläger för att man har en personlig tro utan också avrättas. Jag förutsätter att vår regering kommer att agera mot de fruktansvärda koncentrationslägren i Nordkorea.

Fru talman! De fasersfulla inbördeskrigen i Syrien och angränsande Irak har nu gått in i en mindre intensiv fas, men situationen är fortfarande svår. Också här har de kristna varit särskilt utsatta. Händelserna i Mosul är ett talande exempel på de kristnas utsatta situation i Syrien och Irak, som inte kan betecknas som något annat än ett religiöst och kulturellt folkmord.

Utrikesminister Margot Wallström framhöll i den utrikespolitiska deklARATIONEN att Sverige stöder den nya irakiska regeringens reformsträngningar. Att förbättra relationerna mellan landets olika etniska och religiösa grupper, exempelvis de kristna, och kurdernas ställning är avgörande för långsiktig fred och stabilitet i Irak.

Det är mycket positivt att Margot Wallström åtminstone nämner de kristna i Irak. Så har inte alltid varit fallet i utrikespolitiken i Sverige. Men om regeringen menar allvar med att stödja de kristna och andra minoriteter i Irak förutsätter jag att regeringen inom ramen för både biståndspolitiken och utrikespolitiken exempelvis stöder återuppbyggnad och självstyre på Ninevesläppen och återbyggnad i Syrien.

Fru talman! Sveriges riksdag och regeringen borde också visa sitt otvetydiga stöd för de överlevande och erkänna Islamiska statens terrorkampanj i Irak och Syrien mot bland annat assyrier, syrianer, druser, kristna, kurder, mandéer, shabaker, shiamuslimer, turkmener och yazidier under de senaste åren som ett folkmord. Det är en skam att Sverige inte likt Europarådet och Europaparlamentet har erkänt detta fruktansvärda brott mot mänskligheten som ett folkmord. Vi hoppas att så kommer att ske.

(Applåder)

I detta anförande instämde Sara Seppälä, Björn Söder och Markus Wiechel (alla SD).

Anf. 158 THOMAS HAMMARBERG (S):

Fru talman! Vårt mål är en kärnvapenfri värld, står det i dagens regeringsdeklaration om utrikespolitiken. Vad kan vara en mer angelägen målsättning? Jag tror att detta i dag måste ses som en ödesfråga av samma dignitet som åtgärder mot klimathotet.

Att ägna mer kraft åt frågan om hur vi ska möta hotet om ett kärnvapenkrig kräver att vi tittar på vad som faktiskt håller på att hända. Det är

helt uppenbart att vi nu står inför en begynnande ny fas av kärnvapenkappning. USA och Ryssland är på väg att upplösa sin överenskommelse om nedrustning. Vad som sker nu är en modernisering och en effektivisering av kärnvapenarsenalerna i de två länderna. Från Kina rapporteras något liknande.

En trend i det här är att investera i en stor mängd tekniska kärnvapen med lägre kraft än de tidigare och som lättare kan användas i fler situationer. Med andra ord: Tröskeln håller på att sänkas.

Detta i sin tur ökar risken för en förstaanvändning, det vill säga att en part avfyrar sådana kärnvapen för att vara säker på att motparten inte ges en chans att attackera först. Att detta verkligen kan bli en risk har förstärkts av uttalanden av den amerikanske presidenten Trump.

Den här utvecklingen underminerar i praktiken teorin om den positiva effekten av en ömsesidig avskräckningseffekt, vad som tidigare brukade kallas terrorbalansen. Ett förödande storkrig kan bli följden av missförstånd eller felaktig information om motpartens intentioner.

Det nu 50-åriga icke-spridningsavtalet NPT har en klausul om att kärnvapenstaterna ska inleda förhandlingar om nedrustning med sikte på en total avrustning. Förhoppningarna om detta har dock inte infriats. Dessutom har antalet kärnvapenstater under de här åren ökat och uppgår nu till nio.

Faktum är att hela det existerande regelverket kring kärnvapen hotas av avveckling i stället för förstärkning. Det var precis oron för denna utveckling som låg bakom arbetet med en internationell konvention om ett förbud mot kärnvapen. Det var 122 länder som undertecknade det här i FN för drygt ett år sedan.

Vi deltog och var mycket aktiva i förberedelserna för att få en överenskommelse om formuleringarna i en sådan konvention, och nu är situationen den att höga förväntningar ställs på just Sverige att spela en ledande roll i det fortsatta arbetet på den konventionen. Vi har en historia som har skapat förväntningar i omvärlden, och då är frågan hur vi ställer oss. Det är det som kommer att diskuteras under den remissomgång som vi pratade om i morse.

Det har redan lanserats flera missuppfattningar i den här debatten, till och med under dagens lopp. För det första: Den här konventionen innebär inte en kollision med icke-spridningsavtalet NPT. Detta är en missuppfattning.

För det andra: Det är inte så att konventionen skulle omöjliggöra en ömsesidig avrustning. Den skulle inte göra det omöjligt med en balanserad avrustning med flera samtidigt. Tvärtom skulle konventionen om den ratificeras och sprids kunna bidra till ett ökat tryck mot de länder som i dag har kärnvapen. Därmed skulle den alltså kunna tjäna det syfte som vi egentligen är ute efter.

För det tredje: Det är heller inte sant att den här konventionen skulle leda till att Ryssland skulle få en chans att sabotera internationella fördrag, något som har nämnts under debatten. Det handlar om en oerhört viktig fråga, och det verkar som om det egentliga argumentet mot konventionen är att vi är oroliga för att irritera Washington och att det skulle försvåra våra möjligheter att ha ett militärt samarbete med Nato eller med USA.

Jag vill avslutningsvis citera det som jag tror är det starkaste argumentet mot det resonemanget. Det kommer från ingen mindre än Hans Blix,

den tidigare utrikesministern och chefen för IAEA. Så här skrev han för ett tag sedan: ”Propåer görs om att vi som gengäld för ett fortsatt nära försvarssamarbete med USA/Nato ska göra avkall på en sedan länge etablerad oberoende svensk politik som syftar till avspänning och nedrustning.

Enligt min mening skulle det varken gagna Sverige, USA eller Nato att vi gav efter för sådana påtryckningar. Vi bör skriva under den nya konventionen, som främst är ett välbehövligt bidrag till att delegitimera kärnvapnen. Särskilt i dagens världsläge.”

Anf. 159 BJÖRN SÖDER (SD) replik:

Fru talman! Jag tror inte att det är någon som inte önskar sig en kärnvapenfri värld. Det hoppas jag i alla fall.

Vi i Sverigedemokraterna har varit väldigt tydliga med att vi anser att den här konventionen om kärnvapenförbud är ett slag i luften eftersom ingen kärnvapenbärande stat har undertecknat den eller ens deltagit i arbetet med den. Vi kan tycka vad vi vill om dessa saker, men är de inte med på båten är det svårt att över huvud taget åstadkomma någon skillnad.

Dessutom försätter man Sverige i ett säkerhetspolitiskt svårt läge om vi skulle underteckna och ratificera den här konventionen. Då skulle vi nämligen inte i en konflikt kunna ta hjälp av ett land eller en allians som har kärnvapen. Vi skulle till exempel inte kunna ta hjälp av Danmark och Norge.

När jag läser den utrikespolitiska deklARATIONEN får jag uppfattningen att regeringen har svängt i frågan om ratificering. Är det också Thomas Hammarbergs uppfattning?

Anf. 160 THOMAS HAMMARBERG (S) replik:

Fru talman! Jag upplevde det som att utrikesministern mycket tydligt nämnde att vi nu avvaktar remissprocessen. Sedan ska regeringen ta ställning, förhoppningsvis med parlamentets stöd. På den punkten har jag ingenting annat att säga än vad utrikesministern sa.

Vad gäller bedömningen av effekten av detta har jag en annan uppfattning än vad ledamoten har. Jag tror att det är väldigt viktigt att det sker en påtryckning mot kärnvapenmakterna att omvärlden inte accepterar en situation där några har dessa kärnvapen och vi andra är beroende av hur de hanterar kärnvapnen.

Som jag försökte beskriva i mitt inlägg: Det är en tendens just nu till en sorts kapprustning med kärnvapen som instrument, och detta är hotande. Att ha en bred internationell opinion som markerar att vi inte vill ha en sådan utveckling tror vi skulle påskynda möjligheterna att få en omsvängning i kärnvapenmakternas stater.

Anf. 161 BJÖRN SÖDER (SD) replik:

Fru talman! Jag tycker att det kommer dubbla signaler från regeringspartiet. Tidigare har ju utrikesministern mer eller mindre velat köra frågan om att Sverige ska ratificera den här konventionen ända in i kaklet. Men i dagens utrikespolitiska deklARATIONEN skriver man mycket riktigt där att utredningen – som jag också vill betona sågar den här konventionen vid fotknölarna och rekommenderar att den inte ratificeras – har lämnats på remiss.

Regeringen skriver dock även så här: ”Regeringens mål är fortsatt en kärnvapenfri värld.” Detta är bra. Vidare skriver man: ”Vi kommer därför att ta ett nytt initiativ och samla en bred krets länder i arbetet för ett delat ansvar för kärnvapenedrustning.”

Från att ha velat köra frågan om att vi ska ratificera ända in i kaklet upplever jag att man helt plötsligt slagit till reträtt och lyssnat till vad utredningen säger, även om den nu är ute på remiss. Samtidigt för Thomas Hammarberg fram en annan åsikt här i talarstolen, att den ska köras in i kaklet.

Anf. 162 THOMAS HAMMARBERG (S) replik:

Fru talman! Det här med ”kaklet” var inte någon formulering som utrikesministern använde i sin framställning i dag. Hennes linje och budskap här var att vi ska avvakta remissförfarandet och studera de inlägg som kommer där, för det kommer säkert andra inlägg än den typ av inlägg som redan har kommit.

Det är viktigt att den här frågan blir analyserad i botten så att vi verkligen vet vad vi gör och helst bygger upp en form av samförstånd över partigränserna i frågan.

Ingenting har alltså ändrats där. Personligen tycker jag att det är väldigt viktigt att diskussionen om det här konventionsförslaget blir saklig. Den har inte alltid varit saklig, och det fanns bevis på detta under dagens debatter också.

Anf. 163 MAGNUS JACOBSSON (KD):

Fru talman! Jag har under förmiddagen noterat att det pågår en debatt både här i kammaren och i riksmidierna avseende min motion om att flytta ambassaden från Tel Aviv till Jerusalem. Jag anmälde mig därför för att göra en liten redogörelse för hur jag resonerar i den frågan.

När vi studerar vår historia, Nordens historia, kan vi konstatera att det under 500–600 år pågick krig mellan grannfolken vart 30:e år. Varje generation stred med varandra ända fram till 1814 och freden då. Vi var på väg att strida med varandra 1905, men då löste vi det utan krig.

I dag skulle antagligen inte denna riksdag kunna fatta ett beslut om att vi ska anfälla Norge. Svensken skulle helt enkelt inte resa sig upp. Man skulle fundera på om riksdagen blivit tokig. Vi har alltså gått från en period då det var helt naturligt att strida med varandra till en period då freden är det självklara.

Jag satt i riksdagen 1998–2002 och hade då förmånen att besöka Berlin och även vår nya ambassad i Berlin. Det spännande med vår nya ambassad i Berlin är att det är fem ambassader på ett område. Norden står tillsammans. Norden visar sin enighet, sin ömsesidiga respekt – man skulle till och med kunna använda uttrycket ”kärlek” – genom en ambassadkonstruktion som visar på denna enighet.

Redan riksdagsåret 2000/01 lade jag därför fram en motion i riksdagen, och jag tror att jag är först i Sverige med att ha gjort det, där jag helt enkelt konstaterade att vi borde göra likadant i Jerusalem. Vi borde prata med våra nordiska grannar och visa på det nordiska exemplet utifrån idén om att faktiskt visa på hopp.

Det är inte självklart att grannar ska strida med varandra i hur många hundra år som helst. Det var självklart för oss. I dag är det inte självklart.

Att just flytta vår ambassad och prata med våra grannar och se om vi skulle kunna få till stånd denna Berlinidé för att visa på försoning lade jag fram en motion om 2000. Nu har jag fått förmånen att få komma tillbaka till riksdagen och har lagt fram en liknande motion i dag.

Jag är väldigt glad över att mitt eget parti lyfter fram den här motionen. Jag är också väldigt glad – kanske också lite förvånad – över att även Liberalerna har valt att ansluta sig till den.

Jag tror att det är viktigt att vi i Sverige och framför allt vi i Norden visar hur en så kallad varm fred fungerar. Jag vet att begreppen ”varm fred” och ”kall fred” kanske inte är något ni studenter använder, men inom internationella relationer är en kall fred detsamma som att man har slutit fred men inte umgås med varandra. Så ser det ut i många delar av Mellanöstern. Man har fred, men gränsen är inte öppen för rörelse, handel och gemensamma studier.

I en varm fred reser man mellan länderna. Man studerar mellan länderna. Det händer kanske, hör och häpna, att man gifter sig över landsgränserna. Där någonstans är min varma vision om att vi i Sverige ska flytta vår ambassad från Tel Aviv till Jerusalem och också fortsätta sträva efter försoning, fred och att Mellanöstern får njuta av den varma fred som vi har i Norden.

Anf. 164 BJÖRN SÖDER (SD) replik:

Fru talman! Jag vet inte om Magnus Jacobsson har observerat en intressant sak i regeringens utrikesdeklaration som jag inte tidigare har observerat. Där säger man att Sverige liksom övriga EU ser Jerusalem som framtida huvudstad för två stater. Jag har inte sett regeringen över huvud taget nämna detta tidigare. Det är ganska intressant.

När det israeliska parlamentet knesset höll sitt första ordinarie sammanträde 1949 beslutade man att Jerusalem är den judiska statens huvudstad, vilket det också har varit sedan 1950, då Israel flyttade sin regering till västra Jerusalem. I dag finns i Jerusalem, som påpekats här i talarstolen tidigare, både parlamentet, presidenten, högsta domstolen och departementen, och även sociala och kulturella institutioner och myndigheter är installerade i Jerusalem.

Jag välkomnar Magnus Jacobssons motion om att Sverige bör flytta sin ambassad till Jerusalem. Vi har också lagt fram sådana motioner. Men varför skriver ni att detta ska ske ”på sikt”? Det är min fråga.

Anf. 165 MAGNUS JACOBSSON (KD) replik:

Fru talman! Tack, Björn Söder, för frågan! När man jobbar med mellanmänskliga och internationella relationer måste man alltid arbeta medvetet och via dialog. Skälet till att jag skrev ”på sikt” är att jag vill att vi anger en viljeriktning och att vi sedan jobbar i den riktningen.

Sedan önskar jag att det sker så snart som möjligt. Det är helt logiskt att man placerar ambassader i de städer där man har motparter. Vi har inte motparten i Tel Aviv utan i Jerusalem. Personligen ser jag framför mig att en ambassad som bygger på samma tanke som den i Berlin mycket väl skulle kunna betjäna två länder om man har en varm fred.

Anf. 166 BJÖRN SÖDER (SD) replik:

Fru talman! Som jag sa välkomnar vi den här motionen. Vi har också själva lagt motioner om att vår ambassad bör flytta, men vi vill göra det omedelbart.

Även om man tar ett beslut här och nu – om regeringen skulle fatta beslut om att den svenska ambassaden ska flyttas från det finansiella centret Tel Aviv till de facto-huvudstaden i Israel, som är Jerusalem – kommer det ju inte att ske över en natt. Det är därför jag inte riktigt förstår varför man skriver att det ska ske på sikt. Beslutet kan ju mycket väl fattas nu, och det kommer ändå att ta sin tid innan man kan genomföra det.

Sedan håller jag med om att man bör samordna detta på något sätt med till exempel övriga nordiska länder. Det vore bra att få med alla på båten, så att man försöker samordna lokaliteterna och så vidare.

Detta är en pågående diskussion och process, men varför ska man vänta och fatta beslut först på sikt?

Anf. 167 MAGNUS JACOBSSON (KD) replik:

Fru talman! Jag har med stor glädje noterat att det har hänt saker. När jag lade fram denna motion för första gången 2000–2001 var jag väldigt ensam. Vid det tillfället tror jag att inte ens mitt parti röstade för mig, utan det var en enskild motion som hanterades just som en sådan.

Jag har även noterat över tid att Sverigedemokraterna har anslutit sig till den linje som jag drev 2000–2001. Det tycker jag är bra, för jag tycker att det är bra att vi för ett samtal om var ambassaden bör ligga.

Men jag har redan svarat på skälet till att jag skriver ”på sikt”. Jag tror att detta bäst förs framåt i ett gott samtal, så att fler partier och debattörer och även de olika parterna får tid att fundera lite över det hela.

Viljeinriktningen är glasklar. Vi bör ta ett beslut om att flytta svenska ambassaden dit den här hemma, nämligen till Israels huvudstad. Den bör byggas på ett sådant sätt att den kan betjäna flera. Det är min bestämda uppfattning.

Jag är väldigt glad för det som i dag har skett i kammaren. Väldigt tacksam och glad är jag. Det är en spännande dag.

Anf. 168 ANDERS ÖSTERBERG (S) replik:

Fru talman! Tack, Magnus Jacobsson, för ett mycket sympatiskt inlägg! Jag tror också att det är viktigt att man har dialog och att man sätter sig ned med varandra. När det gäller debatten i Palestina och utanför Palestina och Israel är det oftast extremisterna som får sätta dagordningen. Jag tror också att det är väldigt viktigt att man försöker hitta en väg framåt, och den måste gå via dialog. Det finns ingen militär lösning på konflikten. Det finns inte heller någon lösning där man hetsar mot varandra eller så.

Men jag vill också lyfta fram att Jerusalem är annekterat i strid med folkrätten. Västbanken har under ockupationen indelats i tre administrativa distrikt, A, B och C, också i strid med folkrätten. Antalet bosättare i Palestina uppgår till över 600 000 just nu. Därför vill jag fråga ledamoten: Vad tycker du om tajmningen, att du lägger fram den här motionen just nu?

Anf. 169 FÖRSTE VICE TALMANNEN:
Jag vill påminna om att vi pratar genom talmannen.

Prot. 2018/19:52
13 februari

Utrikespolitisk debatt

Anf. 170 MAGNUS JACOBSSON (KD) replik:

Fru talman! Den här konflikten har egentligen hållit på i drygt 100 år. Jag tror att frågan om tajmning kommer att vara svår. När jag lyssnar på de olika parterna är jag inte säker på att vi har närmat oss en varm fred. Man har ju trots allt efter Osloförhandlingarna en form av kall fred.

Jag tror att vi i Sverige snarare behöver titta på vad som är lämpligt och hur vi behandlar andra länder. Det är lite konstigt att just Israel behandlas på ett särskilt sätt och att vi inte behandlar några andra länder på det sättet. Därför tror jag att det kan vara läge att flytta vår ambassad.

Det blir också lite konstigt: Ambassaden i relation till Israel har vi i Tel Aviv, men de facto-ambassaden som hanterar den palestinska myndigheten – jag vet att det är ett konsulat – finns i Jerusalem. Det blir en konstighet.

Anf. 171 ANDERS ÖSTERBERG (S) replik:

Fru talman! Magnus Jacobsson säger att vi behandlar Israel på ett sätt och andra länder på andra sätt. I vilka avseenden är det, och vilka exempel på det kan ges?

Jerusalem är ju annekterat i strid med folkrätten. Socialdemokraternas uppfattning är att Jerusalem bör vara huvudstad i både Israel och Palestina, som del i en tvåstatslösning.

Anf. 172 MAGNUS JACOBSSON (KD) replik:

Fru talman! Här finns en skiljelinje. Jag anser att delar av Jerusalem redan i dag kan accepteras som Israels huvudstad. Det är de facto deras huvudstad. Det fungerar operativt som huvudstad. Det finns mig veterligen ingen som argumenterar för att den framgent i ett fredsavtal inte skulle vara Israels huvudstad.

Jag har respekt för er hållning, men jag tror att den är obsolet.

När det gäller konflikten som sådan tror jag att det är viktigt, oavsett på vilken sida vi står politiskt, att vi från svenskt håll fortsätter att peka på begreppet försoning. Det vi lyckades med i Norden var försoning. Vi ska komma ihåg att vi hade lagar där det var olika straff om man mördade en dansk människa eller en svensk människa. Det har vi inte i dag. Försoning och frid över Jerusalem, oavsett folk, tror jag att det är oerhört viktigt att fortsätta kämpa för.

Den utrikespolitiska debatten var härmed avslutad.

§ 2 Justering av protokoll

Protokollen för den 23 och 24 januari justerades.

§ 3 Avsägelse

Förste vice talmannen meddelade

att *Louise Meijer* (M) avsåg sig uppdraget som ledamot i konstitutionsutskottet,

att *Niklas Wykman* (M) avsåg sig uppdraget som ledamot i finansutskottet,

att *Jessika Roswall* (M) avsåg sig uppdraget som ledamot i finansutskottet och som suppleant i skatteutskottet,

att *Cecilia Widegren* (M) avsåg sig uppdraget som ledamot i skatteutskottet,

att *Tomas Tobé* (M) avsåg sig uppdraget som ledamot i justitieutskottet,

att *Kristina Axén Olin* (M) avsåg sig uppdraget som ledamot i justitieutskottet,

att *Jörgen Warborn* (M) avsåg sig uppdraget som ledamot i civilutskottet,

att *Johan Forssell* (M) avsåg sig uppdraget som ledamot i socialförsäkringsutskottet,

att *Erik Bengtzboe* (M) avsåg sig uppdraget som ledamot i utbildningsutskottet,

att *Jessica Rosencrantz* (M) avsåg sig uppdraget som ledamot i trafikutskottet,

att *Edward Riedl* (M) avsåg sig uppdraget som ledamot i trafikutskottet och som suppleant i civilutskottet och i näringsutskottet,

att *Maria Malmer Stenergard* (M) avsåg sig uppdraget som ledamot i miljö- och jordbruksutskottet,

att *Åsa Coenraads* (M) avsåg sig uppdraget som ledamot i miljö- och jordbruksutskottet,

att *Jessica Polffjärd* (M) avsåg sig uppdraget som ledamot i arbetsmarknadsutskottet,

att *John Widegren* (M) avsåg sig uppdraget som suppleant i konstitutionsutskottet,

att *Mattias Karlsson* i Luleå (M) avsåg sig uppdraget som suppleant i finansutskottet och i socialutskottet,

att *Arin Karapet* (M) avsåg sig uppdraget som suppleant i justitieutskottet,

att *Josefin Malmqvist* (M) avsåg sig uppdraget som suppleant i socialförsäkringsutskottet,

att *Jan Ericson* (M) avsåg sig uppdraget som suppleant i utbildningsutskottet,

att *David Josefsson* (M) avsåg sig uppdraget som suppleant i miljö- och jordbruksutskottet, i näringsutskottet och i arbetsmarknadsutskottet,

att *Lars Beckman* (M) avsåg sig uppdraget som suppleant i näringsutskottet samt

att *Jörgen Berglund* (M) avsåg sig uppdraget som suppleant i arbetsmarknadsutskottet.

Kammaren biföll dessa avsägelse.

Förste vice talmannen meddelade att Moderaternas riksdagsgrupp anmält Karin Enström som ledamot i konstitutionsutskottet, Edward Riedl som ledamot i finansutskottet, Mattias Karlsson i Luleå som ledamot i finansutskottet och som suppleant i skatteutskottet, Niklas Wykman som ledamot i skatteutskottet, Johan Forssell och Louise Meijer som ledamöter i justitieutskottet, David Josefsson som ledamot i civilutskottet och som suppleant i finansutskottet, Maria Malmer Stenergard som ledamot i socialförsäkringsutskottet, Kristina Axén Olin som ledamot i utbildningsutskottet, Jessika Roswall som ledamot i trafikutskottet, Åsa Coenraads som ledamot i trafikutskottet och som suppleant i socialutskottet, Jessica Rosencrantz och John Widegren som ledamöter i miljö- och jordbruksutskottet, Erik Bengtzboe som ledamot i arbetsmarknadsutskottet, Jörgen Berglund som suppleant i konstitutionsutskottet, Sten Bergheden som suppleant i justitieutskottet, Carl-Oskar Bohlin och Jörgen Warborn som suppleanter i näringsutskottet, Lars Beckman och Josefin Malmqvist som suppleanter i arbetsmarknadsutskottet samt Fredrik Schulte som suppleant i konstitutionsutskottet under Ida Drougges ledighet.

Förste vice talmannen förklarade valda till

ledamot i konstitutionsutskottet

Karin Enström (M)

ledamöter i finansutskottet

Edward Riedl (M)

Mattias Karlsson i Luleå (M)

ledamot i skatteutskottet

Niklas Wykman (M)

ledamöter i justitieutskottet

Johan Forssell (M)

Louise Meijer (M)

ledamot i civilutskottet

David Josefsson (M)

ledamot i socialförsäkringsutskottet

Maria Malmer Stenergard (M)

ledamot i utbildningsutskottet

Kristina Axén Olin (M)

ledamöter i trafikutskottet

Åsa Coenraads (M)

Jessika Roswall (M)

ledamöter i miljö- och jordbruksutskottet
Jessica Rosencrantz (M)
John Widegren (M)

ledamot i arbetsmarknadsutskottet
Erik Bengtzboe (M)

suppleant i konstitutionsutskottet
Jörgen Berglund (M)

suppleant i finansutskottet
David Josefsson (M)

suppleant i skatteutskottet
Mattias Karlsson i Luleå (M)

suppleant i justitieutskottet
Sten Bergheden (M)

suppleant i socialutskottet
Åsa Coenraads (M)

suppleanter i näringsutskottet
Carl-Oskar Bohlin (M)
Jörgen Warborn (M)

suppleanter i arbetsmarknadsutskottet
Lars Beckman (M)
Josefin Malmqvist (M)

Förste vice talmannen förklarade vald *under tiden den 13 februari-9 september* till

suppleant i konstitutionsutskottet
Fredrik Schulte (M)

§ 5 Utökning av antalet suppleanter

Valberedningen hade, enligt ett till kammaren inkommet protokollsutdrag, tillstyrkt att antalet suppleanter skulle utökas enligt följande:

från 26 till 28 i konstitutionsutskottet
från 25 till 26 i finansutskottet
från 26 till 27 i kulturutskottet
från 26 till 27 i utbildningsutskottet
från 26 till 27 i näringsutskottet
från 77 till 78 i EU-nämnden

Kammaren medgav dessa utökningar.

§ 6 Val av extra suppleanter

Prot. 2018/19:52

13 februari

Val av extra suppleanter företogs.

Kammaren valde i enlighet med valberedningens förslag till

suppleanter i konstitutionsutskottet

Kalle Olsson (S)

Björn Wiechel (S)

suppleant i finansutskottet

Janine Alm Ericson (MP)

suppleant i kulturutskottet

Sara Heikkinen Breitholtz (S)

suppleant i utbildningsutskottet

Alice Bah Kuhnke (MP)

suppleant i näringsutskottet

Daniel Andersson (S)

suppleant i EU-nämnden

Karolina Skog (MP)

§ 7 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Följande skrivelser hade kommit in:

Interpellation 2018/19:45

Till riksdagen

Interpellation 2018/19:45 Nedläggningen av Kronofogden i Hudiksvall

av Ulla Andersson (V)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 5 mars 2019.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 11 februari 2019

Finansdepartementet

Magdalena Andersson (S)

Enligt uppdrag

Johan Ndure

Departementsråd

Interpellation 2018/19:56

Till riksdagen

Interpellation 2018/19:56 Sysselsättningseffekter av januariöverenskommelsen

av Niklas Wykman (M)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 5 mars 2019.

Prot. 2018/19:52
13 februari

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.
Stockholm den 11 februari 2019
Finansdepartementet
Magdalena Andersson (S)
Enligt uppdrag
Johan Ndure
Departementsråd

Interpellation 2018/19:57

Till riksdagen

Interpellation 2018/19:57 Säkerhetsbedömning inför försäljning av fastigheter
av Mikael Oscarsson (KD)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 8 mars 2019. Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 11 februari 2019

Finansdepartementet

Per Bolund (MP)

Enligt uppdrag

Johan Ndure

Departementsråd

§ 8 Ärenden för hänvisning till utskott

Följande dokument hänvisades till utskott:

Proposition

2018/19:38 till finansutskottet

Redogörelser

2018/19:NL1 och RAR1 till konstitutionsutskottet

§ 9 Ärenden för bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Socialutskottets betänkande

2018/19:SoU16 Rättelse i lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade

Konstitutionsutskottets betänkande

2018/19:KU14 Översyn av Riksrevisionen – vissa frågor om riksdagen och Riksrevisionen, m.m.

Näringsutskottets betänkande

2018/19:NU6 Kompletterande bestämmelser till EU:s geoblockeringsförordning

Kulturutskottets utlåtande
2018/19:KrU6 En ny europeisk agenda för kultur

Trafikutskottets betänkande
2018/19:TU6 Cykelfrågor

Miljö- och jordbruksutskottets betänkanden
2018/19:MJU3 Fiskeripolitik
2018/19:MJU4 Klimatpolitik

§ 10 Bordläggning

Följande dokument anmäldes och bordlades:

Proposition
2018/19:43 Kompletterande bestämmelser till lagen om tobak och liknande produkter

EU-dokument
COM(2019) 88 Förslag till Europaparlamentets och rådets förordning om vissa aspekter av järnvägssäkerhet och järnvägsförbindelser med anledning av Förenade konungariket Storbritannien och Nordirlands utträde ur Europeiska unionen

§ 11 Anmälan om interpellationer

Följande interpellationer hade framställts:

den 12 februari

2018/19:66 Barn som far illa
av *Johan Hultberg* (M)
till socialminister Lena Hallengren (S)

2018/19:67 Läkemedelsstatistik
av *Johan Hultberg* (M)
till socialminister Lena Hallengren (S)

2018/19:68 Läkemedelsförsörjning
av *Johan Hultberg* (M)
till socialminister Lena Hallengren (S)

2018/19:69 Fisket i Koster-Väderöfjorden
av *Johan Hultberg* (M)
till statsrådet Jennie Nilsson (S)

2018/19:70 Kommunikationssystemet Rakel
av *Alexandra Anstrell* (M)
till statsrådet Mikael Damberg (S)

§ 12 Anmälan om frågor för skriftliga svar

Följande frågor för skriftliga svar hade framställts:

den 12 februari

2018/19:184 Offentligt belöningsystem

av Mikael Strandman (SD)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2018/19:185 Metria

av Lars Beckman (M)

till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2018/19:186 Vargstammen

av Lars Beckman (M)

till miljö- och klimatminister Isabella Lövin (MP)

2018/19:187 Andelstal i vägsamfälligheter

av Lars Beckman (M)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2018/19:188 Personlig assistans

av Lars Beckman (M)

till socialminister Lena Hallengren (S)

2018/19:189 SVT och rättegångskostnader

av Lars Beckman (M)

till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)

2018/19:190 Myggbekämpning

av Lars Beckman (M)

till miljö- och klimatminister Isabella Lövin (MP)

2018/19:191 Marionettmuseets fortlevnad

av Barbro Westerholm (L)

till kultur- och demokratiminister Amanda Lind (MP)

2018/19:192 Fisket av makrill

av Johan Hultberg (M)

till statsrådet Jennie Nilsson (S)

2018/19:193 Export av ekoprodukter

av Åsa Coenraads (M)

till statsrådet Ann Linde (S)

2018/19:194 Bondepaketet

av Åsa Coenraads (M)

till statsrådet Jennie Nilsson (S)

2018/19:195 Dödsolyckor vid järnvägen

av Sofia Westergren (M)

till statsrådet Tomas Eneroth (S)

2018/19:196 Statens våldsmonopol

av Borian Åberg (M)

till statsrådet Mikael Damberg (S)

2018/19:197 AI-strategi

av Niels Paarup-Petersen (C)

till statsrådet Anders Ygeman (S)

2018/19:198 Nekat uppehållstillstånd för personer som bott i Sverige länge

av *Anders Åkesson* (C)

till justitie- och migrationsminister Morgan Johansson (S)

2018/19:199 Stärkt svensk livsmedelsproduktion

av *Maria Malmer Stenergård* (M)

till statsrådet Jennie Nilsson (S)

Prot. 2018/19:52

13 februari

§ 13 Anmälan om skriftliga svar på frågor

Skriftliga svar på följande frågor hade kommit in:

den 13 februari

2018/19:95 Transportstyrelsens föreskrifter för cruisingtillstånd

av *Cecilia Widegren* (M)

till statsrådet Tomas Eneroth (S)

2018/19:97 Spel ombord på fartyg i internationell trafik

av *Boriana Åberg* (M)

till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

2018/19:96 Likvärdig tillämpning av spellagen

av *Boriana Åberg* (M)

till statsrådet Ardalan Shekarabi (S)

2018/19:124 Definition av bilpooler

av *Jessica Rosencrantz* (M)

till statsrådet Tomas Eneroth (S)

2018/19:123 Delningsekonomin

av *Jessica Rosencrantz* (M)

till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

2018/19:125 Differentierade parkeringsavgifter

av *Jessica Rosencrantz* (M)

till statsrådet Tomas Eneroth (S)

2018/19:137 Fusk med mätarställningar

av *Ann-Charlotte Hammar Johnsson* (M)

till statsrådet Tomas Eneroth (S)

2018/19:135 Stomnätskorridor för EU:s transeuropeiska transportnät (Tem-T) Stockholm-Oslo

av *Pål Jonson* (M)

till statsrådet Tomas Eneroth (S)

2018/19:138 Byggandet av Österleden

av *Magnus Jacobsson* (KD)

till statsrådet Tomas Eneroth (S)

2018/19:158 Ungas företagsamhet

av *Åsa Coenraads* (M)

till näringsminister Ibrahim Baylan (S)

Prot. 2018/19:52
13 februari

§ 14 Kammaren åtskildes kl. 15.37.

Sammanträdet leddes
av talmannen från dess början till och med § 1 anf. 61 (delvis),
av andre vice talmannen därefter till och med § 1 anf. 117,
av tredje vice talmannen därefter till och med § 1 anf. 156 (delvis) och
av förste vice talmannen därefter till dess slut.

Vid protokollet

INGVAR MATTSON

/Olof Pilo

Välkomsthälsning	1
Anf. 1 TALMANNEN.....	1
§ 1 Utrikespolitisk debatt	1
Anf. 2 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S).....	1
Anf. 3 HANS WALLMARK (M) replik	6
Anf. 4 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	7
Anf. 5 HANS WALLMARK (M) replik	7
Anf. 6 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	7
Anf. 7 MARKUS WIECHEL (SD) replik	8
Anf. 8 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	8
Anf. 9 MARKUS WIECHEL (SD) replik	9
Anf. 10 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	9
Anf. 11 KERSTIN LUNDGREN (C) replik.....	9
Anf. 12 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	10
Anf. 13 KERSTIN LUNDGREN (C) replik.....	10
Anf. 14 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	10
Anf. 15 HÅKAN SVENNELING (V) replik	11
Anf. 16 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	11
Anf. 17 HÅKAN SVENNELING (V) replik	12
Anf. 18 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	12
Anf. 19 LARS ADAKTUSSON (KD) replik	13
Anf. 20 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	13
Anf. 21 LARS ADAKTUSSON (KD) replik	13
Anf. 22 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	14
Anf. 23 FREDRIK MALM (L) replik	14
Anf. 24 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	15
Anf. 25 FREDRIK MALM (L) replik	15
Anf. 26 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	15
Anf. 27 HANS WALLMARK (M)	15
Anf. 28 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	18
Anf. 29 HANS WALLMARK (M) replik	18
Anf. 30 Utrikesminister MARGOT WALLSTRÖM (S) replik.....	18
Anf. 31 HANS WALLMARK (M) replik	19

Anf. 32	HÅKAN SVENNELING (V) replik	19
Anf. 33	HANS WALLMARK (M) replik	20
Anf. 34	HÅKAN SVENNELING (V) replik	20
Anf. 35	HANS WALLMARK (M) replik	20
Anf. 36	FREDRIK MALM (L) replik	21
Anf. 37	HANS WALLMARK (M) replik	21
Anf. 38	FREDRIK MALM (L) replik	21
Anf. 39	HANS WALLMARK (M) replik	22
Anf. 40	JANINE ALM ERICSON (MP) replik	22
Anf. 41	HANS WALLMARK (M) replik	22
Anf. 42	JANINE ALM ERICSON (MP) replik	23
Anf. 43	HANS WALLMARK (M) replik	23
Anf. 44	MARKUS WIECHEL (SD)	24
Anf. 45	HANS WALLMARK (M) replik	25
Anf. 46	MARKUS WIECHEL (SD) replik	26
Anf. 47	HANS WALLMARK (M) replik	26
Anf. 48	MARKUS WIECHEL (SD) replik	27
Anf. 49	KERSTIN LUNDGREN (C) replik	27
Anf. 50	MARKUS WIECHEL (SD) replik	27
Anf. 51	KERSTIN LUNDGREN (C) replik	28
Anf. 52	MARKUS WIECHEL (SD) replik	28
Anf. 53	LARS ADAKTUSSON (KD) replik	28
Anf. 54	MARKUS WIECHEL (SD) replik	29
Anf. 55	LARS ADAKTUSSON (KD) replik	29
Anf. 56	MARKUS WIECHEL (SD) replik	29
Anf. 57	FREDRIK MALM (L) replik	30
Anf. 58	MARKUS WIECHEL (SD) replik	30
Anf. 59	FREDRIK MALM (L) replik	30
Anf. 60	MARKUS WIECHEL (SD) replik	31
Anf. 61	KERSTIN LUNDGREN (C)	31
Anf. 62	MARKUS WIECHEL (SD) replik	33
Anf. 63	KERSTIN LUNDGREN (C) replik	33
Anf. 64	MARKUS WIECHEL (SD) replik	34
Anf. 65	KERSTIN LUNDGREN (C) replik	34
Anf. 66	HÅKAN SVENNELING (V) replik	34
Anf. 67	KERSTIN LUNDGREN (C) replik	35
Anf. 68	HÅKAN SVENNELING (V) replik	35
Anf. 69	KERSTIN LUNDGREN (C) replik	36
Anf. 70	HÅKAN SVENNELING (V)	36
Anf. 71	HANS WALLMARK (M) replik	38
Anf. 72	HÅKAN SVENNELING (V) replik	39
Anf. 73	HANS WALLMARK (M) replik	39
Anf. 74	HÅKAN SVENNELING (V) replik	40
Anf. 75	KERSTIN LUNDGREN (C) replik	40
Anf. 76	HÅKAN SVENNELING (V) replik	40
Anf. 77	KERSTIN LUNDGREN (C) replik	41
Anf. 78	HÅKAN SVENNELING (V) replik	41
Anf. 79	LARS ADAKTUSSON (KD) replik	41
Anf. 80	HÅKAN SVENNELING (V) replik	42
Anf. 81	LARS ADAKTUSSON (KD) replik	43
Anf. 82	HÅKAN SVENNELING (V) replik	43

Anf. 83	FREDRIK MALM (L) replik	43	Prot. 2018/19:52
Anf. 84	HÅKAN SVENNELING (V) replik	44	13 februari
Anf. 85	FREDRIK MALM (L) replik	44	-----
Anf. 86	HÅKAN SVENNELING (V) replik	45	
Anf. 87	LARS ADAKTUSSON (KD)	45	
Anf. 88	HÅKAN SVENNELING (V) replik	47	
Anf. 89	LARS ADAKTUSSON (KD) replik	47	
Anf. 90	HÅKAN SVENNELING (V) replik	48	
Anf. 91	LARS ADAKTUSSON (KD) replik	48	
Anf. 92	FREDRIK MALM (L)	48	
Anf. 93	HÅKAN SVENNELING (V) replik	50	
Anf. 94	FREDRIK MALM (L) replik	51	
Anf. 95	HÅKAN SVENNELING (V) replik	51	
Anf. 96	FREDRIK MALM (L) replik	52	
Anf. 97	LARS ADAKTUSSON (KD) replik	52	
Anf. 98	FREDRIK MALM (L) replik	52	
Anf. 99	LARS ADAKTUSSON (KD) replik	53	
Anf. 100	FREDRIK MALM (L) replik	53	
Anf. 101	JANINE ALM ERICSON (MP) replik	53	
Anf. 102	FREDRIK MALM (L) replik	54	
Anf. 103	JANINE ALM ERICSON (MP) replik	54	
Anf. 104	FREDRIK MALM (L) replik	54	
Anf. 105	JANINE ALM ERICSON (MP).....	55	
Anf. 106	MARKUS WIECHEL (SD) replik	56	
Anf. 107	JANINE ALM ERICSON (MP) replik	57	
Anf. 108	MARKUS WIECHEL (SD) replik	57	
Anf. 109	JANINE ALM ERICSON (MP) replik	57	
Anf. 110	HÅKAN SVENNELING (V) replik.....	58	
Anf. 111	JANINE ALM ERICSON (MP) replik	58	
Anf. 112	HÅKAN SVENNELING (V) replik.....	58	
Anf. 113	JANINE ALM ERICSON (MP) replik	59	
Anf. 114	LARS ADAKTUSSON (KD) replik	59	
Anf. 115	JANINE ALM ERICSON (MP) replik	59	
Anf. 116	LARS ADAKTUSSON (KD) replik	60	
Anf. 117	JANINE ALM ERICSON (MP) replik	60	
Anf. 118	KENNETH G FORSLUND (S)	60	
Anf. 119	HANS ROTHENBERG (M)	61	
Anf. 120	BJÖRN SÖDER (SD)	63	
Anf. 121	KENNETH G FORSLUND (S) replik	64	
Anf. 122	BJÖRN SÖDER (SD) replik	64	
Anf. 123	KENNETH G FORSLUND (S) replik	65	
Anf. 124	BJÖRN SÖDER (SD) replik	65	
Anf. 125	MAGNUS EK (C)	65	
Anf. 126	YASMINE POSIO (V).....	67	
Anf. 127	ROBERT HALEF (KD).....	69	
Anf. 128	OLLE THORELL (S).....	70	
Anf. 129	MAGDALENA SCHRÖDER (M).....	72	
Anf. 130	LUDVIG ASPLING (SD)	73	
Anf. 131	OLLE THORELL (S) replik	74	
Anf. 132	LUDVIG ASPLING (SD) replik.....	75	
Anf. 133	OLLE THORELL (S) replik	75	

Anf. 134 LUDVIG ASPLING (SD) replik.....	75
Anf. 135 LOTTA JOHNSSON FORNARVE (V)	76
Anf. 136 ALLAN WIDMAN (L).....	77
Anf. 137 PYRY NIEMI (S).....	78
Anf. 138 PÅL JONSON (M).....	79
Anf. 139 HÅKAN SVENNELING (V) replik	81
Anf. 140 PÅL JONSON (M) replik	81
Anf. 141 HÅKAN SVENNELING (V) replik	81
Anf. 142 PÅL JONSON (M) replik	82
Anf. 143 MOMODOU MALCOLM JALLOW (V)	82
Anf. 144 BJÖRN SÖDER (SD) replik.....	84
Anf. 145 MOMODOU MALCOLM JALLOW (V) replik	84
Anf. 146 BJÖRN SÖDER (SD) replik.....	84
Anf. 147 MOMODOU MALCOLM JALLOW (V) replik	85
Anf. 148 AYLIN FAZELIAN (S).....	85
Anf. 149 TOBIAS ANDERSSON (SD).....	86
Anf. 150 AYLIN FAZELIAN (S) replik.....	88
Anf. 151 TOBIAS ANDERSSON (SD) replik	88
Anf. 152 AYLIN FAZELIAN (S) replik.....	88
Anf. 153 TOBIAS ANDERSSON (SD) replik	88
Anf. 154 ANDERS ÖSTERBERG (S).....	89
Anf. 155 SARA SEPPÄLÄ (SD).....	90
Anf. 156 JAMAL EL-HAJ (S).....	91
Anf. 157 JULIA KRONLID (SD).....	92
Anf. 158 THOMAS HAMMARBERG (S)	93
Anf. 159 BJÖRN SÖDER (SD) replik	95
Anf. 160 THOMAS HAMMARBERG (S) replik.....	95
Anf. 161 BJÖRN SÖDER (SD) replik	95
Anf. 162 THOMAS HAMMARBERG (S) replik.....	96
Anf. 163 MAGNUS JACOBSSON (KD)	96
Anf. 164 BJÖRN SÖDER (SD) replik.....	97
Anf. 165 MAGNUS JACOBSSON (KD) replik.....	97
Anf. 166 BJÖRN SÖDER (SD) replik.....	98
Anf. 167 MAGNUS JACOBSSON (KD) replik.....	98
Anf. 168 ANDERS ÖSTERBERG (S) replik	98
Anf. 169 FÖRSTE VICE TALMANNEN	99
Anf. 170 MAGNUS JACOBSSON (KD) replik.....	99
Anf. 171 ANDERS ÖSTERBERG (S) replik	99
Anf. 172 MAGNUS JACOBSSON (KD) replik.....	99
§ 2 Justering av protokoll	99
§ 3 Avsägelse.....	100
§ 4 Anmälan om kompletteringsval	101
§ 5 Utökning av antalet suppleanter	102
§ 6 Val av extra suppleanter	103
§ 7 Anmälan om fördröjda svar på interpellationer	103
§ 8 Ärenden för hänvisning till utskott.....	104
§ 9 Ärenden för bordläggning	104
§ 10 Bordläggning.....	105
§ 11 Anmälan om interpellationer	105
§ 12 Anmälan om frågor för skriftliga svar	106

§ 13 Anmälan om skriftliga svar på frågor.....	107	Prot. 2018/19:52
§ 14 Kammaren åtskildes kl. 15.37.....	108	13 februari
